

Vänersborgs kommun

Vänersborgs kommun
Årsredovisning 2015

Till vad går pengarna i Vänersborgs kommun?

Av varje 100-lapp kommunen får, går den till följande verksamhet

Varifrån kommer pengarna?

Snabbfakta för kommunen

	2011	2012	2013	2014	2015
Antal invånare	36 962	36 968	37 369	37 890	38 381
Skattesats (Kr)	22:64	22:21	22:21	22:21	22:21
Antal anställda, kommunen	3 120	3 070	2 918	3 006	3 168
Årets resultat, kommunen (Mkr)	35	39	31	20	41
Årets resultat, koncernen (Mkr)	39	45	42	32	53
Årets investeringar, kommunen (Mkr)	135	106	140	134	211
Årets investeringar, koncernen (Mkr)	191	223	215	225	302

Snabbfakta, organisation och politik

Hundralappen - Snabbfakta	2
Kommunens organisation	4
Koncernens organisation och mandatfördelningen i kommunfullmäktige presenteras.	
Kommunstyrelsens ordförande 2015	5
Kommunstyrelsens ordförande Marie Dahlin kommenterar året som gått.	

Förvaltningsberättelse

Övergripande målavstämning och sammanfattning	6
I detta avsnitt stäms Vänersborgs övergripande mål av med en finansiell sammanfattning som avslutning.	
Omvärld	10
Förbättrad konjunktur, ökande befolkning och svag arbetsmarknad i Vänersborg.	
Personalredovisning	12
Antalet anställda ökade och uppgick till 3 168 personer.	
Välfrädsredovisning	14
Integration- och jämställdhetsarbete samt drogforebyggande arbete är viktiga uppgifter för folkhälsan.	
Miljöredovisning	16
Förslag till nytt miljöprogram har tagits fram under året och fortsatt fokus på energieffektivisering.	
Finansiell analys för kommunen och koncernen	18
Den finansiella analysen försöker besvara om kommunen har en god ekonomisk hushållning – tre av fyra finansiella mål uppnåddes. Även koncernen kommenteras.	
Finansiell profil	26
Redogörelse av den finansiella styrkan för Vänersborgs kommun.	
Driftsredovisning	27
Nämndernas ekonomiska utfall redovisas här.	
Investeringsredovisning	28
Kommunens investeringar uppgick till 211 Mkr.	

Finansiella rapporter

Resultaträkning och kassaflödesanalys	30
Koncernens resultat uppgick till 53 Mkr. Kommunens resultat var 41 Mkr, vilket var 35 Mkr bättre än budget.	
Balansräkning	31
Balansomslutningen uppgick till 3 380 Mkr för koncernen och till 2 055 Mkr för kommunen.	
Redovisningsprinciper och noter	32
Här finns tilläggsupplysningar till resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalysen för koncernen och kommunen.	
Jämförelsetal, övergripande	41
Här presenteras en mängd jämförelsetal för kommunen under fem år.	

Nämndernas verksamhetsberättelser

På följande sidor redovisas respektive nämnd med verksamhet, mål, ekonomisk analys och investeringar.

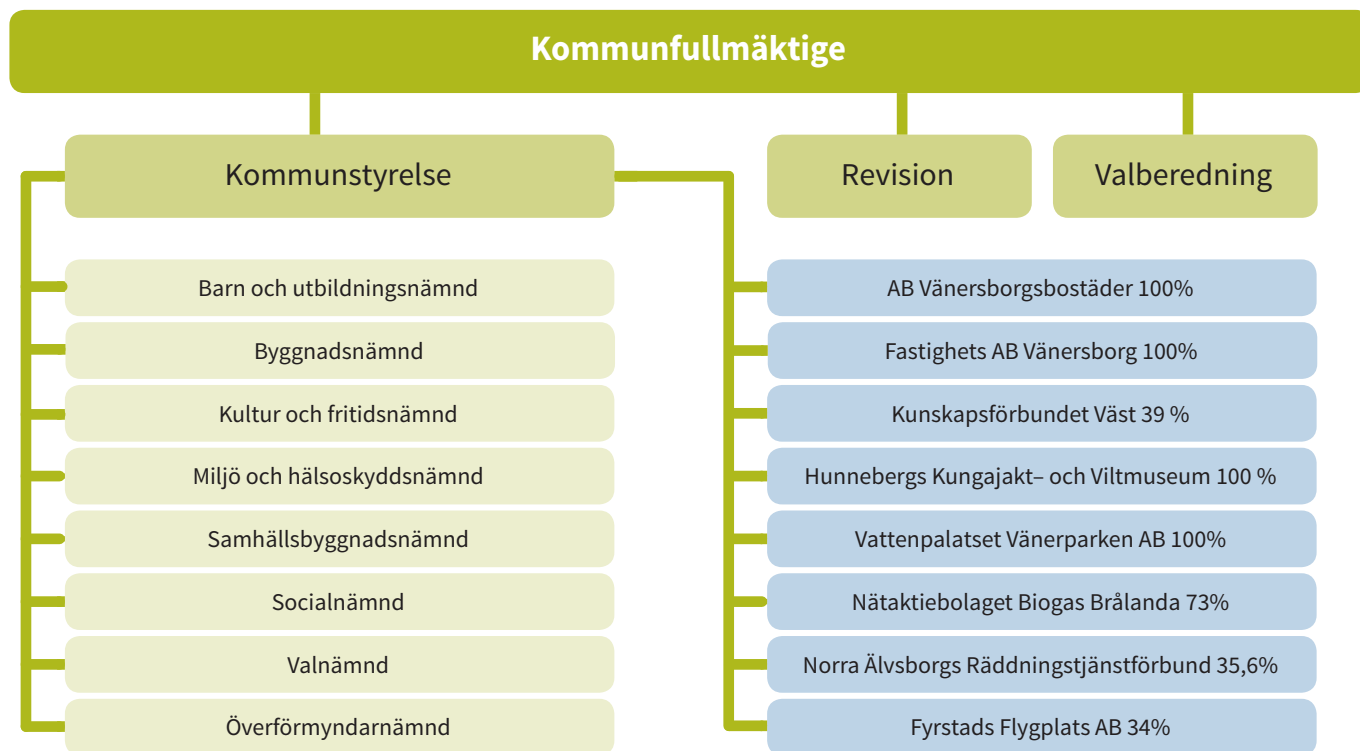
Kommunfullmäktige och valnämnden	42
Revisionen	43
Överförmyndarnämnden	44
Barn- och utbildningsnämnden	45
Byggnadsnämnden	50
Kommunstyrelsen	52
Kultur- och fritidsnämnden	56
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	60
Samhällsbyggnadsnämnden	62
Socialnämnden	67

Bolagens verksamhetsberättelser

AB Vänersborgsbostäder	72
Fastighets AB Vänersborg	74
Kunskapsförbundet Väst	75
Hunnebergs Kungajakt- och Viltmuseum AB	77
Vattenpalatset Vänerparken AB	78
Nätaktiebolaget Biogas Brålanda	79
Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund	80
Fyrstads Flygplats AB	81

Diverse

Ordförklaringar	82
Ord och begrepp som används i årsredovisningen förklaras	
Revisionsberättelse	83

Kommunstyrelsens sammansättning 2015

Ordförande: Marie Dahlin (S)

1:e v ordförande: Gunnar Lidell (M)

2:e v ordförande: Bo Carlsson (C)

Ledamöter:

Benny Augustsson (S)

Kenneth Borgmalm (S)

Marie-Louise Bäckman (KD)

Lena Eckerbom Wendel (M)

Peter Göthblad (L)

Marika Isetorp (MP)

Kurt Karlsson (SD)

Madelaine Karlsson (S)

Bengt Larson (S)

Marianne Ramm (V)

Lutz Rininsland (V)

Anders Strand (SD)

Kommunstyrelsen

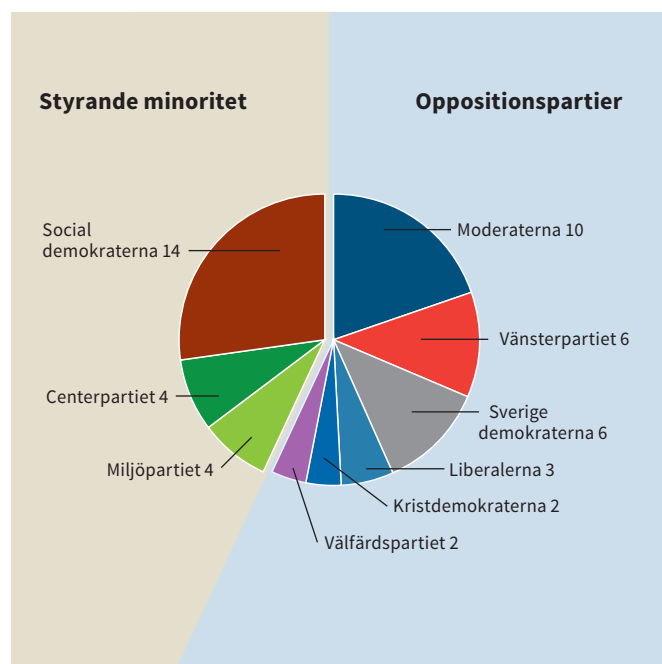
Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har till uppgift att leda och samordna planeringen av kommunens ekonomi och verksamhet.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. De 51 ledamöterna i fullmäktige utses vid allmänna val vart fjärde år. Fullmäktige fattar beslut om övergripande frågor såsom skattesats, mål och riktlinjer samt om kommunens budget m.m. Fullmäktige sammanträder vid ca nio tillfällen per år. Fullmäktige leds av ett presidium som består av ordförande Lars-Göran Ljunggren (S) förste vice ordförande Niklas Claesson (M) och andre vice ordförande Anna-Karin Sandberg (MP).

Kommunala nämnder

Kommunens nämndsorganisation är fastställd av kommunfullmäktige. I Vänersborgs kommun finns utöver kommunstyrelsen åtta nämnder. För alla nämnder finns ett reglemente som anger vilket ansvarsområde varje nämnd har. Nämnderna ska följa de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt och det ska ske inom de ekonomiska ramar som kommunfullmäktige angivit. Nämnderna är ansvariga gentemot fullmäktige och ska regelbundet rapportera om sin verksamhet till fullmäktige.

2015 var det år som Vänersborg var i fokus som en evenemangstad i särklass.

Året 2015 går till historien då vår kommun sattes på hårda prov.

Den stora mängden av flyktingar, anhöriginvandring och ensamkommande barn satte kommunen på prov. Trots den press som, stundtals var onödigt tuff, klarade vi av den på ett bra sätt. Förvaltningarna jobbade tillsammans på ett fantastiskt sätt, och all personal ska ha all eloge för det fina arbete som gjordes och fortfarande görs. Vänersborg sattes återigen på kartan med många kreativa lösningar och möjligheter för de nyanlända i vår kommun. Ett tack också till våra frivilligorganisationer, fastighetsägare och näringsliv som varit delaktiga i denna process.

2015 var också det år som Vänersborg var i fokus under sommarmånaderna, som en evenemangstad i särklass. Ostindienfararen Göteborg, Aqua Blå, Diggiloo, Molly Sandén är en del av de saker som hände sommaren 2015.

Den stora etableringen på Trestadcenter med Varner Group börjar ta form och blir ett utflyktsmål för att se hur det växer. Det har beslutats om en Blåplan för Vänersborgs kommun, den är dock inte sammanställd ännu. Blåplanen är ett dokument som ska synliggöra hur markanvändningen påverkar våra vattendrag i kommunen.

Under året har processen med kommunens översiktsplan, kommit en bra bit på väg. Ungdomar från Chalmers har varit involverade, och det har varit mycket lyckat. Det har genomförts träffar/dialoger i alla kommundelar.

Kommunfullmäktige har också beslutat att Vänersborgs tätorter ska "fibreras" till 2017. Det innebär att de som vill ska kunna ansluta till ett fibernät som har en hastighet om minst 100 Mbit. Det beslutet gör att tätorterna närmar sig landsbygdens utbyggnad. Att tillhandahålla bredband är i dag en förutsättning för ökad livskvalitet, och för att undvika ett digitalt utanförskap. Vi lever dessutom upp till vår vision "attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet" och regeringens målsättning om tillgång till bredband år 2020.

Till sist vill jag rikta ett stort tack till förtroendevalda och anställda som har gjort fina insatser under året.

Marie Dahlin
kommunstyrelsens ordförande

Övergripande målavstämning

Vision

Vänersborgs kommun - attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet

Kommunfullmäktige fastställde kommunens vision i december 2013. Visionen omfattar alla kommuninvånare och beskriver en framtida idealbild och en gemensam färdriktning. Visionen ska vara en ledstjärna för all kommunal verksamhet och ska genomföra hela organisationen.

Visionen kan gälla över en lång planperiod, flera mandatperioder och under skilda politiska majoriteter. Visionen preciseras i inriktningsmål.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Inriktningsmålen är fullmäktiges övergripande viljeinriktning som ordnas under fem områden: invånare, samhällsutveckling, ekonomi, verksamhetsutveckling och medarbetare. Kommunfullmäktige tolkar visionen och preciserar den till inriktningsmål. I inriktningsmålen anges viljeinriktning för vad som skall uppnås. Det ska ge en strategisk och övergripande vägledning. Inriktningsmålen ska vara ett fåtal och särskilt viktiga och skall hanteras inom beslutade budgetramar.

Målavstämning

Under året görs delårsrapporter april och augusti och årsredovisning. Den startar med rapportering av mått, aktiviteter och resultatuppfyllelse inom förvaltningarna. Där sker analys, vidtas åtgärder för resultatuppfyllelse och sammanställs rapporter till nämnderna respektive kommunstyrelsen. Nämnderna och kommunstyrelsen följer upp uppdragen, inriktningsmålen och resultaten och rapporterar till fullmäktige.

Den övergripande målavstämningen är en sammanfattning av hur de politiska inriktningsmålen infrias och hur kommunen närmar sig visionen.

Invånare

Fler invånare upplever livskvalitet, välbefinnande och trygghet

◆ Uppnåddes delvis under året

Invånarnas upplevda trygghet är likvärdig jämfört med tidigare mätningar, 54 av en hundragradig skala. Betygsindexet för kommuninvånarnas upplevda trygghet är lägre än riksgenomsnittet. Det har förekommit oroliga krafter i samhället som förebyggs med grannsamverkan, och samverkan med polisen och civilsamhället. För att öka tryggheten för invånarna arbetar Polisen och kommunen utifrån ett gemensamt medborgarlöfte. Kommunen har tillsammans med näringsliv och polis påbörjat arbetet för att förebygga och minska den organiserade brottsligheten.

Enligt föräldraenkäten för förskolan upplever vårdnadshavarna att det är för många barn och personal per avdelning. Förvaltningarna har betonat barnperspektivet, med insatser för att förbättra barns fysiska miljö, inkluderande, inflytande och trygghet. Kompetensutveckling av medarbetare har genomförts för att säkerställa bemötandet av brukarnas skiftande behov.

Fler invånare ska bli delaktiga i utbudet av kultur, idrott, rekreation och föreningsliv

● Uppnåddes under året

52 respektive 61 procent av kommunens invånare utövar idrott eller deltar i kulturaktiviteter. Antalet deltagartillfällen för idrottande ungdom i Vänersborgs kommun är högre än riksgenomsnittet. Antalet elever i musikskolans verksamhet ökade till 36 procent, vilket är 11 procentenheter högre än riket. Kulturutbudet har fokuserat på tillgänglighet, inkludering och generationsöverskridning. För ett fortsatt ökat deltagande behöver fler individer och nya grupper nås.

Förskola och skola samarbetar inom kultur, idrott, rekreation och föreningsliv, både inom ordinarie verksamhet och i projekt. Fokus

Vision Vänersborg

*Vänersborgs kommun
– attraktiv och hållbar
i alla delar, hela livet*

ligger på att öka likvärdigheten mellan olika förskolor, skolor, elevgrupper och individer.

”Kultur för äldre” har varit framgångsrikt och har permanentats. En utmaning är att möjliggöra för de målgrupper som har knappa medel att delta. Vid planerandet av bostadsområdet Holmängen inkluderas ytor för lek och idrott. Gatuenheten, Serviceenheten och Kultur- och fritidsförvaltningen har ökat samarbetet gällande idrottslokaler, evenemang och offentlig konst. En idrottsanläggning har anlagts i Vargön.

Fler invånare ska vara nöjda med kommunens service och hur behov och förväntningar tillgodoses

◆ Uppnåddes delvis under året

Kommunens Nöjd-Medborgar-Index är 52, vilket är strax under riksgenomsnittet. För att höja förtroendet bland invånarna bör satsningar prioriteras inom verksamheterna miljöarbete, grundskolan, stöd för utsatta personer samt äldreomsorgen. Föräldraenkätens nöjdbrukarindex visar att föräldrarna är mycket nöjda med förskolan och skolan. SKL:s Öppna jämförelser visar på bra resultat för äldreomsorg. Idag saknas övergripande sammanställning av inkomna synpunkter och ett gemensamt arbetssätt kommer att beredas vidare i Kommundirektörens ledningsgrupp.

Fler invånare anser att kommunen har en öppen dialog med invånare, företag och föreningar

● Uppnåddes under året

Nöjd-Inflytande-Index visar att invånarnas upplevelsegrad för inflytande oförändrad jämfört med våren 2014. Under året infördes öppna nämndsmöten. Invånar- och brukardialog har genomförts hos samtliga nämnder och förvaltningar och har blivit ett etablerat arbetssätt. En ökad användning av dialogverktyg har märkts i samband med kommunens strategiska utvecklingsarbete. Dialogmöten har arrangerats med olika aktörer och invånargrupper, däribland kostråd med skolelever och brukare inom socialomsorg. Kommunens Facebooksida rankas till topp-tio i landet och får höga poäng för medlemmarnas aktivitet på sidan.

Samhällsutveckling

Kommunens attraktionskraft ska öka inom näringsliv, regional och statlig förvaltning, utbildning, kultur och turism

● Uppnåddes under året

Första halvåret 2015 ökade antalet nyregistrerade enskilda firmor, handelsbolag, kommanditbolag och aktiebolag i Vänersborgs kommun med drygt tio procent jämfört med samma period året. Antalet sålda verksamhetstomter har ökat under 2015. Ny mark för försäljning har frigjorts på Wargön Industri- och Innovationsområde.

Resultaten på de nationella proven, betyg, medelmeritvärdet och behörighet till gymnasiet har ökat under de senaste åren inom kommunens skolor. Vissa brister finns inom likvärdigheten mellan och inom skolenheter samt mellan könen. För 2015 uppmättes andelen gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, till 82,1 i jämförelse med Trollhättan (81,6) och Uddevalla (78,5). Antal gästnätter under juli månad har ökat jämfört med 2014.

Kommunen har uppmärksammats nationellt för sitt innovativa och framgångsrika arbete i flyktingmottagandet som skett i samverkan med externa organisationer och ideella föreningar.

Fler attraktiva och energieffektiva boenden i hela kommunen

◆ Uppnåddes delvis under året/osäkert utfall

Inför framtagandet av bostadsförsörjningsprogrammet fördes dialog med invånare för att få en samlad bild av attraktiva boenden. Detaljplaner har upprättats för sjö-, grön- och centrumnära boende utmed Vänerkusten. Granskning av Holmängens bostadsområde där detaljplanen förväntas träda i laga kraft mars 2016. Exploatering av området planeras våren 2016.

En bodialog har genomförts med exploatörer med målsättningen att öka nybyggnationen.

Energi- och klimatrådgivningen har under 2015 mött cirka 500 invånare som getts möjlighet att få information och att ställa frågor om energieffektiva bostäder.

Planering har genomförts för att bättre tillgodose behovet av boende för Socialförvaltningens målgrupper.

Fler mötesplatser som är till för alla i hela kommunen

● Uppnåddes under året

En biblioteksfilial har öppnat på Tärnanskolan som en del i arbetet med Områdesutveckling Torpa. Vid sportcentrum har en ny mötesplats för föreningslös ungdom öppnat tre kvällar i veckan under hösten. Verksamheten som är ett försöksprojekt i samverkan med flera idrottsföreningar pågår under en begränsad tid. Plantaget har blivit en park där fler människor vistas oavsett säsong.

Utpekade idrotts- och lekplatser finns i detaljplanen för Holmängens bostadsområde.

Det ska vara enklare för företag att etablera sig och verka i kommunen

◆ Uppnåddes delvis under året/osäkert utfall

Ett resultat av ”Förenkla helt enkelt” är att företag i samband med etablering möter kommunens etableringsteam där alla viktiga funktioner ingår. Resultat har ännu inte uppmätts.

Kommunens Nöjd-Kund-Index i SKL:s mätning Insikt förbättrades med fyra enheter till 68, vilket är samma som riket. Enkäten skickas till företag som haft ett avslutat myndighetsärende med kommunen.

En intern handlingsplan är framtagen om hur kommunen ska förbättra sitt företagsklimat. Ett åtgärdsprogram för att höja invånarnas omdömen av bygglovshandling är framtaget tillsammans med medarbetare på bygglov.

Ekonomi

Nämnderna ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt, så att de gör mesta möjliga nytta för kommuninvånarna utifrån de uppgifter som kommunfullmäktige delegerat till dem

◆ Uppnåddes delvis under året/osäkert utfall

I SCB:s Nöjd-Medborgar-Index är nöjdheten hos invånarna på samma nivå som riket.

Barn- och utbildningsförvaltningens samtliga verksamheter har lägre kostnad per elev/barn än riksgenomsnittet. Föräldrakäten visar generellt att vårdnadshavare är mycket nöjda med kommunens förskola och grundskola. Medelmeritvärdet för kommunens årskurs 9 har ökat. Andelen elever som är behöriga till ett gymnasieprogram uppgick till 84,8 procent, och är strax under rikssnittet.

Besöksfrekvensen vid kommunens bibliotek är lägre än i övriga riket. Budgeterat anslag för verksamheten är 42 procent lägre per kommuninvånare i jämförelse med riket. Musikskolan når elva procentenheter fler elever än rikssnitt och har en kostnad per elev som är högre än riksgenomsnitt.

Kostnaden per vårdtagare inom hemtjänsten är högre i kommunen än i riket och övriga Trestad. Brukarnöjdheten i kommunen är högre än för riket och övriga Trestad. Verksamheten har under året haft ökade insatser inom lagstyrd verksamhet, avsaknad av boendelösningar samt enskilda som behöver avancerad vård och omsorg. Restriktioner på grund av underskott är beslutade.

Kommunens tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande och effektivt sätt

- Uppnåddes under året

Samhällsbyggnadsnämnden har underhållsplaner för fastigheter och anläggningar, så att resurser sätts in där behoven är som störst. Underhållet har förbättrats för kommunala fastigheter och vägar, vilket minskat kapitalförstöring. Ägarförhållandena ses över om ansvarsfördelning för underhåll av vägar och anläggningar. Underhåll av Dalbobron har inte utförts i planerad utsträckning.

Kommunen har ingått som delägare i ett försäkringsbolag som aktivt arbetar med riskanalyser och skadeförebyggande arbete. Delägarskapet kommer att medföra sänkta premier.

Vänersborgs kommun ska i alla sammanhang ha en välskött ekonomi. All verksamhet ska bedrivas i en anda av god ekonomisk hushållning och i enlighet med kommunfullmäktiges beslut om finansiella mål och ramar

- ◆ Uppnåddes delvis under året

Ur ett finansiellt perspektiv innebär god ekonomisk hushållning att ha kontroll över ekonomin. Kommunfullmäktige har beslutat om både kortsiktiga och långsiktiga finansiella mål. Av de finansiella målen uppnåddes tre av fyra mål. Kommunens resultatmål om 1 % av skatter och statsbidrag uppfylldes. I genomsnitt de senaste fem åren har kommunens resultat som andel av skatteintäkter och generella statsbidrag uppgått till 1,7 %.

Sju av nio nämnder redovisade överskott mot budget. Nämnderna har vidtagit åtgärder och beslutat om restriktioner under året. Detta har dock inte fått tillräcklig effekt för att få en budget i balans.

Ur ett verksamhetsperspektiv är kommunfullmäktiges inriktningsmål den övergripande vägledningen av att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och kostnadseffektivt. Av fullmäktiges inriktningsmål uppnåddes 57 % och 43 % uppnåddes delvis.

Verksamhetsutveckling

Medarbetarnas delaktighet, innovationskraft och kompetens ska stödjas och utvecklas

- Uppnåddes under året

I personalenkäten framgår det att medarbetarna upplever att kompetens och idéer tillvaratas och används på ett bra sätt. Åtgärder har vidtagits för ökat kvalitetsarbetet, chefsutbildning i innovationer och försök med distansarbete. Kommundirektören har fått i uppdrag att ta fram en handlingsplan om fortsatt utvecklingsarbete utifrån resultatet i Kommunkompassen. Ny mätning med Kommunkompassen ska genomföras 2017.

Verksamheten ska i ökad grad utformas så att den inkluderar alla

- Uppnåddes under året

Vid mobilanpassning av kommunens hemsida fördes dialog med kommunala rådet för funktions-hinderfrågor för förbättrad tillgänglighet och användarvänlighet. Plan- och bygglovsprocesser har förenklats med bilder och kompletteras med korta ord på svenska och engelska.

Fler och nya grupper har identifierats och inkluderas i kommunens kultur- och fritidsverksamhet. Fler invånare med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning deltar regelbundet i ordinarie verksamheten.

Medarbetare

Vänersborgs kommun upplevs i högre grad som en attraktiv arbetsgivare

- Uppnåddes under året

Personalenkäten för 2015 visar att medarbetarna är lika nöjda som vid mätningen 2012. Medarbetarna upplever meningsfullheten av sitt arbete till svarsvärdet 83 av 100. Den psykosociala arbetsmiljön och arbetsklimatet upplevs till 72. För att fler ska trivas behövs förändringsarbete kring rimlig arbetsbelastning samt upplevd ork och energi.

En kartläggning av kommunen som arbetsgivare har genomförts och ska resultera i ett arbetsgivarvarumärke för att underlätta rekrytering och kompetensutveckling av medarbetare.

Tjänstgöringsgraderna har anpassats för att möta medarbetarnas önskemål. Möjlighet till heltid har prioriterats, flexibel arbetstid har erbjudits, och riktlinjer för distansarbete har tagits fram. Attraktiviteten är lägre inom yrken som är svårrekryterade/svåra att behålla såsom socialsekreterare, planarkitekter, sjuksköterskor, fysioterapeuter/arbetsterapeuter och till viss del undersköterskor inom hemvården.

Förmånportalen "VärdeFyllt" har besökts i snitt elva gånger per anställd. Populärast är förmåner från personalklubben, friskvård i form av gym- och gruppträning följt av kollektivtrafik och ögonlaser. Införandet av "VärdeFyllt" har ökat tillgängligheten till Personalklubbens utbud.

Finansiella mål

Årets resultat bör uppgå till minst 0,5 % av skatter och generella statsbidrag. Långsiktigt bör resultatet uppgå till 2 %.

- Uppnåddes under året

Årets resultat uppgår till 41 Mkr. Skatteintäkterna och de generella statsbidragen uppgick till 2 063 Mkr. Det innebär ett mått på 2,0 %.

Kassalikviditeten bör vara minst 50 %

- Uppnåddes under året

Med målet om en kassalikviditet på minst 50 % menas att likvida medel, inklusive kortfristiga placeringar, tillsammans med kommunens checkkredit på 100 Mkr bör vara minst 50 % av kortfristiga skulder. Målet beskriver kommunens betalningsberedskap på kort sikt. I bokslutet uppgick de likvida medlen till 321 Mkr (inklusive checkkrediten) och de kortfristiga skulderna till 489 Mkr, vilket innebär en kassalikviditet på 66 %.

Soliditeten bör förbättras.

- Uppnåddes inte under året

Måttet anger hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel/eget kapital och beskriver kommunens betalningsberedskap och finansiella styrka på lång sikt. Soliditeten, exklusive ansvarsförbindelsen för pensioner, var 53 % i bokslutet för 2014. I bokslutet för 2015 var nyckeltalet 50 %.

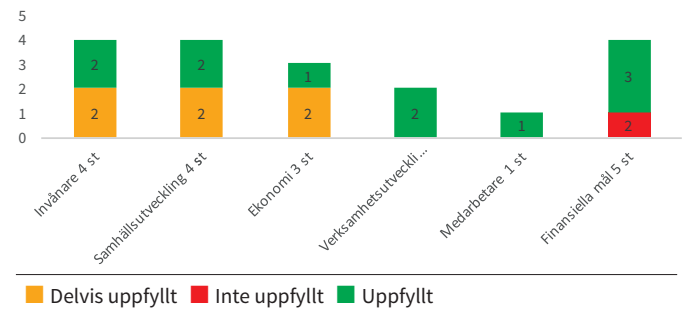
Ej skuldfört pensionsåtagande bör minska som andel av eget kapital.

- Uppnåddes under året

Måttet uppgick till 90 % i bokslutet för 2014 och förbättrades till 83 % 2015. Kommunens egna kapital uppgår till 1 021 Mkr och ansvarsförbindelsen för pensioner till 844 Mkr vid årets slut.

Sammanfattningsvis innebär målavstämningen att av 14 inriktningsmål uppfylls åtta inriktningsmål helt och sex inriktningsmål uppfylls delvis. Av fyra finansiella mål uppfylls tre. Fördelning av måluppfyllelsen framgår av nedanstående diagram.

Målavstämning fullmäktiges inriktningsmål

Samhällsekonomisk bakgrund

Internationell konjunktur

En inbromsning i såväl världshandeln som i den globala industriproduktionen har bidragit till att dämpa tillväxten i världsekonomin under 2015. Återhämtningen i den globala ekonomin har dock fortsatt, om än i en långsammare takt. I tillväxtekonomierna har tillväxten minskat de senaste åren och under 2015 har utvecklingen varit än mer dämpad. I OECD-länderna går återhämtningen trögt, och det finns fortfarande gott om ledig produktionskapacitet i framför allt euroområdet.

I euroområdet har återhämtningen varit trög de senaste två åren, trots betydande hjälp från ett lägre oljepris, en svagare euro och en expansiv penningpolitik. Läget på arbetsmarknaden förbättras framöver vilket leder till en fortsatt god konsumtionsutveckling.

Aktiviteten i den amerikanska ekonomin bromsade in det tredje kvartalet 2015 jämfört med det starka andra kvartalet, men såväl hushållens konsumtion som bostadsinvesteringarna fortsatte att växa relativt snabbt. Arbetslösheten i USA har fortsatt att falla och var i november 5,0 procent, den lägsta nivån sedan början av 2008.

Utvecklingen i tillväxtekonomierna fortsätter att vara svag och vissa länder, framför allt Brasilien och Ryssland, genomlider djupa recessioner. Bidragande till den svaga utvecklingen är fallet i råvarupriser. I Kina ökade BNP med 6,9 procent det tredje kvartalet, jämfört med motsvarande kvartal i fjol, vilket innebär att trenden med successivt svagare tillväxt håller i sig.

Svensk ekonomi

Tillväxten i svensk ekonomi har varit dämpad de senaste åren, men under 2015 har en uppväxling skett. Det tredje kvartalet växte BNP med 0,8 procent. Framför allt var exporten större än väntat samtidigt som importen blev lägre än väntat. Konjunkturinstitutet (dec. 2015) bedömer att BNP ökar med 3,8 procent under 2015 och med 4,0 procent 2016. Den inhemska efterfrågan ökar snabbt och drivs till stor del av investeringar. Även hushållens konsumtion och en ökad offentlig konsumtion driver på utvecklingen. Till följd av den stora flyktinginvandringen ökar den offentliga sektorns konsumtion kraftigt. Utvecklingen är särskilt stark under 2016, då offentlig konsumtion växer snabbare än något år sedan 1980.

Svensk sysselsättning har ökat relativt snabbt de senaste åren. Konjunkturinstitutet (KI) bedömer att uppgången i sysselsättningen tar ytterligare fart under första halvåret 2016. Arbetslösheten har successivt minskat sedan inledningen av 2014. Mellan det andra och tredje kvartalet 2015 minskade arbetslösheten från 7,6 procent till 7,2 procent. Under 2016 bedömer KI att arbetslösheten fortsätter att falla tillbaka för att nå ner till 6,5 procent under 2017.

De senaste årens låga inflation förklaras av en rad faktorer. En viktig faktor är den svaga konjunkturutvecklingen i omvärlden vilken medfört en svag utveckling av världsmarknadspriser och därmed svenska importpriser.

Det svaga efterfrågeläget under perioden har även medfört lägre löneökningar och svårigheter för företagen att föra över kostnadsökningar till konsumenterna. Konjunkturinstitutet bedömer att inflationstakten kommer att ta fart 2016 och öka ytterligare under 2017. Bakgrunden är den starka svenska konjunkturen, som förstärks av att såväl finanspolitiken som penningpolitiken är expansiv under 2015 och 2016.

Kommunsektorns ekonomi

Sammantaget beräknar Sveriges kommuner och landsting (SKL) ett resultat för kommunerna på 7 miljarder kronor år 2015. Då ingår en engångsintäkt på 3,5 miljarder från AFA försäkring. Det är sista året som kommunerna kan räkna med återbetalning från AFA. Justerat för engångsintäkten innebär det en försämring av resultatet med 6,5 miljarder jämfört med 2014.

Bland de stora verksamheterna har kostnaderna för förskola, grundskola och hemtjänst ökat kraftigt under 2015. SKL konstaterar att flyktingmottagandet har ökat under 2015 och kommer att fortsätta att ligga på höga nivåer de kommande åren, även om prognoserna är osäkra. Under 2016 kommer de riktade statsbidragen att öka, men motsvaras av motsvarande kostnadsökningar.

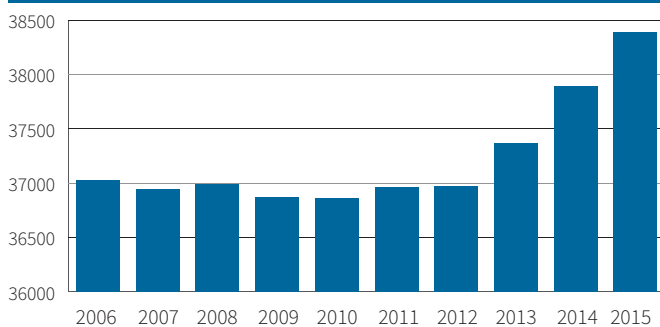
Enligt SKL:s prognos i december 2015 ökar kommunernas skatteunderlag med 4,9 procent under 2015. Under 2016 ökar sen skatteunderlaget med 5,4 procent, vilket historiskt sett är en mycket hög tillväxt med hänsyn till den låga inflationen. Under 2017 faller sedan tillväxten av skatteunderlaget tillbaka till 4,4 procent.

Inför 2016 höjer 21 kommuner skattesatsen medan 9 kommuner sänker den. Medelskattesatsen i kommunerna ökar med 5 öre, till 20,68 exklusive Gotland.

Befolkningen ökar

Vid årsskiftet 2015/2016 hade Vänersborgs kommun 38 381 invånare. Det är en ökning med 491 personer sedan föregående årsskifte, en kraftig ökning för tredje året i rad sett ur ett tioårigt perspektiv. Befolkningsökningen beror på inflyttning från utlandet och är kopplat till de senaste årens kraftigt ökade asylinvandring. Från regionen och övriga landet har Vänersborg ett negativt flyttnetto.

Befolkningsutveckling 2006-2015

Andelen av Vänersborgs befolkning som är i yrkesverksam ålder är lägre än riks- och länsgenomsnittet, en skillnad som ökat de senaste åren. Andelen utrikes födda är lägre i jämförelse med såväl riket som med Västra Götalands län, men skillnaden har minskat de senaste åren.

Befolkningssammansättning 2015

	Åldersfördelning %			Fördeln.kön %		Andel utrikes födda %
	017 år	18-64 år	65 år	kvinnor	män	
Vänersborg	21,1	56,7	22,2	49,9	50,1	13,1
Västra Götaland	20,5	60,3	19,3	49,9	50,1	16,8
Hela riket	20,6	59,7	19,8	49,9	50,1	17,0

Under 2015 hade Vänersborg ett flyttningsöverskott om 489 personer. Motsvarande uppgift för 2014 var ett överskott på 461 personer. Kommunen hade under 2015 ett positivt flyttnetto i förhållande till utlandet, medan flyttnettot mot länet och riket i övrigt var negativt.

Befolkningsförändringar 2011-2015

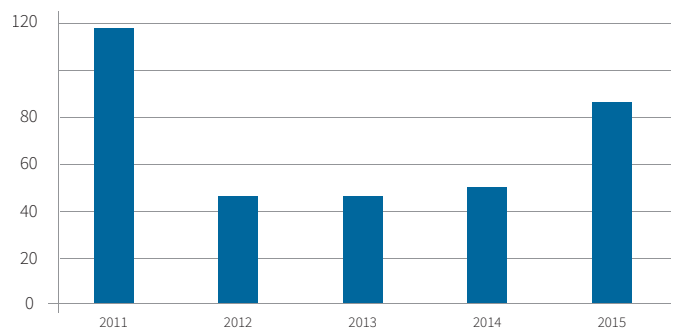
Antal personer	2011	2012	2013	2014	2015
Inflyttningsnetto	70	69	411	461	489
Födelsenetto	40	-58	-11	61	7
Justeringar	-5	-5	1	-1	-5
Summa	105	6	401	521	491

Behov av fler bostäder

I Vänersborg är bostadsbristen märkbar. Bland annat är efterfrågan stor på hyresrätter. Vänersborgsbostäder hade i december 2015 ca 6 000 personer i sin bostadskö, drygt 30 % mer än året innan. Det är också ont om villatomter för de som vill bygga hus.

I Vänersborgs tätort är flera detaljplaner för bostäder under framtagande. Detaljplanen för Holmängen har varit på samråd och kan väntas bli antagen under våren, vilket kan ge utrymme för i storleksordningen 600 bostäder efter full utbyggnad. Ett program har under 2015 tagits fram för Onsjö och arbetet kommer under 2016 fortsätta med detaljplanering. En första etapp skulle kunna ge uppskattningsvis 450 bostäder. Sammanlagt beviljades 85 bygglov för nybyggnad under 2015, vilket innebär en ökning jämfört 2014.

Antal beviljade bygglov för nybyggnation 2011-2015

Fortsatt svag arbetsmarknad

Arbetsförmedlingens sammanställning av arbetsmarknadsåret 2015 visar en återhämtning och arbetslösheten fortsatte att minska. Varslen minskade och fler lediga platser rapporterades in till Arbetsförmedlingen. Det var också fler inskrivna som lämnade arbetslösheten för jobb eller studier. Vänersborg visar samma positiva trend, men utvecklingen på arbetsmarknaden är svagare i jämförelse med länet och riket. Undantaget är ungdomsarbetslösheten, där minskningen i Vänersborg är något större än i länet och riket. Den positiva trenden i landet är resultatet av en allt starkare ekonomi. Under 2016 och 2017 är prognosen att 75 procent av de totalt inskrivna kommer att vara "arbetslösa med svagare ställning". I gruppen återfinns bland annat personer med utomeuropeisk bakgrund, arbetssökande i åldern 55-64 och personer med olika arbets- och funktionshinder. Det finns därför en påtaglig risk att arbetsmarknaden kommer bli mer tudelad de närmaste åren.

Personalredovisning

Personalkostnader och intäkter

Den totala personalkostnaden inkl. löneskatt uppgick till 1 410,4 Mkr (1 317,7 Mkr 2014). Av dem utgjorde personalkostnaderna 1 296,6 Mkr. Pensionskostnaderna uppgick till 113,9 Mkr. Lönerelaterade intäkter uppgick till 53 Mkr (54,3 Mkr 2014) och bestod av ersättning från försäkringskassan varav LSS 27,1 Mkr och driftbidrag från AMS 25,9 Mkr vilket använts inom arbetsmarknadsenhetens verksamhet.

Personalstruktur

Antalet anställda ökar och uppgick vid mätillfället 1 november, till 3 168 personer. Det är en ökning med 162 anställda sedan 2014 (se tabell nedan). Kommunstyrelseförvaltningen har minskat i personal, alla övriga förvaltningar är oförändrade eller har ökat.

Kultur och fritidsförvaltningen har tillkommit under 2015.

Tabellen visar tillsvidare- och visstidsanställda den 1 november 2015

Antalet tillsvidare och visstidsanställda			
Antal anställda	Kvinnor	Män	Totalt
Tillsvidare	2306	497	2803
Visstid	237	106	365
Totalt antal anställda	2543	625	3168

Antalet årsarbetare (den summerade faktiska sysselsättningsgraden upp till heltid) var 3 044 vilket är en ökning med 161 årsarbetare från förra året. Utöver det anlitade kommunen timvikarier motsvarande 238 årsarbetare. En ökning med 21 årsarbetare från 2014.

Kommunen är även ägare till andra verksamheter. I tabellerna visas vilka helägda samt delägda verksamheter det är, samt antalet anställda inom varje.

Antal anställda (helägda bolag)		
	2014	2015
AB Vänersborgsbostäder (varav kvinnor i %)	68 (22%)	59 (24%)
Vattenpalatset Vänerparken AB (varav kvinnor i %)	9 (44%)	8 (38%)
Hunnebergs Kungajakt och viltmuseum AB (varav kvinnor i %)	5 (60%)	5 (60%)
Fastighets AB (varav kvinnor i %)	1 (0%)	1 (0%)

Antal anställda (Delägda bolag)

Antal anställda (Helägda bolag)	2014	2015
Kunskapsförbundet Väst* (varav kvinnor i %)	627 (66%)	594 (68%)
Brålanda Biogas** (varav kvinnor i %)	1 (0%)	1 (0%)
Norra Älvsborgs Räddningstj.förb. (NÄRF)*** (varav kvinnor i %)	225 (6%)	229 (7%)

Sysselsättningsgrad

Medelsysselsättningsgraden i kommunen bland tillsvidareanställda ökar till 97 % i genomsnitt (96% 2014). Andelen deltidanställningar 75 - 99 % minskade totalt med en procentenhet, se nedan.

Tabellen visar andelen tillsvidareanställda i procent inom respektive sysselsättningsgrad.

Sysselsättningsgrad		
Kvinnor	2014	2015
Heltid	84%	85%
75 - 99 %	11%	10%
Under 75 %	6%	5%
Män		
Heltid	90%	91%
75 - 99 %	6%	6%
Under 75 %	3%	3%
Totalt		
Heltid	85%	86%
75 - 99 %	10%	9%
Under 75 %	5%	5%

Övertid ökade och mertid ökade

Under 2015 ökade övertidstimmarna och mertidstimmarna. Övertiden ökade med drygt 3 900 timmar till 19 200 timmar totalt. Mertiden uppgick till cirka 36 500 timmar vilket är en ökning med ca 2 500 timmar. Den totala kostnaden för övertid uppgick till ca 6,8 Mkr vilket är en ökning med 1,6 Mkr och kostnaden för mertid ökade med 1,0 Mkr till ca 5,5 Mkr.

Personalrörlighet

Det anses positivt att ha en viss personalrörlighet i verksamheten och under året fick 46 personer en annan tjänst inom kommunen. Under 2015 avslutade 199 personer sin anställning vilket är 34 personer mer än föregående år. Medelåldern för de som avgick i någon form av pension var i kommunen 65 år och medelåldern för kommunens månadsanställda var 46 år.

Personallutveckling

Personalenkäten för 2015 visar att medarbetarna är lika nöjda som vid mätningen 2012. Medarbetarna upplever meningsfullheten av sitt arbete till svarsvärdet 83 av 100. Den psykosociala arbetsmiljön och arbetsklimatet upplevs till 72 av 100. För att

fler ska uppleva god arbetsmiljö och aktivt välja Vänersborgs kommun som arbetsgivare, behövs förändring kring rimlig arbetsbelastning samt upplevd ork och energi.

Karriärprogrammet för 2014 år (pågår under tre terminer) har examinerats. Programmets syfte är att identifiera och utveckla kompetenta medarbetare med potential att bli Vänersborgs kommuns framtida ledare. Av de elva medarbetare som blev uttagna att delta, fick nio stycken chefsposition under programmet gång.

Chefsdagarna år 2015 hade fokus på vision och inriktningsmål samt att det startades en resa mot att utveckla hållbara, kommunikativa och modiga ledare. För att uppnå detta startades en utbildningsinsats för alla chefer med utgångspunkt i ledarutvecklingsstrategin som framtog 2014. Utbildningen ska stärka den egna ledarplattformen och öka kompetensen att kommunicera på skilda sätt utifrån vad ledaren vill uppnå.

Under 2015 har svårrekryterade yrken kartlagts. Kartläggningen visar styrkor och förbättringsområden av kommunen som arbetsgivare. Informationen ska leda till en strategi för personalförsörjning där även marknadsföring av kommunen ingår.

Förmånportalen VärdeFyllt lanserades under våren 2015 där Personalklubben är integrerad. Det har varit bra respons och en hög användning av systemet.

Arbetskador och tillbud

KIA (Kommunalt Informationssystem om Arbetsmiljö) är infört i organisationen. Systemet har underlättat att anmäla incidenter och effekten är att anmälningarna ökat. Detta synliggör risker, förenklar orsaksanalysen och är ett redskap i det förebyggande arbetet i organisationen.

Antalet arbetskadorna ökade och uppgick 2015 till 380 stycken. Tillbudena ökade och uppgick till 930 anmälningar (626 st 2014). Det är socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen som står för merparten av både arbetskadorna och tillbudena.

Den vanligaste anmälningsorsaken för arbetskada var i samband med lyft/förflyttning samt oro/aggressivitet hos klienter/vårdtagare/elever.

Sjukfrånvaro

Andelen personer utan sjukfrånvaro minskade under 2015. Under 2015 hade 31 % av medarbetarna inte haft någon sjukfrånvaro alls (29 % för kvinnor, 40 % för män). 60 % (oförändrad mot 2014) av medarbetarna hade en sjukfrånvaro med en omfattning om högst fem dagar, vilket anses vara en naturlig sjukfrånvaro under ett år. Uppdelat i kön var siffran för kvinnor 56 % och för män 69 %. Jämfört mot 2014 är kvinnornas siffra oförändrad medan männens resultat minskade med sju procentenheter.

Den totala sjukfrånvaron (i procent av de anställdas tillgängliga ordinarie arbetstid i timmar) ökade både för män och kvinnor och genererade en ökning totalt med 0,8 procentenheter till 7,5 %.

Långtidssjukfrånvaron, det vill säga andelen sjukfrånvaro i procent som överstiger 60 dagar, ökade för kvinnor med 2,5 procentenheter. Detta resulterade i att även totalen av långtidssjukfrånvaron ökade till 59% vilket är en ökning med 2,5 procentenheter.

Sjukfrånvaro		
Könsuppdelad	2014	2015
Kvinnor	7,5%	8,4%
Män	3,7%	4,4%
Totalt	6,7%	7,5%
Åldersindelad		
Under 29 år	3,8%	4,5%
30-49 år	6,5%	8,2%
Över 50 år	6,5%	8,1%
Långtidsfrånvaro från 60 dagar		
Kvinnor	58,7%	61,2%
Män	44,0%	44,4%
Totalt	56,5%	59,0%

Rehabverktyget Adato återinfördes 2015 som stöd i rehabiliteringsprocessen. Kartläggning av sjukfrånvaro, rehabiliteringsarbete och arbetsanpassning görs i Adato och används i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Några av kommunens trotjänare 2015.

Välfärdsredovisning 2015

Utgångspunkter

Den kommunala vardagen med beslutsfattande och drift av kommunala verksamheter påverkar befolkningens välfärd, livskvalitet och levnadsvillkor. En god hälsa har inte bara betydelse för den enskilda människans välbefinnande och livskvalitet, utan även för samhällsekonomin. Folkhälsoarbetet syftar till att förbättra hela befolkningens hälsa och bedrivs på samhälls- och snarare än grupp- och individnivå. Ytterst handlar folkhälsa om i vilket samhälle vi vill leva. Förutsättningarna för en god hälsa påverkas av våra levnadsvillkor, såsom utbildning, sysselsättning, ekonomiska villkor och tillgång till hälso- och sjukvård. Den påverkas också av omgivande livsmiljö, fysisk och psykosocial, där vi bor, arbetar och tillbringar vår fritid samt av individernas egna val och levnadsvanor. En välfärdsredovisning är en bred beskrivning av kommunbefolkningens levnadsvillkor och hälsa ur ett välfärds- och utvecklingsperspektiv.

Folkhälsoverksamheten

Folkhälsoverksamheten samordnas av Hälso- och sjukvårdsnämnden som består av politiker och tjänstemän från kommunen och Västra Götalandsregionen. Syftet är att skapa förutsättningar och möjligheter för en positiv hälsoutveckling för kommunens invånare och att utjämna skillnader i hälsa. Särskilt angeläget är det att hälsan förbättras för de grupper som är mest utsatta för ohälsa.

Under 2015 har en Välfärdsredovisning, en bred beskrivning av kommunbefolkningens levnadsvillkor och hälsa ur ett välfärds- och utvecklingsperspektiv, arbetats fram. Kommunen tecknade ett nytt avtal med Hälso- och sjukvårdsnämnden norra gällande gemensamma folkhälsoinsatser i Vänersborg, avtalet gäller för perioden 2016-2019. Under året har en process pågått kring organisering av Hälso- och sjukvårdsnämnden. Syftet har varit att skapa en lokal organisation som stödjer intentionerna i avtalet. Förslaget antogs av Kommunstyrelsen i december som även antog förslaget till att byta namn från Hälso- och sjukvårdsnämnden till Rådet för hälsa och social hållbarhet.

Områdesutveckling Torpa

Inom arbetet med Områdesutveckling Torpa har det under året öppnats två mötesplatser som är öppna för hela befolkningen, men med fokus på de boende i Torpaområdet.

Fritidsgården vände sig till ungdomar mellan 10-14 år med fokus på ungdomar från Torpa och extra fokus på flickor med invandrarbakgrund. Fritidsgården bedrevs i tätt samarbete med stadens idrottsföreningar och ungdomarna fick prova på nya idrotter med målet att få in fler ungdomar i föreningslivet. Både ur ett jämlikhets- och socioekonomiskt perspektiv är det viktigt att ungdomar boende på Torpaområdet gavs samma chans och möjlighet att hitta in till stadens föreningsliv som andra. Ungdomarna har fått vara med och välja vilka aktiviteter de vill prova på och hur fritidsgården skulle utformas. Ungdomarna har även fått vara med och välja vilka aktiviteter de vill prova på

och hur fritidsgården skulle se ut. Intresset var stort och tyvärr visade det sig att lokalen var för liten. Detta gjorde att det var omöjligt att fortsätta ha igång fritidsgården så den fick stängas. Aktiviteterna fortsatte med hjälp av "Hjälpande Händer" på Kastanjevägen i samverkan med föreningarna på Sportcentrum.

Mötesplats Tärnan öppnades på Tärnaskolan. Mötesplatsen skapades i samverkan med Arbetsmarknadsavdelningen (AMA), Tärnaskolan och Biblioteket. Biblioteket öppnade en filial på skolan med böcker på flera olika språk samt lånedatorer. Biblioteket vände sig till elever och andra. Utöver bibliotek gavs även möjlighet att få information om samhället, olika myndigheter samt skolan. Ett café byggdes upp att samlas kring. Mötesplatsen besöktes av de boende i området men även boende från Migrationsverkets anläggning Restad gård. Ett språkcafé startades i samverkan mellan AMA och Stadsbiblioteket. ABF bedrev under en tid "Lilla barngruppen". Studieförbundet deltog på måndagar med att prata svenska med deltagarna. Besökarna var mycket tacksamma för det stöd de fick.

Utöver dessa två mötesplatser har även totalundersökningen "Hälsa på lika villkor" genomförts i Torpaområdet i syfte att följa utvecklingsarbetet. "Hälsa på lika villkor" är en enkät som genomförs över hela landet. Genom att översätta enkäten till olika språk samt att ha olika lokala aktörer som stöd för att fylla i enkäten fick enkäten en hög svarsfrekvens, vilket gör att resultaten från Torpa området kan användas i jämförelse med kommunen i övrigt.

Uppdrag vår framtid

Utifrån Barnkonventionen samt det demokratiska perspektivet bjöds barn och unga in till idéävlingen "Uppdrag vår framtid". I den pågående processen med revideringen av kommunens översiktsplan (ÖP) gjorde barn och unga sina röster hörda där fokus var "Det attraktiva och hållbara samhället i framtiden". Syftet med idéävlingen var att för barn och unga konkretisera Vänersborgs kommuns vision "Vänersborgs kommun – attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet". Två förskoleklasser, två klasser från årskurs ett och grupper från tvåan och trean från Birger Sjöbergsgymnasiet deltog.

I maj samlades alla deltagarna för en redovisningsdag i kommunhuset. Politiker och tjänstemän lyssnade på redovisningarna. Utöver redovisningen fick de yngre eleverna en guidad rundvandring i kommunhuset och gymnasieeleverna en föreläsning om social hållbar stads- och samhällsutveckling ledd av Emilio Brandao, arkitekt och lärare vid Chalmers Tekniska Högskola. Elevernas arbeten ingår nu i processen kring arbetet med Översiktsplanen.

Drogförebyggande

Tillsammans med Länsstyrelsen i Västra Götaland, polisen och flera kommuner i länet deltog kommunen i kampanjen "Störa langningen". Lokalt togs ett vykort fram med sex idrottsprofiler från sex olika idrottsföreningar i kommunen. De sex idrottsprofilerna ställde upp ideellt och har alla tagit ställning mot

langning av alkohol till ungdomar som är under 20 år. Vykortet delades ut till målgruppen unga vuxna, 20-25 år, under avslutningsveckan utanför Systembolaget samt fanns på reklam-skärmarna vid Quality Hotel samt vid infarten från Vargön. Idrottsprofilerna är kända i sina respektive idrottsföreningar och en förebild både för ungdomar i sin förening och bland övriga ungdomar i kommunen.

Ett lyckat drogfritt arrangemang, Lussebandyn, lockade flera hundratals ungdomar i Idrottshuset i Vänersborg under en av årets riskhelger. Innebandyturnering vände sig till elever på högstadiet och gymnasiet. Cirka 260 ungdomar deltog och ungefär 250 ungdomar satt på läktarna och tittade på. Under kvällen blåste sammanlagt 94 ungdomar i alkometern och ingen av dessa var alkoholpåverkad. Ur ett integrationsperspektiv bidrog arrangemanget till att ett lag bildades bestående av asylsökande ensamkommande pojkar från akutasylboendet. Pojkarna hade endast testat innebandy vid ett fåtal tillfällen innan och uppmärksammades av alla deltagarna med applåder.

Ett axplock av andra aktiviteter

- Ungdagar, två dagar med temat sex och samlevnad som vänder sig till kommunens alla elever i årskurs nio
- Kompetenshöjande insatser kring effekterna av våld i nära relation
- Barnolycksfallsutbildningar på Barnavårdscentralerna
- Omsorgsmässa som samarrangerades av Omsorg av funktionshindrade samt Kultur och fritid
- Föreläsningen Värsta kollen som riktade sig till ungdomar på gymnasiet genom ett samarbete med gymnasieskolan samt

befolkningen genom en öppen kvällsföreläsning

- Gröna skolgårdar
- Allergiprojekt
- Äldredag
- Kultur för äldre och barn
- Stöd i föräldraskapet.

Folkhälsoindex 2015 för Vänersborg jämfört med riket

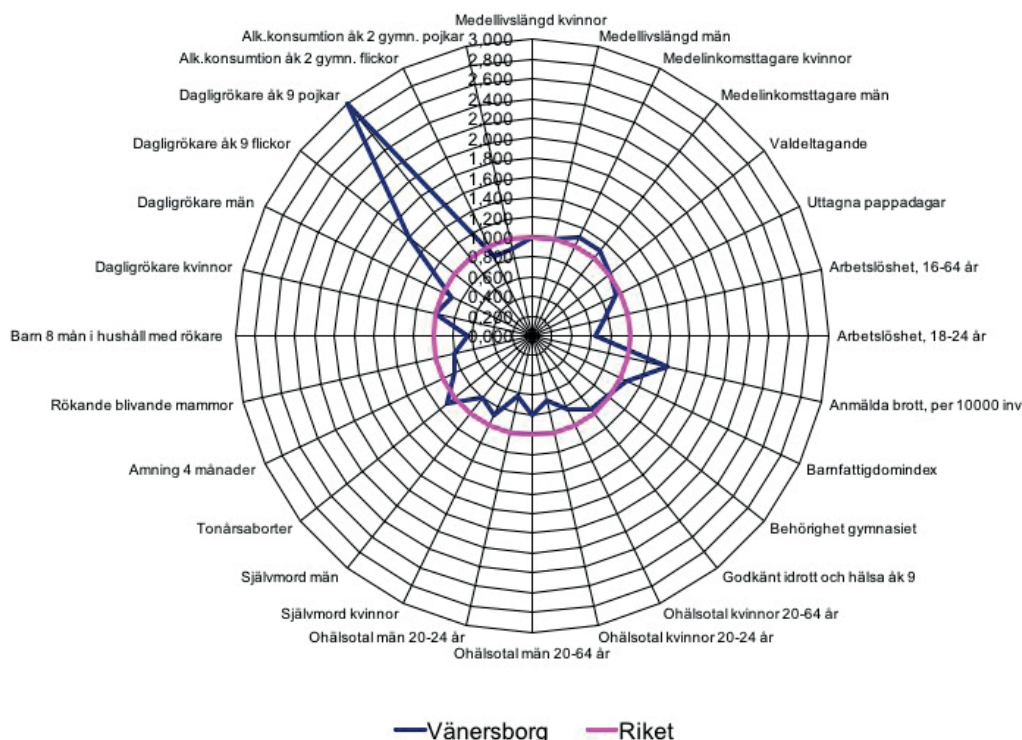
Med hjälp av nyckeltal inom olika områden har ett folkhälsoindex för Vänersborg tagits fram. Syftet är att ge en bild av folkhälsoindex i kommunen för 2015. Resultaten för Vänersborg är satta i relation till riket, vars värde är 1. Värden över 1 visar på områden där resultaten är bättre i Vänersborg jämfört med riket

De områden som behöver förbättras i Vänersborgs kommun utifrån folkhälsoindex är bland annat arbetslöshet och ohälsotal främst i de åldrarna mellan 20-24 år. Ett annat område att reflektera kring är barn och ungas uppväxtvillkor utifrån andelen rökande blivande mammor samt barn som växer upp i hushåll med rökare.

Positivt är att andelen dagligrökare bland flickor och pojkar i åk 9 är lägre i Vänersborg jämfört med riket. Ett annat positivt område är andelen anmälda brott per 10 000 invånare där Vänersborg ligger bra till i förhållande till riket.

För att få en mer fullgod bild av hälsoläget i Vänersborgs kommun rekommenderas Hälsopolitiska rådets "Välfärdsredovisning för 2015".

Relativa värden /Rikets nyaste tillgängliga värde = 1

Miljöredovisning

Miljöområdet är ett område som innefattar många frågor spridda över alla kommunens verksamheter. Det som kommer att redogöras för här är därför de områden där det skett något speciellt under året.

Miljöprogram 2030 ersätter miljömål

Under året har ett förslag till miljöprogram tagits fram genom ett brett samarbete inom kommunen. Miljöprogrammet utgår från de nationella miljömålen men sätter målbilder och riktning för miljöarbetet och fördelar ansvaret mellan nämnderna. Miljöprogrammet ska koppla samman redan befintliga dokument på miljö- och hållbarhetsområdet och visar önskade framtidsbilder.

Energi

Tärnanskolan är med i det internationella projektet SERN 50/50 som handlar om att minska energiförbrukningen genom ändrat beteende. De pengar som sparats på minskad energianvändning får verksamheten hälften av, 40 % går tillbaka till kommunen och 10 % till SERN. Genom att titta på var energi skulle kunna sparas och sen ändra på hur man gör har elever och personal minskat energianvändningen med 52 000 kWh det första året. Energimyndigheten har styrt upp energi- och klimatrådgivningen så att mer tid ska läggas på företagen för att minska deras koldioxidutsläpp. Under 2015 har 16 företag fått rådgivning kring hur man kan använda energi mer effektivt och minska sin klimatpåverkan. En stor utbildningsinsats har gjorts under 2015 för energivårdare i bostadsrättsföreningar. Genom att dessa sedan går syn i sina fastigheter kan det som är energimässigt dåligt åtgärdas samtidigt som kunskapen sprids inom föreningen.

Hållbar mat

Närmare 25 % av den mat som både barn och äldre serveras är ekologisk. Vänersborgs kommun är Fairtrade City och alla bananer liksom nästan allt kaffe och kakao är både Fairtrade och ekologiskt. För att minska den klimatpåverkan som kött medför serveras enbart vegetarisk mat en dag i veckan i skolan. Det är också bra för hälsan att dra ner på rött kött och chark då mindre än 700 g (råvikt) per vecka minskar risken för viss cancer.

Transporter

Eftersom merparten av alla oljepannor är utbytta mot andra miljövänligare alternativ kommer nu den största delen av kommunens koldioxidutsläpp från transporter. Av den kommunala organisationens fordon är ca 50 fordon fossilfria vilket är 25 % av samtliga lätta fordon. Ytterligare 75 fordon är miljöfordon, merparten av dessa är dieseldrivna. Målet för Västra Götalandsregionen är att fordonsparken ska vara fossilfri till år 2030.

VA-verksamhet

Vatten- och avloppsnätet är väl utbyggt i kommunen, c:a 80 % av alla fastigheter är anslutna till det kommunala VA-nätet. Det pågår ett stort arbete för att ansluta ytterligare abonnenter då reningsverket renar betydligt bättre än små privata anläggningar. Att minska utsläppen av näringsämnen, kemikalier och andra ämnen till Väneren är av stor vikt för att hindra igenväxning av vikar och minimera mängden kemikalier i fiskar och andra vattenlevande organismer.

Utbyggnad cykelväg

Under 2015 har cykelvägnätet utökats med 1,2 km. Det är cykelvägen till Nordkroken som har färdigställts så när som på en kortare sträcka. Denna kommer att göras klar under våren 2016.

Biologisk mångfald

Vänersborgs kommun jobbar för att öka antalet arter av växter, djur och insekter, den biologiska mångfalden, i kommunens grönområden. Det som syns tydligast är att höga stubbar och nedfallna träd ibland tillåts vara kvar trots att det kan se lite skräpigt ut. Här trivs insekter och växter som lever av död ved. Vissa områden försöker man få annan växtlighet på genom att använda väldigt magra jordar vilket också minskar behovet av skötsel.

Finansiell analys

Utgångspunkter

Den finansiella analysen utgår från följande fyra aspekter som är viktiga att beakta.

Vilken balans har kommunen haft mellan kostnader och intäkter under året och över tiden? Finns det varningssignaler? Hur utvecklas investeringarna?

Finns det några risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet? Hur är kommunen exponerad finansiellt?

Vilken finansiell motståndskraft har kommunen på lång sikt? Vilken betalningsberedskap finns

Vilken kontroll har kommunen över den ekonomiska utvecklingen? Hur väl följs upprättade planer?

Avsikten med analysen är att identifiera eventuella finansiella problem och att klargöra om kommunkoncernen har en god ekonomisk hushållning.

Sammanställd redovisning

I Vänersborgs koncernredovisning ingår, förutom kommunen, Kunskapsförbundet Väst (KFV), AB Vänersborgsbostäder (ABVB) och Fastighets AB Vänersborg (FAAB). Kunskapsförbundet Väst ingår i koncernen från 2013. För vidare upplysning, se redovisningsprinciper.

Resultat och kapacitet

Positivt resultat för koncernen

Det sammanställda resultatet för koncernen uppgick till 53 Mkr. Av koncernens resultat stod kommunen för 41 Mkr, ABVB för 10 Mkr, KFV 0 Mkr, FAAB för 2 Mkr, sammantaget ger detta ett resultat på 53 Mkr. Vänersborgs andel av KFVs underskott på 13 Mkr ingår i kommunens resultat. Koncernen, såväl som kommunen, redovisade därmed ett positivt resultat för tolfte året i rad. Koncernens resultat för 2014 uppgick till 32 Mkr.

Kommunens resultat 41 Mkr

Resultatet för kommunen var 41 Mkr, vilket var 21 Mkr högre än 2014. Resultatet var sammantaget 35 Mkr bättre än budget. Nämnderna redovisade överskott med 5 Mkr och finansförvaltningens nettokostnader ett överskott på 15 Mkr. Skatter och generella statsbidrag var 8 Mkr bättre än budget och finansnettot 7 Mkr bättre än budget. Årets resultat innefattar en tillfällig återbetalning av premier från AFA försäkring på 16 Mkr.

Kommunens resultatmål uppnåddes

Finansiellt mål för kommunen

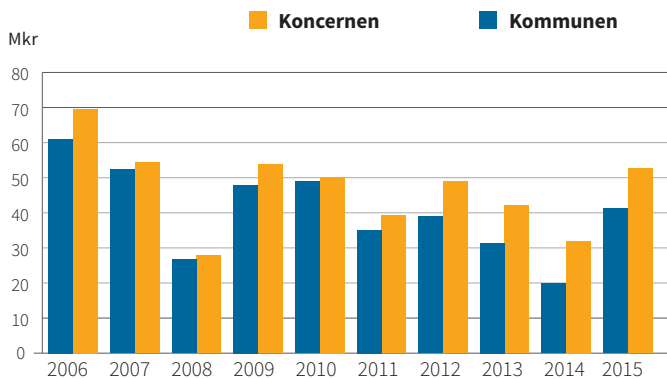
- Årets resultat bör uppgå till minst 1 % av skatter och generella statsbidrag. Långsiktigt bör resultatet uppgå till 2 %.

Enligt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) bör årets resultat uppgå till 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag för att god ekonomisk hushållning ska anses vara uppnådd. Huvudargumenten för positiva resultat är att nuvarande generation ska bära sina kostnader, att avsättningar krävs för framtida pensioner, att värdesäkra tillgångarna och att egenfinansiera investeringar. Dessutom bör det finnas en buffert för oförutsedda händelser.

Kommunens resultat motsvarade 2,0 % av skatter och generella statsbidrag, vilket innebär att kommunens finansiella resultatmål uppnåddes för 2015.

Kommunens resultat			
	2013	2014	2015
Årets resultat, Mkr	31,4	19,9	41,3
Årets resultat / skatter och generella statsbidrag, %	1,7	1,0	2,0

Årets resultat 2006-2015

Balanskravet uppfylldes

Vid en avstämning mot det lagstadgade balanskravet enligt kommunallagen kan följande avräkning göras:

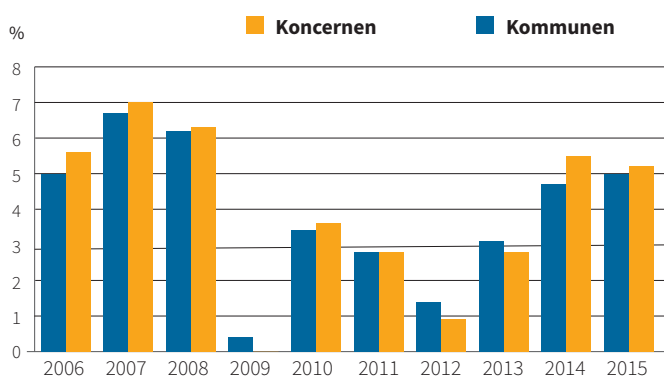
Balanskravsutredning			
Mkr	2013	2014	2015
Årets resultat enligt resultaträkning	31,4	19,9	41,3
Avgår realisationsvinster	-3,4	-0,4	-1,6
Förändring av resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0
Justerat resultat	28,0	19,5	39,7

Enligt balanskravsutredningen uppgick kommunens resultat till 39,7 Mkr för 2015. Ingen förändring har skett av resultatutjämningsreserven. *Vänersborgs kommun uppfyllde därmed balanskravet med god marginal.*

Nettokostnadsutvecklingen

Mellan 2014 och 2015 var nettokostnadsökningen 5,0 % i kommunen och 5,2 % i koncernen.

Nettokostnadsutveckling 2006 – 2015

Utveckling i kommunen

Procent	2013	2014	2015
Skatte och statsbidragsutveckling	2,9	3,4	6,1
Nettokostnadsutveckling	3,1	4,7	5,0

En förutsättning för en långsiktigt hållbar ekonomi är att nettokostnaderna inte ökar snabbare än de intäkter kommunen får genom skatter och generella statsbidrag.

Totalt uppgick skatteintäkterna och de generella statsbidragen till 2 063 Mkr 2015, en ökning med 118 Mkr eller 6,1 % jämfört med 2014. Totalt uppgick kommunens nettokostnader till 2 017 Mkr 2015, vilket var en ökning med 96 Mkr eller 5,0 % jämfört med 2014.

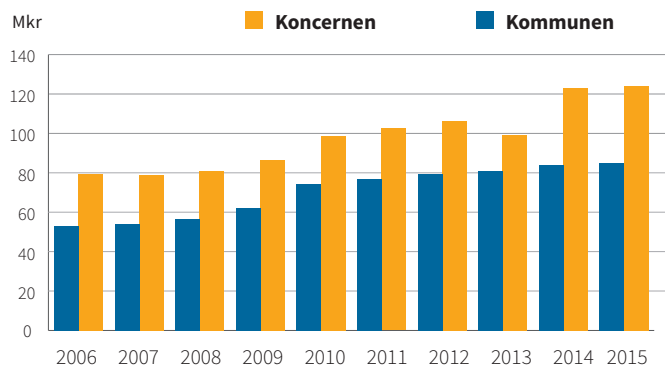
Av koncernens personalkostnader på 1 445 Mkr avsåg 90 % personalkostnader i kommunen. Personalkostnaderna i kommunen uppgick till 1 296 Mkr, vilket var en ökning med 84 Mkr eller 7 % jämfört med 2014. Löneökningen uppgick till 3 %. I övrigt förklarar ökningen av att antalet anställda ökat samt ökad semesterlöneskuld. Pensionskostnaderna i kommunen redovisades till 114 Mkr, en ökning med 9 Mkr vilket hänger samman med ökade personalkostnader och ökade utbetalningar från ansvarsförbindelsen.

Köp av huvudverksamhet uppgick till 441 Mkr för kommunen, en ökning med 21 Mkr. Av ökningen återfinns 17 Mkr inom socialnämnden Den största ökningen är hänförlig till HVB för barn och ungdomar, flyktingverksamheten och köpta platser vuxna inom omsorg för funktionshindrade. För vissa kostnader återsöks intäkter från migrationsverket. Kommunstyrelsen står för 4 Mkr av ökningen och det är framförallt ökat köp av tjänster från KFV.

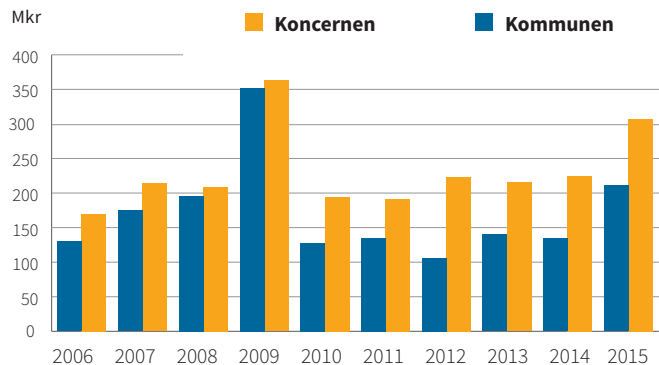
Bidragen minskade med 5 Mkr, det är framförallt försörjningsstödet som minskade med 3 Mkr.

I koncernen uppgick avskrivningarna till 124 Mkr för 2015, vilket är en ökning med 1 Mkr jämfört med 2014. Avskrivningskostnaderna i kommunen uppgick till 85 Mkr 2015, vilket också var en ökning med 1 Mkr jämfört med 2014. Ser man till en 10-årsperiod så har avskrivningskostnaderna, som en följd av höga investeringsnivåer, ökat från 53 Mkr till 85 Mkr per år och utgör över tiden en allt större del av kommunens kostnadsbild.

Avskrivningar 2006-2015

Investeringar 2006-2015

Högre investeringsnivå i kommunen

Årets nettoinvesteringar för koncernen uppgick till 302 Mkr, varav kommunen stod för 211 Mkr och ABVB för 90 Mkr och KFV för 1 Mkr.

Kommunens investeringar var 91 Mkr lägre än budget. Budgeten på totalt 302 Mkr bestod av 177 Mkr från mål- och resursplanen för året, 121 Mkr av överförda investeringsmedel från 2014 och 4 Mkr av tilläggsanslag under året. Av årets nettoinvesteringar avsåg 105 Mkr fastighetsinvesteringar, 83 Mkr avsåg VA, gator och renhållningsverksamhet.

De senaste tio år har koncernen investerat för 2 305 Mkr, varav 742 Mkr 2013-2015. Investeringsstakten i koncernen har ökat kraftigt i år och är den högsta sedan 2009. Det är främst kommunen som ökat sina investeringar medan ABVB investerar på ungefär samma nivå som föregående år.

Nettoinvesteringarna fördelade sig enligt följande:

Nettoinvesteringar kommunen

Mkr	2013	2014	2015
Fastigheter	31,8	65,9	104,5
Gator och vägar	24,7	15,7	25,5
VA- och renhållning	56,8	28,0	57,4
Inventarier m.m.	26,3	15,7	9,1
Exploatering	0,5	8,6	14,5
Summa	140,1	133,9	211,0

De största investeringarna under 2015 är Birger Sjöberg-gymnasiet 55 Mkr och VA-ledningar längs Vänerkusten 44 Mkr. Hittills har kommunen investerat 143 Mkr i VA-ledningar längs Vänerkusten. Den totala budgeten t.o.m. 2015 uppgår till 159 Mkr.

Andra större projekt som genomfördes under 2015 var:

- Mörtvägens gruppboende, 8 Mkr
- Rondell Korseberg, 10 Mkr
- Vargön hamn, 14 Mkr

Den totala avvikelserna mot budget för investeringar var 91 Mkr.

Projekt som försenades eller inte påbörjades:

- Ny förskola, 10 Mkr (inte påbörjat)
- Vargön rasrisk, 20 Mkr (tekniskt komplicerat)

Andra delar som förklarar budgetavvikelsen:

- Övriga fastighetsinvesteringar, 24 Mkr
- Exploatering, 13 Mkr

Finansiella investeringar

De finansiella investeringarna uppgick till totalt 25,5 Mkr varav ökat andelskapital i Kommuninvest var den största och uppgick till 22,5 Mkr. Övriga investeringar var köp av aktier i Kommunassurans Syd AB 1,4 Mkr och Vattenpalatset 1,5 Mkr.

Investeringsvolym i kommunen

	2013	2014	2015
Nettoinvesteringar, Mkr	140,1	133,9	211,0
Investeringsvolym/ nettokostn, %	7,6	7,0	10,5
Skattefinansieringsgrad, %	80,2	77,8	59,8

Investeringsvolymen i förhållande till nettokostnaderna ökade från 7,0 % 2014 till 10,5% 2015. När investeringsvolymen sätts i förhållande till nettokostnaderna kan jämförelser göras med andra kommuner. Den genomsnittliga investeringsnivån för kommunerna i Västra Götaland och Halland var 8,8 % för 2014.

Skattefinansieringsgraden mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med det utrymme som skapats av avskrivning och året resultat. Ett tal på 100 % och därutöver innebär att kommunen helt kan skattefinansiera sina investeringar, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet stärks.

Skattefinansieringsgraden var 60 % och sjönk jämfört med 2014. Försämringen mot 2014 beror på den höga investeringsnivån. Den genomsnittliga skattefinansieringsgraden för Västra Götaland och Hallands kommuner låg i snitt på 87 % under 2014.

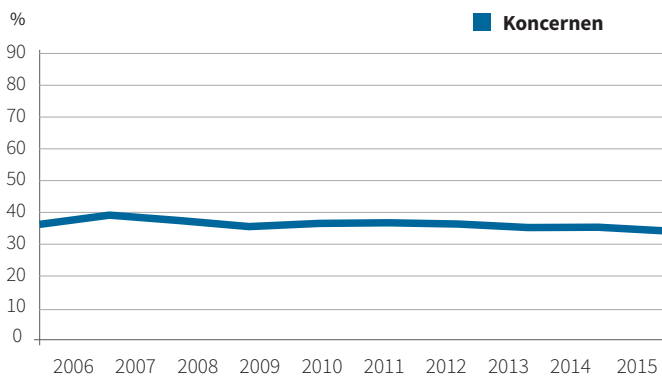
Försämrade soliditet

Soliditet är ett finansiellt nyckeltal som anger hur stor del av tillgångarna som är finansierade med eget kapital. Nyckeltalet används för att beskriva organisationens finansiella styrka på lång sikt. En förbättrad soliditet gör kommunen bättre rustad att möta de finansiella påfrestningar som följer av denna utveckling och är därmed förenlig med god ekonomisk hushållning. I ett längre perspektiv kommer en förändrad åldersstruktur att medföra en kraftig ökning av efterfrågan på kommunal service.

Koncernens soliditet sjönk från 34 % föregående år till 33 % i år. Soliditeten för ABVB förbättrades från 11,3 % föregående år till 11,6 % i år. Soliditeten för FAAB förbättrades från 40,9 % år 2014 till 42,6 % år 2015.

Om hänsyn tas till hela pensionsskulden, inklusive den del som redovisas som ansvarsförbindelse, förbättrades detta nyckeltal. För koncernen förbättrades nyckeltalet från 6 % till 8 %.

Soliditetsutveckling för koncernen 2006-2015

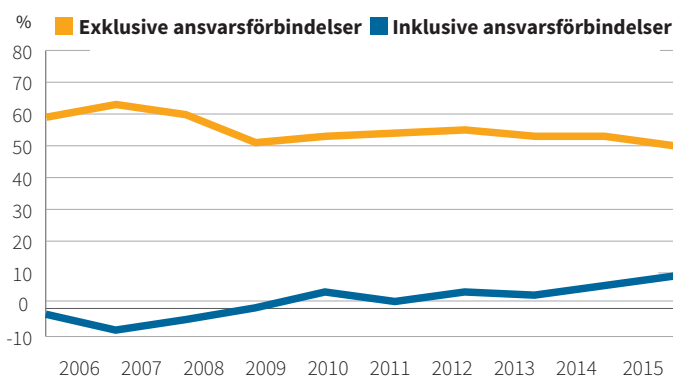

Finansiellt mål för kommunen

Kommunens soliditet försämrades från 53 % 2014 till 50 % 2015, vilket gjorde att *kommunens finansiella mål om förbättrad soliditet inte uppnåddes*.

Soliditetsmålet inklusive ej skuldfört pensionsåtagande för kommunen förbättrades från 6 % i bokslutet för 2014 till 9 % i bokslutet för 2015. Motsvarande genomsnitt för Västra Götalands kommuner låg på 9 % i bokslutet för 2014.

Soliditetsutveckling för kommunen 2006-2015

Kommunalskatten oförändrad

En viktig del av bedömningen av en kommuns finansiella kapacitet är vilken möjlighet kommunen har att påverka sina inkomstkällor. En redan hög kommunalskatt ger t.ex. ett mindre utrymme att öka skatteintäkterna genom att höja skatten.

Kommunalskatt

Kr per intjänade 100 kr	Vänersborgs kommun	Västra Götaland	Riket
Primärkommunalskatt	22:21	21:25	20:75
Total skattesats (inkl. kyrkoavgift)	33:69	32:73	32:10

Kommunens utdebitering uppgick år 2015 till 22:21 kronor per skattekrona. Utdebiteringsnivån är oförändrad sedan 2005, frånsett den skatteväxling med Regionen avseende kollektivtrafiken på 43 öre som gjordes 2012. Medelutdebiteringen för riket var 20:75 och för länet 21:25 kronor per skattekrona.

Mätt i relation till rikets medelskattekraft utgör Vänersborgs beskattningsbara inkomst per invånare 91 %, vilket är en minskning med 2 %-enheter jämfört med 2014.

Risk och kontroll

Kassalikviditeten försämrades

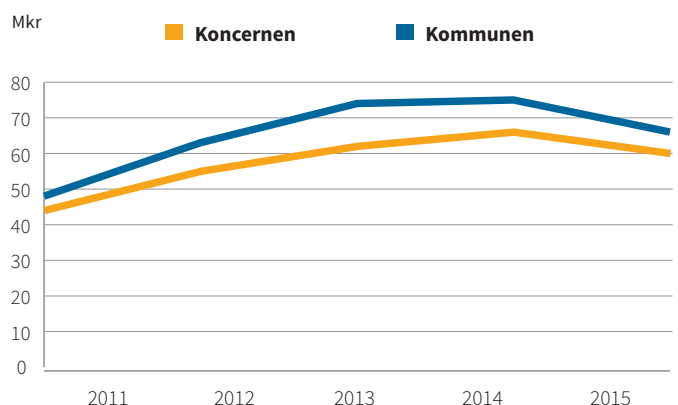
Koncernens kassalikviditet i bokslutet för 2014 låg på 66 %, och minskade till 60 % i bokslutet för 2015. Kommunens kassalikviditet minskade från 75 % till 66 %.

Finansiellt mål för kommunen

Med målet om en kassalikviditet på minst 50 % menas att likvida medel tillsammans med kommunens checkkredit på 100 Mkr bör vara minst 50 % av kortfristiga skulder. Måttet används för att spegla kommunens betalningsberedskap på kort sikt. I 2015 års bokslut minskade kassalikviditeten till 66 %, men målet om 50 % uppnås med god marginal.

Målet om en kassalikviditet på över 50 % uppnåddes därmed.

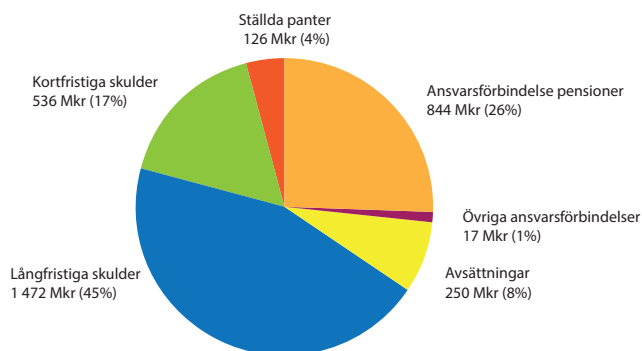
Kassalikviditet 2011-2015

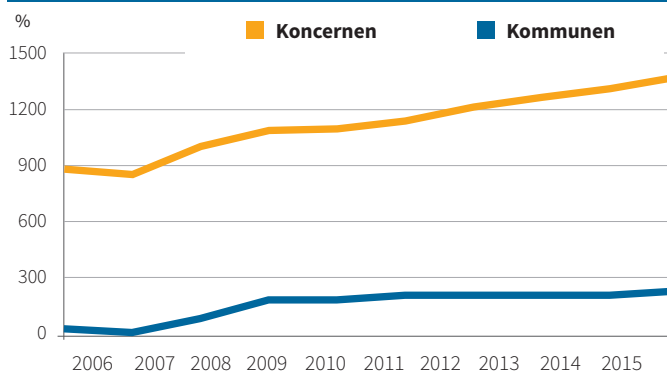
Skulder och förpliktelser ökade

Summan av alla skulder, avsättningar, samt ansvarsförbindelser för pensioner och borgensåtaganden utgör organisationens totala förpliktelssnivå. Denna uppgick 2015-12-31 till 3 245 Mkr för koncernen, vilket var en ökning med 169 Mkr jämfört med 2014. Ökningen förklaras främst av att både de långfristiga och de kortfristiga skulderna ökar.

Koncernens totala förpliktelser 3 245 Mkr, 2015

Långfristiga lån 2006-2015

Den långfristiga banklåneskulden har ökat sedan 2007 och uppgick i bokslutet för 2015 till 1 372 Mkr i koncernen och 223 Mkr i kommunen. Den ökade belåningen beror på de senare årens högre investeringsnivåer.

Pensionsåtagande som andel av eget kapital minskade

Finansiellt mål för kommunen

- Ej skuldfört pensionsåtagande bör minska som andel av eget kapital.

Pensionsåtagande

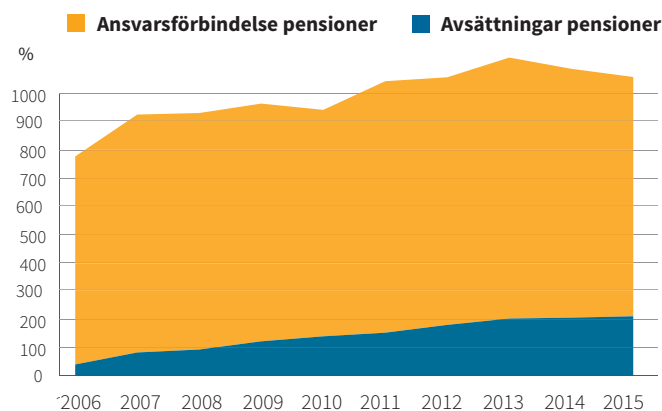
Mkr	2013	2014	2015
Avsättning till pensioner (skuldförda)	205,4	208,0	213,1
varav extra pensionsavsättning	90,0	90,0	90,0
Ansvarsförbindelse pensioner (ej skuldförda)	920,9	878,1	843,5
Total	1126,3	1086,1	1056,6

Alla uppgifter inklusive löneskatt

Kommunens sammanlagda pensionsåtaganden för anställda och förtroendevalda uppgick till 1 057 Mkr 2015, vilket var en minskning med 29 Mkr jämfört med 2014. Av åtagandena redovisades 213 Mkr som avsättningar i balansräkningen, en ökning med 5 Mkr. Det finns inga finansiella placeringar avseende pensionsmedlen utan dessa har använts i den egna verksamheten, till investeringar m.m.

Resterande 844 Mkr av kommunens pensionsåtagande avsåg pensioner intjänade före 1998. Detta var en minskning med 34 Mkr jämfört med 2014. Minskningen mellan åren förklaras av utbetalningar.

Pensionsåtagandet 2006-2015

Det totala pensionsåtagandet har ökat från 763 Mkr år 2006 till 1 057 Mkr år 2015. Av dessa är endast 213 Mkr kostnadsfört och avsatt i balansräkningen. Resterande 844 Mkr kommer att belastas resultatet när pensionen ska betalas ut.

Ej skuldfört pensionsåtagande uppgick till 83 % av eget kapital 2015. Det är en förbättring jämfört med 2014 då andelen uppgick till 90 %. *Målet att ej skuldfört pensionsåtagande som andel av eget kapital ska minska uppnåddes därmed.*

Fram till 2006 redovisade Vänersborgs kommun sitt pensionsåtagande helt enligt blandmodellen, vilket innebar att endast det pensionsåtagande som uppkommit fr.o.m. 1998 fanns upptaget som avsättningar i balansräkningen. Resterande pensionsåtagande, de som var intjänade före 1998, redovisades som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen och belastar resultatet allt eftersom de betalas ut.

Under åren 2007-2009 och 2012-2013 avsatte kommunen sammantaget 90 Mkr för pensioner i balansräkningen, avseende pensionsåtaganden som uppkommit före 1998. Detta är ett avsteg från blandmodellen enligt den kommunala redovisningslagen, men i linje med kommunallagens bestämmelser om god ekonomisk hushållning.

Uppföljning av finansiella risker utifrån kommunens finanspolicy

Enligt Vänersborg kommuns finanspolicy, ska kommunen förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. Med god avkastning avses inte bara avkastning på placerade medel, utan också kostnaden för finansiering och upplåning. All finansiell verksamhet är förenad med risker av olika slag och här följer en uppföljning gentemot kommunens finanspolicy:

Kommunens låneskuld uppgick till 223 Mkr vid årets slut. Detta är en ökning på 23 Mkr jämfört med föregående år, den ökade upplåningen finansierade investeringen av andelskapital i Kommuninvest. Den genomsnittliga räntan var 2,68 % under 2015.

Låneskuldens exponering mot utländsk valuta får inte överstiga 20 % av kommunens långfristiga skuld. Då kommunen inte hade några lån i utländsk valuta fanns ingen valutakursrisk.

Den genomsnittliga vägda räntebindningstiden bör vara mellan två och fyra år och får inte understiga ett år eller överstiga fem år. Räntebindningstiden för kommunens lån var 2,63 år. Mer än 50 % av låneskulden får inte ligga för räntekonvertering under varje enskilt kalenderår. Som mest ligger 34 % för räntekonvertering under ett enskilt år. Mer än 50 % av kommunens låneskuld får inte förfalla till betalning under varje enskilt kalenderår. Som mest förfaller 44 % till betalning under ett enskilt år.

Summa likvida medel och outnyttjad checkkredit på 100 Mkr ska utgöra minst 50 % av kortfristiga skulder. De likvida medlen inklusive checkkredit utgjorde 66 % av kortfristiga skulder. Kommunens likviditet var placerad hos emittenter/låntagare som är godkända enligt finanspolicyn.

Kommunen har två swapavtal om 70 Mkr respektive 50 Mkr för att minska den framtida ränterisken. Syftet med dessa avtal är att smidigt kunna förändra riskstrukturen i låneportföljen.

Kommunens borgensåtagande ökar

Koncernens borgensåtaganden var 17 Mkr, en liten minskning jämfört med 2014. Inkluderas ställda panter på 126 Mkr uppgick förpliktelsen till 143 Mkr.

Kommunens sammanlagda borgensåtagande uppgick 2015-12-31 till 1 089 Mkr, vilket var 48 Mkr högre jämfört med 2014. Detta berodde på att ABVB ökade sin upplåning med knappt 50 Mkr, kopplat till fortsatt tillbyggnad av bostäder vid Roddaregatan.

Kommunens ansvarsförbindelser

Mkr	Riskgrupp	2013	2014	2015
Föreningar m.fl.	1	12,7	12,6	12,4
Egna hem	1	1,2	0,9	0,8
Nätaktiebolaget Biogas Brålanda	2	5,2	3,3	3,2
Fyrstads Flygplats AB	2	0,2	0,2	0,2
AB Vänersborgsbostäder	3	954,3	1002,3	1051,8
Fastighets AB Vänersborg	3	22,4	21,8	20,9
Summa		996,0	1041,1	1089,3

Borgensåtaganden till föreningar m.fl. och egna hem (riskgrupp 1) uppgick till 13 Mkr. Dessa åtagande är förknippade med viss risk, men utgör bara 1 % av kommunens totala borgensåtagande.

Vid en riskgruppsindelning av kommunens borgensåtagande avser 1 073 Mkr åtagande mot kommunens helägda bolag (riskgrupp 3). För dessa bedöms risken för att kommunen ska behöva infria sina borgensåtaganden som mycket liten. Kommunens totala borgensram för ABVB uppgår till 1 289 Mkr varav bolaget har utnyttjat 1 052 Mkr. Vid årsskiftet hade ABVB 1 135 Mkr i lån.

Nätaktiebolaget Biogas Brålanda har en total borgensram om 10 Mkr. Kommunens andel som grundar sig på ägarförhållandet 73 %, är 7,3 Mkr, varav 3,3 Mkr var utnyttjad vid årsskiftet. Borgensåtagandet innebär en hög risk

Fyrstads Flygplats AB har ännu inte utnyttjat sin borgensram om 3,4 Mkr som beslutades under 2011. Bolaget ägs till 34 % av kommunen och åtagandet motsvarar kommunens andel av borgensåtagandet på 10 Mkr

Arbetsgivaravgifter och pensioner

Årets arbetsgivaravgifter uppgick till 298 Mkr och gav ett överskott mot budget på 3 Mkr. Pensionskostnaderna uppgick till 114 Mkr, vilket innebar ett underskott på 4 Mkr jämfört mot budget. Räknar man även med de finansiella kostnaderna kopplade till pensioner uppgick pensionskostnaden till 116 Mkr. Det stora överskottet inom finansförvaltningen förklaras av intäkterna från AFA Försäkrings AB. Övriga poster på finansförvaltningen gav ett underskott om 1 Mkr.

Skatteavräkningar

Jämfört med 2014 har skatteprognoserna legat på en relativt stadig nivå i de uppföljningar som gjorts under året. Baserat på SKL:s prognos i december redovisades skatteintäkterna till 26 Mkr under budget men de generella statsbidragen översteg budget med 34 Mkr d.v.s. totalt 8 Mkr bättre än budget.

Finansnettot bättre än budget

Finansnettot redovisades till 4 Mkr vilket var 1 Mkr sämre än 2014. Finansnettot var 7 Mkr lägre än budget. Detta förklaras av att upplåningsbehovet och ränteläget var lägre än budgeterat.

Budgetunderskott i nämnderna

Att nämnderna följer fastställd budget och lämnar säkra prognoser under året, är tecken på en god kontroll och är viktigt för att upprätthålla en god ekonomisk hushållning.

Nämnd				
Mkr	Utfall 2014	Prog. apr15	Prog. aug15	Utfall 2015
Barn- och utbildningsnämnd	-9,2	-22,8	-4,2	10,4
Kommunstyrelse	8,7	18,5	17,0	12,3
Kultur- och fritidsnämnd	-8,4	-6,5	0,0	1,5
Samhällsbyggnadsnämnd	3,2	-1,2	-1,8	-3,4
Socialnämnd	-11,6	-18,5	-21,1	-17,2
Övriga nämnder	1,7	-0,2	0,0	1,2
Summa	-15,6	-30,7	-10,1	4,8

Nämnderna redovisade i bokslutet ett överskott på 5 Mkr, en förbättring från augustiprognosen med 15 Mkr. Sju av nio nämnder redovisade överskott mot budget.

Barn- och utbildningsnämnden redovisade ett överskott på 10 Mkr. Förbättringen jämfört med aprilprognosen förklaras bl.a. ett extra budgettillskott på 9 Mkr samt ersättning från migrationsverket.

Kommunstyrelsens överskott uppgick till 12 Mkr. Ett underskott avseende en lösenkostnad för ett hyresavtal i Vänerparken täcks av överskott inom kommunstyrelsens övriga verksamheter. Även förfogandeanslag under kommunstyrelsens politiska verksamhet redovisar överskott mot budget.

Samhällsbyggnadsnämnden redovisade ett underskott mot budget om 3 Mkr. Det är fastighetsenheten som redovisar underskott beroende på underhållsåtgärder i fastigheter som iordningställs för ensamkommande flyktingbarn. Även VA-verket redovisar underskott, övriga verksamheter redovisar överskott.

Socialnämnden redovisade ett underskott mot budget med totalt -17,2 Mkr. Underskottet uppgår till -13,6 Mkr för vård- och omsorg och -15,9 Mkr för omsorg om funktionshindrade. Däremot redovisade individ- och familjeomsorg ett överskott mot budget på 12 Mkr.

Övriga nämnder redovisade överskott mot budget.

Intern kontroll

Det övergripande syftet med intern kontroll är att säkra en effektiv förvaltning och att undvika att det begås allvarliga fel. I Vänersborgs kommun finns ett reglemente antaget av fullmäktige 2011-11-23 § 147 som förtydligar ansvaret för den interna kontrollen. Under året har kommunstyrelsens antagit anvisningar till fullmäktiges internkontrollreglemente Varje nämnd antar årligen internkontrollplaner, som innehåller både kommungemensamma granskningsområden och nämndspecifika områden för nämndens verksamhet. Resultatet från granskningarna enligt

internkontrollplanen sammanställs och rapporteras till nämnden. Utöver beslutade internkontrollplaner görs även årliga granskningar av t ex. registrerade beslutsattester och inventering av anläggningstillgångar. Nämndernas rapporter delges kommunstyrelsen efter att respektive nämnd behandlat rapporten. En kommungemensam arbetsgrupp samordnar arbetet.

För 2015 var det kommungemensamma granskningsområdet ansökan av bidrag, vars syfte var att granska att det fanns rutiner för att bevaka att de bidrag som verksamheten är berättigade till söks. Överförmyndarnämnden kommer att anta en internkontrollplan för 2016 och annars konstaterats att nämnderna i övrigt utfört internkontroll enligt kommunfullmäktiges reglemente. Uppföljning av mål görs i delårsrapporter och i årsredovisningen.

Känslighetsanalys

Kommunens ekonomiska resultat påverkas av händelser och beslut både inom och utom dess kontroll, exempelvis förändrade lagar, konjunkturläge och invånarnas ändrade krav och behov. Kommunen har ett ansvar för att ha beredskap för dessa faktorer och måste ha reserver och marginaler i sin ekonomi. Ett sätt att göra detta tydligt är att upprätta en känslighetsanalys, som visar hur olika förändringar påverkar kommunens finansiella situation. Av nedanstående tabell framgår hur olika händelser var för sig skulle ha påverkat resultatet för 2015.

Känslighetsanalys Resultateffekt

Mkr	2015
Förändrad utdebitering med 1 kr	70,0
Förändrade generella statsbidrag med 1 %	5,1
Löneökning med 1 %	12,9
Prisförändring med 1 % på omkostnaderna	10,1
Ändrad lånskuld med 100 Mkr	2,7
Inlösen av 1 % av borgensförbindelserna	10,8
Ändrade taxor med 1 %	1,8
- inom skattefinansierad verksamhet	1,0
- inom taxefinansierad verksamhet	0,8

Sammanfattande slutsatser

Det sammanställda resultatet för koncernen uppgick till 53 Mkr. Av koncernens resultat stod kommunen för 41 Mkr, Kommunens beslutade Mål- och resursplan för 2015 innebar ett resultat på 6 Mkr. Även med hänsyn till att årets resultat innefattar en tillfällig återbetalning av premier från AFA försäkring på 16 Mkr, får årets resultat bedömas som positivt.

Jämfört med 2014 har skatteprognoserna legat på en relativt stadig nivå i de uppföljningar som gjorts under året. Det mindre överskott som redovisas i bokslutet har i stort sett ingått kommunens prognoser sedan årets början.

Om skatteprognoserna legat på en stadig nivå under året har nämndernas prognoser varierat i högre grad. Nämnderna redovisade i bokslutet ett överskott på 5 Mkr, en förbättring från augustiprognosen med 15 Mkr och med drygt 35 Mkr jämfört

med aprilprognosen. Det är framförallt Barn- och utbildningsnämnden som står för förbättringen jämfört med prognoserna under året. Underskotten återfinns i socialnämnden och samhällsbyggnadsnämnden. Socialnämndens underskott i bokslutet har ökat jämfört med föregående år, men har förbättrats något jämfört med augustiprognosen. Sammantaget redovisade sju av nio nämnder överskott mot budget.

Årets nettoinvesteringar för koncernen uppgick till 302 Mkr, varav kommunen stod för 211 Mkr och ABVB för 90 Mkr och KFV för 1 Mkr. Trots att kommunens investeringsnivå under 2015 är den högsta sedan 2009, var denna ändå 91 Mkr lägre än budget.

Tre finansiella mål av fyra uppnåddes för kommunen. Årets resultat på 41 Mkr motsvarade 2 % av skatter och generella statsbidrag, vilket innebar att målet om minst 1 % uppnåddes. Resultatnivån motsvarar även SKL:s tumregel för att uppfylla en god ekonomisk hushållning. Kassalikviditeten uppgick till 66 % (mål minst 50 %), vilket gjorde att målet uppnåddes. Kommunens ej skuldförda pensionsåtagande uppgick till 83 % av eget kapital 2015, en förbättring jämfört med 2014 då andelen uppgick till 90 %, vilket innebär att även detta mål uppnåddes. Däremot har kommunens soliditet sjunkit, 50 %, i bokslutet vilket innebär att målet om förbättrad soliditet inte nåddes fullt ut. För att uppnå målet (54 %) hade årets resultat behövt vara 88 Mkr bättre.

Utifrån målanalysen görs den sammanlagda bedömningen att verksamheten, ur ett finansiellt perspektiv, bedrevs med god ekonomisk hushållning under 2015.

Framtid

Att årets resultat är 35 Mkr bättre än årets beslutade budget ger kommunen något bättre ingångsvärden för framtiden. I det längre perspektivet väntar stora utmaningar i form av ett fortsatt högt investeringsbehov, ett högt flyktingmottagande, en åldrande befolkning och snabbt ökande pensionskostnader.

Enligt fastställd resultatbudget för 2016 uppgår kommunens resultat till 12 Mkr, d.v.s. en budget som inte ligger i nivå med kommunens finansiella mål på 1 % av skatter och generella statsbidrag. De stora obalanser som redovisas inom flera områden i bokslut 2015 behöver åtgärdas för att verksamheten ska kunna bedrivas inom beslutade budgetramar under 2016.

Sedan hösten 2015 har skatte- och statsbidragsprognoserna för åren 2016-2018 succesivt förbättrats och indikerar nu ett betydligt bättre utfall än den Mål- och resursplan som beslutades i juni 2015. Riksdagen har även beslutat om ett tillfälligt extra statsbidrag för 2015-2016 kopplat till kommunernas flyktingmottagande, vilket ytterligare förbättrar de ekonomiska förutsättningarna. Av det extra statsbidraget erhöll Vänersborg 74 Mkr, varav 49 Mkr kommer att användas under 2016.

Under de senaste åren har kommunens investeringsplaner legat på mycket höga nivåer, samtidigt har en eftersläpning av flera större projekt gjort att den verkliga investeringsnivån legat på mer normala nivåer utifrån kommunens storlek. Den totala investeringsnivån bedöms även kommande år att ligga på höga nivåer, vilket leder till successivt ökade kostnader för avskrivningar och ränta, som i sin tur leder till ett minskat ekonomiskt utrymme i framtiden.

De senaste årens svaga arbetsmarknad och höga ungdomsarbetslöshet har inneburit stora utmaningar. I prognoserna för de närmaste åren sker en gradvis förbättring av arbetsmarknadsläget, dock kvarstår stora utmaningar i att integrera nyanlända på den svenska arbetsmarknaden.

Ett asyl- och flyktingmottagande på höga nivåer ställer fortsatta krav på omställning och anpassning av den kommunala organisationen, för att möta nya och tillkommande behov inom mottagning, boende och utbildning. Framförallt bristen på bostäder kommer att vara en stor utmaning de närmaste åren.

Det höga flyktingmottagandet i kommunerna finansieras i stor utsträckning med bidrag från migrationsverket. Detta tillsammans med ett växande antal specialdestinerade statsbidrag inom framför allt skolans område, innebär att kommunen får en allt mer komplex intäktssida. I takt med att en allt större del av verksamheten finansieras av medel utanför kommunens skatteintäkter, ställs nya och större krav på planering, redovisning, uppföljning och intern kontroll.

Under hösten 2015 har direktionen för Kunskapsförbundet Väst sagt upp samtliga lokaler förbundet hyr i andra hand av Vänersborgs kommun i Vänerparken. Enligt beslutat konsortialavtal gäller två års uppsägning av lokaler mellan KFV och kommunen. Årshyran till KFV uppgår till drygt 7 Mkr. Kommunens externa hyresavtal med Vänerparken Property är uppsagt i december 2015, men löper t.o.m. 2019-09-30. Om lokalerna inte kan användas till annan verksamhet efter det att KFV flyttat, riskerar Vänersborgs kommun en hyresförlust för kvarvarande kontraktperiod.

I ett längre perspektiv innebär den demografiska utvecklingen, med en ökad andel äldre, att ett ekonomiskt utrymme måste frigöras från övrig verksamhet för att finansiera en betydande utbyggnad av äldreomsorgen. En annan konsekvens av samma utveckling är att den andel av befolkningen som arbetar och betalar skatt kommer att sjunka stadigt under de närmaste 20 åren.

En ytterligare aspekt på den demografiska utvecklingen är kommunens kostnader för tjänstepensioner. Dessa kommer att öka kraftigt de närmaste 15 åren och på så sätt ta i anspråk ett ökat ekonomiskt utrymme på bekostnad av den direkta verksamheten. Kommunens sammanlagda pensionsåtagande uppgick till 1 057 Mkr i bokslut 2015. Av dessa var endast 213 Mkr avsatta i balansräkningen. Resterande åtagande kommer att belasta resultatet i takt med att de betalas ut. Enligt en tidigare framtagen långtidsprognos från KPA kommer Vänersborgs kommun årliga pensionskostnad att öka med c:a 20 Mkr, räknat i fasta priser, mellan år 2014 och 2024.

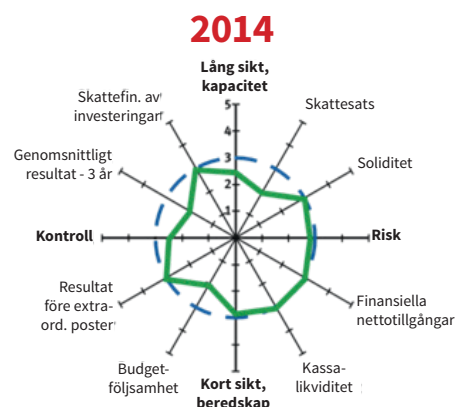
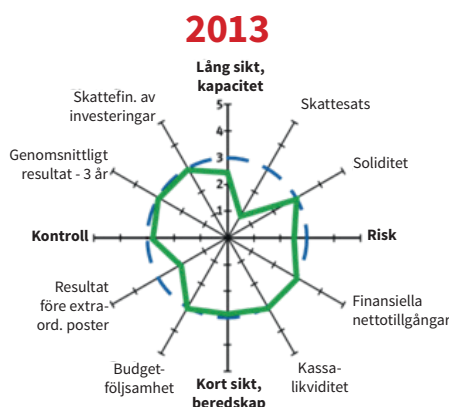
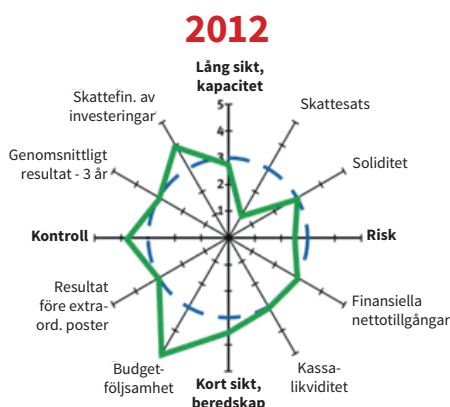
Finansiell profil

Har Vänersborgs kommun en god eller dålig ekonomi? För att besvara frågan måste kommunens ekonomi ställas i relation till något annat. Ett sätt att besvara frågan är att göra jämförelser med andra kommuner.

Kommunforskning i väst (KFI) har sedan 90-talet tagit fram finansiella jämförelser mellan kommunerna. Metodiken presenteras kortfattat i faktarutan nedan.

Vänersborgs kommun har en något sämre finansiell profil än genomsnittet i riket. Det är tre värden som är sämre än genomsnittet. Budgetföljsamheten och Genomsnittligt resultat för 3 år är sämre i Vänersborgs kommun än genomsnittet i riket. Skatteinivån är också sämre då Vänersborgs kommun har högre skatt än genomsnittet. Dock har det värdet förbättrats jämfört med andra, vilket beror på att andra kommuner har höjt sin skattesats, vilket Vänersborg inte gjort de senaste åren. För övriga finansiella nyckeltal är nivån genomsnittlig för Vänersborg.

<p>Kommunforskning i väst (KFI) har tagit fram jämförande finansiella profiler för kommunerna. Utifrån åtta finansiella nyckeltal avseende kapacitet på lång och kort sikt, risk och kontroll görs en betygsättning av varje kommun i relation till genomsnittet i länet.</p> <p>I diagrammet nedan presenteras den finansiella profilen grafiskt genom den heldragna linjen. Betygsättningen sker i en skala 1-5 utifrån bokslut 2012. Betyget 5 är bäst och betyget 1 är sämst. Betyget 3 utgör det genomsnittliga betyget i länet.</p>	Nyckeltal i den finansiella analysen	
	Mått	Förklaring
	Skattesats	En låg skattesats anses positiv eftersom kommunen då lättare kan höja skatten.
	Soliditet	Självfinansieringsgrad. Eget kapital i procent av summa tillgångar.
	Finansiella nettotillgångar	Finansiella tillgångar-finansiella skulder i relation till kommunens nettokostnader. Speglar medellång betalningsberedskap.
	Kassalikviditet	Finansiella tillgångar i procent av kortfristiga skulder.
	Budgetföljsamhet	Budgetavvikelse för verksamhetens nettokostnader, kr per invånare
	Resultat före extraord. poster	Resultat i kr per invånare
	Genomsnittligt resultat - 3 år	Genomsnittligt resultat i kr/invånare
	Skattefinansiering av investeringar	Andel av investeringar som är finansierade av avskrivningar och årets resultat.

Driftredovisning

Tkr	Utfall intäkt	Utfall kostnad	Netto	Årets budget	Budgetavvikelse
Byggnadsnämnden	8 758	22 521	13 763	13 748	-15
Kommunfullmäktige		2 110	2 110	2 097	-13
Kulturnämnden			0	0	0
Miljö och hälsoskyddsnämnden	2 326	8 337	6 011	6 244	233
Revisionen		1 068	1 068	1 189	121
Valnämnden		51	51	444	393
Överförmyndarnämnden	2 148	5 875	3 727	4 226	499
Summa	13 232	39 961	26 729	27 948	1 219
Barn och ungdomsnämnden					
Nämnd och administration	649	4 689	4 040	5 019	979
Barnomsorg/grundskola/särskola	73 208	728 344	655 136	664 571	9 435
Summa	73 856	733 033	659 176	669 590	10 414
Kommunstyrelsen					
Styrelse	5	10 938	10 933	21 015	10 082
Kommunledning	32 835	108 567	75 732	84 303	8 571
Räddningstjänst/försäkringar	3 227	36 877	33 650	34 810	1 160
Gymnasium	12 326	179 958	167 631	163 397	-4 234
Komvux	525	23 242	22 717	19 449	-3 268
Summa	48 918	359 581	310 663	322 974	12 311
Kultur och Fritidsnämnden					
Biblioteket och kultur	1 891	29 522	27 631	26 895	-736
Arena och fritid	9 270	63 586	54 316	55 846	1 530
Musik och ungdom	10 901	34 161	23 260	23 988	728
Summa	22 062	127 269	105 207	106 729	1 522
Samhällsbyggnadsnämnden					
<i>Skattefinansierad verksamhet</i>					
Nämnd och administration	339	5 260	4 920	5 936	1 015
Gator och vägar/Park/Teknik och trafik	15 579	70 592	55 013	57 104	2 091
Fastighetsenheten	181 820	197 644	15 824	9 878	-5 946
Kost/Städ/Serviceenhet	105 598	106 995	1 397	1 744	347
Summa	303 336	380 491	77 154	74 661	-2 493
<i>Taxebaserad verksamhet</i>					
Renhållningsverk	26 822	26 210	612	0	612
VÄrksamhet	48 752	50 307	1 554	0	1 554
Summa	75 575	76 517	942	0	942
Summa	378 911	457 007	78 096	74 661	-3 436
Socialnämnden					
Nämnd och administration	3 099	30 254	27 154	27 951	797
Vård och omsorg	89 791	535 498	445 707	432 105	-13 602
Individ och familjeomsorg	62 587	175 547	112 960	124 972	12 012
Omsorg om funktionshindrade	46 293	275 414	229 121	213 236	-15 885
Arbetsmarknadsenheten	25 282	42 488	17 205	16 700	-505
Summa	227 053	1 059 201	832 148	814 964	-17 184
Summa nämndsverksamhet	764 033	2 776 053	2 012 020	2 016 866	4 846
Finansförvaltningen(verksamhetskostnader)					
Arbetsgivaravgifter	15 901	74 683	90 584	71 513	19 071
Pensioner		112 598	112 598	108 978	-3 620
Övriga verksamheter	1 554	26 441	24 887	26 526	1 639
varav reglering resultat VA	1 554		-1 554		1 554
Intern finansiering (internränta)	41 368	0	-41 368	-43 820	-2 452
Interna poster	-334 261	-334 261	0	0	0
Summa finansförvaltningen	-275 438	-269 905	5 534	20 171	14 638
Summa verksamhet	488 595	2 506 149	2 017 555	2 037 037	19 483

Investeringsredovisning

Investering per nämnd Tkr	Utfall 2014	Budget 2015	Utfall 2015	Budget differens
Barn och utbildningsnämnden	1 047	5 200	2 458	2 742
Byggnadsnämnden	1 929	350	381	-31
Kommunstyrelsen	1 603	4 800	447	4 353
Kultur och fritidsnämnden	152	1 400	1 142	258
Samhällsbyggnadsnämnden	126 306	285 950	204 062	81 888
Socialnämnden	2 818	4 400	2 494	1 906
Totalt	133 854	302 100	210 983	91 117
Finansiella investeringar enligt fullmäktiges beslut, se not 16			25 492	
			302 100	65 624

Investeringsprojekt Tkr	Projektets budget t.o.m. 2015	Äkt utfall t.o.m. 2015	Budgetdiff t.o.m. 2015	Budget 2015 inkl överf	Utfall 2015	Budgetdiff 2015
Fastigheter						
Samhällsbyggnadsnämnden						
Birger Sjöberg gymnasiet	59 800	61 303	-1 503	55 000	56 535	-1 535
Mörtvägens gruppbostad	8 200	8 179	21	7 600	7 609	9
Skolmoduler	5 000	5 121	-121	5 000	5 121	-121
Lindgården	0	4 656	-4 656	0	4 656	-4 656
Tagelgatan 2	9 000	4 755	4 245	8 800	4 587	4 213
Folkets Hus värmeåtervinning	3 200	3 874	-674	3 000	3 790	-790
Sandelhielmsgatan	0	2 510	-2 510	0	2 510	-2 510
Sessionssalen, teknisk utrustning	3 200	2 504	697	3 000	2 471	529
Idrottsanläggningar	22 051	15 972	6 079	8 200	2 128	6 073
Tenggrenstorps förskola	11 900	1 548	10 352	11 900	1 548	10 353
Ny förskola	10 000	28	9 972	10 000	28	9 972
Vargön säkring ras	20 000	351	19 649	20 000	351	19 649
Övriga				37 600	13 199	24 401
Totalt	84 351	41 318	43 033	170 100	104 532	65 568

* Budgetavvikelsen för 2015 beror bl.a. på att den nya förskolan ej påbörjats då beslut för placering saknas. Vargön säkring för rasrisk har inte heller påbörjats de tekniska undersökningar visat att åtgärderna som krävs var mer komplicerade än planerat.

Investeringsprojekt Tkr	Projektets budget t.o.m. 2015	Ack utfall t.o.m. 2015	Budgetdiff t.o.m. 2015	Budget 2015 inkl överf	Utfall 2015	Budgetdiff 2015
Gator, vägar, VA och renhållning						
VA, Vänerkusten	142 640	142 794	-154	44 000	44 170	-170
Kulturaxeln	6 000	6 713	-713	4 300	5 029	-729
Rondell Korseberg	9 000	9 568	-568	9 000	9 568	-568
GCväg/VA Nordkroksvägen	20 194	21 748	-1 554	7 500	9 040	-1 540
UVljus Reningsverket	3 100	4 223	-1 123	1 800	2 971	-1 171
Hamngatan	3 900	3 400	500	2 300	1 822	478
Brålanda avloppsverk	1 000	1 775	-775	1 000	1 775	-775
Ombyggnad gågatan	6 800	5 514	1 286	1 000	221	779
Övriga				12 150	8 261	3 889
Totalt	192 634	195 734	-3 100	83 050	82 858	192

Exploatering						
Vargön hamn/industriområde	22 500	22 104	396	13 900	13 514	387
Sanden	3 500	52	3 448	3 500	0	3 500
Öxnered, norra	1 000	0	1 000	1 000	0	1 000
Övriga				9 400	1 012	8 388
Totalt	27 000	22 156	4 844	27 800	14 525	13 275

Budgetavvikelser 8,3 Mkr hänförs till bostadsområden såsom Katrinedal Norra, Mannkärr, Holmängen samt VA-arbeten.

Inventarier/maskiner						
Barn och utbildningsnämnd				5 200	2 458	2 742
Byggnadsnämnden				350	381	31
Kommunstyrelsen				4 800	447	4 353
Kultur och fritidsnämnden				1 400	1 142	258
Samhällsbyggnadsnämnden				5 000	2 145	2 855
Socialnämnden				4 400	2 494	1 906
Totalt				21 150	9 066	12 084
Summa investeringar				302 100	210 983	91 117

Resultaträkning

Mkr		Kommunen		Koncernen	
		2014	2015	2014	2015
Verksamhetens intäkter	Not 1,4	454,7	488,6	751,9	791,3
Verksamhetens kostnader	Not 2,4	-2 291,9	-2 421,3	-2 492,8	-2 628,9
Avskrivningar och nedskrivningar	Not 3	-84,3	-84,9	-123,1	-124,2
Verksamhetens nettokostnader		-1 921,5	-2 017,6	-1 864,0	-1 961,8
Skatteintäkter	Not 5	1 503,3	1 556,0	1 503,3	1 556,0
Kommunalek. utjämnung och generella statsbidrag	Not 6	441,5	507,1	441,5	507,1
Finansiella intäkter	Not 7	4,2	3,3	1,8	1,3
Finansiella kostnader	Not 4,8	-7,6	-7,5	-47,2	-46,7
Resultat före extraordinära poster		19,9	41,3	35,4	55,9
Skattekostnader	Not 9	0,0	0,0	-3,4	-3,2
Extraordinära intäkter och kostnader		0,0	0,0	0,0	
Årets resultat, förändring eget kapital	Not 10	19,9	41,3	32,0	52,7

Kassaflödesanalys

Mkr		Kommunen		Koncernen	
		2014	2015	2014	2015
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	Not 10	19,9	41,3	32,0	52,7
Justering för ej likviditetspåverkande poster	Not 11	85,7	116,0	130,6	155,4
Kassaflöde från verksamheten före förändring av rörelsekapital		105,6	157,3	162,6	208,1
Ökning (-) minskning (+) kortfristiga fordringar	Not 18	24,0	-14,9	26,5	-9,6
Ökning (-) minskning (+) förråd		0,3	-17,6	0,3	-17,6
Ökning (+) minskning (-) kortfristiga skulder	Not 27	1,0	123,8	-13,6	115,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten		130,8	248,6	175,8	296,6
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i materiella anläggningstillgångar		-133,9	-211,0	-225,0	-302,7
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	Not 12	0,2	1,4	0,3	1,4
Investering i finansiella anläggningstillgångar		0,0	-25,5	0,0	-25,5
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	Not 12	0,5	0,4	0,5	0,4
Anläggnings- och investeringsbidrag		5,5	6,6	5,5	6,6
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-127,7	-228,1	-218,7	-319,8
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Ökning (+) långfristiga skulder	Not 22,26	2,5	25,4	53,4	74,8
Minskning (-) långfristiga skulder	Not 22,26	0,0	0,0	-4,7	-5,7
Ökning (-) långfristiga fordringar	Not 17	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning (+) långfristiga fordringar	Not 17	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		2,5	25,4	48,7	69,1
ÅRETS KASSAFLÖDE		5,6	45,9	5,8	45,9
Likvida medel vid årets början		169,4	175,1	169,5	175,3
Likvida medel vid årets slut		175,1	221,1	175,3	221,2

Balansräkning

Mkr		Kommunen		Koncernen		
		2014	2015	2014	2015	
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
	Materiella anläggningstillgångar	Not 13	1 475,5	1 579,4	2 792,6	2 949,2
	varav mark, byggnader och tekniska anläggningar	Not 14	1 406,9	1 521,9	2 714,4	2 883,4
	varav maskiner och inventarier	Not 15	68,5	57,5	78,2	65,8
	Finansiella anläggningstillgångar		77,9	103,3	18,5	43,9
	varav aktier och andelar	Not 16	73,2	98,6	13,8	39,2
	varav långfristiga fordringar och placeringar	Not 17	4,7	4,7	4,7	4,7
	Summa anläggningstillgångar		1 553,4	1 682,7	2 811,1	2 993,1
Omsättningstillgångar						
	Förråd		2,1	19,7	2,3	19,9
	Kortfristiga fordringar	Not 18	116,9	131,8	135,8	145,5
	Likvida medel	Not 19	175,1	221,1	175,3	221,2
	Summa omsättningstillgångar		294,1	372,6	313,4	386,6
	Summa tillgångar		1 847,5	2 055,3	3 124,5	3 379,7
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital						
	Ingående eget kapital		960,2	980,1	1 037,4	1 069,8
	- därav avsatt till resultatutjämningsreserv		50,0	50,0	50,0	50,0
	- direktbokning eget kapital				0,4	
	Årets resultat		19,9	41,3	32,0	52,7
	Summa eget kapital		980,1	1 021,4	1 069,8	1 122,5
Avsättningar						
	Avsättningar pensioner	Not 20	208,0	213,1	209,9	215,3
	Övriga avsättningar	Not 21	18,1	19,0	30,4	34,2
	Summa avsättningar		226,1	232,1	240,3	249,5
Skulder						
	Långfristiga lån	Not 22-25	200,0	222,6	1 308,5	1 372,2
	Övriga långfristiga skulder	Not 26	75,9	90,1	85,9	99,9
	Kortfristiga skulder	Not 27	365,3	489,1	419,9	535,6
	Summa skulder		641,2	801,8	1 814,3	2 007,7
	SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 847,4	2 055,3	3 124,5	3 379,7
Ansvarsförbindelser						
	Ansvarsförbindelser pensioner	Not 28	878,1	843,5	878,1	843,5
	Övriga ansvarsförbindelser	Not 29	1 041,1	1 089,3	17,5	17,1
	Ställda panter		0,0	0,0	126,5	125,7

Redovisningsprinciper och värderingsprinciper

Kommunens redovisning upprättas enligt kommunallagen och enligt kommunala redovisningslagen samt följer anvisningar och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning, RKR. I vissa fall, där praxis inte är enhetlig, görs vissa avsteg från rekommendationerna från normgivande organ. Dessa avsteg kommenteras nedan, under respektive rubrik. Kommunen följer också ett antal övergripande principer, såsom principen om pågående verksamhet, objektivitetsprincipen, försiktighetsprincipen, matchningsprincipen samt principen om öppenhet. Detta ger sammantaget en rättvisande bild av kommunens ekonomiska resultat och ställning på bokslutsdagen.

Anläggningstillgångar

Med anläggningstillgång menas tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav. För att klassas som anläggningstillgång ska värdet vara över ett halvt basbelopp, d.v.s. över 22 250 kr. Värdet av anläggningstillgången är anskaffningsvärdet med gjorda avskrivningar över anläggningstillgångens nyttjandeperiod.

Avskrivningar beräknas på anskaffningsvärdet. Avskrivningstiderna baseras på anläggningstillgångarnas beräknade nyttjandeperiod och sker med rak nominell metod, d.v.s. linjär avskrivning. Avskrivning av färdiginvesterade anläggningstillgångar påbörjas tertialvis.

Avskrivningstider	
Verksamhetsfastigheter	5-50 år
Fastigheter för affärsverksamhet	5-50 år
Bostäder och lokaler	5-50 år
Gator, vägar och parker	10-33 år
Fastigheter för annan verksamhet	5-50 år

Vad gäller anläggningar med komponenter som förbrukas under olika tidsperioder har arbete påbörjats för att inventera anläggningarna och dess komponenter. Avsikten är att fastställa väsentliga komponenter och dess livslängd för att därefter öka följsamheten till RKR:s rekommendation nr 11.4.

Kommunen tillämpar huvudmetoden, vilket innebär att inga lånekostnader ingår i anskaffningsvärdet. Några immateriella anläggningstillgångar finns inte.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster är resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Dessa redovisas i not.

Klassificering av finansiella tillgångar

Vänersborg kommuns finansiella anläggningstillgångar består av aktier i kommunala bolag, andelar i förbund och i bostadsrätter. I anskaffningsvärdet ingår inga lånekostnader. Kortfristiga placeringar som kan omsättas inom 0-3 dagar klassas som likvida medel. Placeringsmedel är värderade till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet.

Koncernkonto

Koncernens tillgångar placerade i koncernkonto redovisas som likvida medel i kommunen. De kommunala bolagens andel redovisas som kortfristig skuld i kommunen och som kortfristig fordran i respektive bolag.

Leasing

De fåtal finansiella leasingavtal kommunen har redovisas som operationella då avtalens värde bedöms som obetydliga. Samtliga hyresavtal för lokaler överstigande tre år klassificeras också som operationell leasing. I not 2 redovisas upplysningar om årets erlagda samt framtida leasingavgifter för operationella leasingavtal.

Intäktsredovisning

Kommunen följer RKR:s rekommendation nr 18, Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar. Det innebär bl.a. att investeringsbidrag och anläggningsavgifter för VA redovisas som förutbetalda intäkter. De förutbetalda intäkterna redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningarnas nyttjandeperiod. 1/45 intäktsförs per år.

Även VA-verksamhetens resultat redovisas som en förutbetald intäkt och dess egna kapital som kortfristig skuld till Va-kollektivet.

Pensioner

Pensionsskulden redovisas i överensstämmelse med Kommunal redovisningslag enligt blandmodellen. Pensionsrätt intjänad t.o.m. 1997 redovisas således som en ansvarsförbindelse. Från 2007 till 2009 och 2012 till 2013 gjordes dock extra pensionsavsättningar. Totalt uppgår de extra pensionsavsättningar till 90 Mkr inklusive löneskatt. Detta för att inte ytterligare vältra över kostnaderna för pensioner intjänade före 1998 på framtida skattebetalare. Detta är ett avsteg från redovisningslagen men i linje med kommunallagens bestämmelser om god ekonomisk hushållning. Det finns inga finansiella placeringar avseende pensionsmedlen utan medlen har använts i den egna verksamheten, till investeringar m.m.

Pensionskostnader och pensionsskuld för kommunen grundar sig på Kommunernas Pensionsanstalts, KPA:s, beräkningar och prognoser, RIPS07 (beräkningar enligt metod som rekommenderas av Sveriges Kommuner och Landsting, SKL). Pensionsåtaganden för anställda i bolagen som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt Bokföringsnämndens K2.

Visstidsförordnanden för politiker som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalning. Dessa pensioner utgår från samma antaganden som RIPS07. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse.

Ålderspension för politiker redovisas som avsättning där storleken är beroende på den allmänna pensionen. Antaganden om storlek på ålderspensionen har gjorts av KPA då den allmänna pensionen inte är känd.

Kommunen har antagit bestämmelser om omställningsstöd och pensioner till förtroendevalda (OPF-KL) att gälla from denna mandatperiod. Redovisning sker enligt rekommendation.

Sammanställd redovisning

Enligt RKR:s rekommendation, 8.2 Sammanställd redovisning behöver endast de bolag och kommunalförbund vars omsättning och omslutning är mer än 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag ingå i koncernens räkenskaper. Så i koncernen ingår endast AB Vänersborgsbostäder, Kunskapsförbundet Väst och Fastighets AB Vänersborg. Kunskapsförbundet Väst ingår i koncernen from 2013.

Konsoliderade enheter

AB Vänersborgsbostäder (ABVB)	100,0 %
Fastighets AB Vänersborg (FAAB)	100,0 %
Kunskapsförbundet Väst (KFV)	38,7 %

Enheter som inte konsolideras

Hunnebergs Kungajakt och viltmuseum AB	100,0 %
Vattenpalatset Vänerparken AB	100,0 %
Nätaktiebolaget Biogas Brålanda	73,0 %
Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF)	35,6 %
Fyrstads Flygplats AB	34,0 %

Skillnader i redovisningsprinciper mellan bolagen och kommunen vad gäller investeringsbidrag och en uppskrivningsfond har justerats till kommunens gällande principer. Skillnader i pensionsredovisning ska inte justeras.

I koncernredovisningen ska intäkter och kostnader för interna tjänster redovisas under samma år. Därav har förlusttäckningsbidraget till Kunskapsförbundet Väst justerats enligt kommunens principer.

Kommunala uppdragsföretag

I rekommendationen 8.2 Sammanställd redovisning definieras ett uppdragsföretag som en annan juridisk person till vilken kommunen med stöd av kommunallagen överlämnat en kommunal angelägenhet och där inflytandet är mindre än betydande. Så kan vara fallet när kommunal verksamhet bedrivs i företag där röstetalen understiger 20 % eller där verksamheten bedrivs på entreprenad – d.v.s. av juridiska personer där kommunen helt saknar formellt inflytande. För att en kommunal entreprenad ska anses föreligga menas i rekommendationen att:

- Det finns ett avtal mellan kommunen och producenten om att denna ska bedriva kommunal verksamhet eller delverksamhet av större omfattning.
- Kommunen har ett huvudansvar för att tjänsterna erbjuds kommunmedborgarna.
- Verksamheten annars skulle ha utförts i egen regi.
- Till entreprenader räknas inte verksamhet som köps av annan kommun.
- Friskolor definieras inte som kommunala entreprenader även om de har kommunal finansiering, eftersom de tillkommer genom avtal med staten.

Under 2015 betalade Vänersborg kommun sammanlagt 52 Mkr till externa företag för driften av sjukhem och hemtjänst i Brålanda.

Semesterlöneskuld

Semesterlöneskuld och andra löneskulder till personalen redovisas som en kortfristig skuld. Årets skuldförändring ingår i verksamhetens nettokostnad.

Skatteintäkter

Kommunen följer RKR:s rekommendation 4.2 och använder SKL:s decemberprognos för skatteintäkter i bokslutet.

Tomtmark för exploatering

Tomtmark för exploatering redovisas som omsättningstillgång. Tomtförsäljning redovisas över resultaträkningen enligt grundläggande redovisningsprincip.

Noter

Resultaträkning

Not 1 Verksamhetens intäkter

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015
Specialdestinerade statsbidrag	140,9	158,4	160,0	172,0
Försäljning	42,8	40,4	44,8	52,7
Avgifter och ersättningar	170,7	194,0	274,4	269,5
Hyror och arrenden	87,5	84,8	241,6	266,5
Realisationsvinst	0,5	1,6	0,6	1,6
Övriga intäkter	12,2	9,5	30,5	29,0
Summa	454,7	488,6	751,9	791,3

I verksamhetens intäkter 2015 för kommunen ingår jämförelsestörande poster på 15,9 Mkr se not 4

Not 2 Verksamhetens kostnader

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015
Personalkostnader	1 212,3	1 296,6	1 360,8	1 444,6
- varav arbetsgivaravgifter	278,1	298,9	311,8	333,0
- varav förändring semestereskuld m.m.	2,6	4,0	2,5	4,4
Pensionskostnader inkl löneskatt	105,4	113,9	113,5	122,0
varav extra pensionsavsättning	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa personalkostnader				
inkl löneskatt	1 317,7	1 410,4	1 474,3	1 566,6
Material	96,9	88,2	172,1	172,5
Tjänster	781,7	830,9	749,9	799,0
- varav köp av huvudverksamhet	420,4	441,4	378,8	409,8
- varav hyror	100,1	110,6	55,9	83,2
Bidrag	95,5	90,1	96,5	90,8
- varav försörjningsstöd	35,0	33,6	35,0	33,6
Realisationsförlust		1,6		1,6
Summa övriga kostnader	974,2	1 010,8	1 018,5	1 062,3
Summa	2 291,9	2 421,3	2 492,8	2 628,9

I verksamhetens kostnader 2015 för kommunen ingår jämförelsestörande poster på 11,3 Mkr se not 4.

Leasing, kommunen

Mkr	Beräknad kostnad 2016	Beräknad kostnad 2017-2021	Beräknad kostnad 2021>
Bilar (187avtal)	4,0	3,8	0,0
Kontorsinventarier m.m. (84 avtal)	6,7	8,6	0,0
Hyror med avtalstid > 3 år (60 avtal)	91,5	326,8	10,5
Summa operationell leasing	102,2	339,2	10,5

Årets kostnad för leasing och hyror med avtalstid > 3 år, 109,6 Mkr, ingår i posten tjänster i verksamhetens kostnader.

Not 3 Avskrivningar och nedskrivningar

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015
Avskrivningar enligt plan	82,7	84,9	121,5	124,2
Nedskrivningar	1,6	0,0	1,6	
Summa	84,3	84,9	123,1	124,2

Not 4 Jämförelsestörande poster

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015
Verksamhetens intäkter				
AFA återbetalning av premier 2004	0,0	15,9	0,0	15,9
Verksamhetens kostnader				
Lösenkostnad hyresavtal	0,0	11,3	0,0	11,3
Summa jämförelsestörande poster	0,0	4,6	0,0	4,6

Not 5 Skatteintäkter

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015
Preliminär skatteinbetalning	1 507,1	1 557,3	1 507,1	1 557,3
Prel slutavräkning innevarande år	0,3	1,6	0,3	1,6
Slutavräkningsdifferens föregående år	-4,0	-2,9	-4,0	-2,9
Summa	1 503,3	1 556,0	1 503,3	1 556,0

Not 6 Kommunalekonomisk utjämning

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015
Inkomstutjämning	317,6	357,8	317,6	357,8
Kostnadsutjämning	13,9	16,9	13,9	16,9
Strukturbidrag	3,9	3,9	3,9	3,9
Bidrag LSS-utjämning	33,4	36,9	33,4	36,9
Fastighetsavgift	64,2	65,1	64,2	65,1
Regleringsavgift	8,6	-1,5	8,6	-1,5
Övriga statsbidrag	0,0	27,9	0,0	27,9
Summa	441,5	507,1	441,5	507,1
Summa skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	1 944,8	2 063,1	1 944,8	2 063,1

Not 7 Finansiella intäkter

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015
Ränta på rörliga medel	1,7	0,7	1,8	1,3
Borgensavgifter	2,5	2,6	0,0	0,0
Summa	4,2	3,3	1,8	1,3

Not 8 Finansiella kostnader

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015
Ränta på checkkredit och lån	6,1	5,4	45,7	44,6
Ränta på avsättning pensioner	1,5	2,1	1,5	2,1
Summa	7,6	7,5	47,2	46,7

Not 9 Skattekostnad

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015
Skattekostnad	-	-	0,4	0,0
Uppskjuten skatt	-	-	3,0	3,2
Justerat resultat			3,4	3,2

Not 10 Årets resultat/balanskravsutredning

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015
Årets resultat enl. resultaträkning	19,9	41,3	32,0	52,7
Avgår realisationsvinster	-0,4	-1,6	-1,5	-1,6
Justerat resultat	19,5	39,7	30,5	51,1

Vid fastställandet av om kommunens resultat klarar balanskravet ska realisationsvinster frånräknas. Enligt balanskravsutredningen har kommunen ett resultat om 39,7 Mkr. Hela beloppet har återlånats till verksamheten.

Kassaflödesanalysen

Not 11 Justering för ej likviditetspåverkande poster

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015
Justering för				
- av- och nedskrivningar	84,3	84,9	123,1	124,2
- gjorda avsättningar	10,9	11,3	15,3	11,6
- i anspråkstagna avsättningar	-7,4	-5,3	-7,4	-5,3
- realisationsvinster/förluster	-0,4	0,0	-1,4	0,0
Övriga ej likviditetspåverkande poster	-1,6	25,2	1,0	24,9
Summa	85,7	116,0	130,6	155,4

Not 12 Försäljning av anläggningstillgångar

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015
Försäljning övrig mark	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning övriga anläggningstillgångar	0,2	1,4	0,3	1,4
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0,2	1,4	0,3	1,4
Försäljning bostadsrätter	0,5	0,4	0,5	0,4
Försäljning aktier	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0,5	0,4	0,5	0,4
Summa försäljning av anläggningstillgångar	0,7	1,8	0,8	1,8

Balansräkning

Not 13 Materiella anläggningstillgångar

Mkr	Kommunen		Koncernen		Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015		2014	2015	2014	2015
Mark, skog och lantegendomar	15,4	13,7	15,4	13,7					
Verksamhetsfastigheter	734,7	712,6	1 144,8	1 120,0					
Industrianläggningar	13,1	8,3	13,1	8,3					
Gator, vägar, broar och parker	161,0	173,2	161,0	173,2					
Tekniska anläggningar	243,8	245,1	243,8	245,1					
Bostäder och övriga fastigheter	177,3	168,9	1 074,5	1 123,1					
Pågående investeringar	61,8	200,0	61,8	200,0					
Summa	1 406,9	1 521,9	2 714,4	2 883,4					
					Inventarier				
					Maskiner och transportmedel	16,2	13,0	18,3	15,2
					Inventarier	52,3	44,5	59,9	50,6
					Pågående investeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
					Summa	68,5	57,5	78,2	65,8
					Summa materiella tillgångar	1 475,5	1 579,4	2 792,6	2 949,2

Verksamhetsfastigheter är främst skolor, äldreboende, fritidsanläggningar och omsorgsfastigheter. Fastigheter för affärsverksamhet är bl.a. vatten- och avloppsreningsverk.

Not 14 Mark, byggnader och tekniska anläggningar, Kommunen 2015

Mkr	Mark, skog, lantegendomar	Verksamhetsfastigheter	Industrianläggning	Gator, vägar, park	Tekn, anläggning	Bostäder o övr fastigh	Pågående arbeten	Summa
Anskaffningsvärden								
Ingående anskaffningsvärde	23,8	1 225,5	31,1	356,2	439,2	230,3	61,8	2 367,9
Årets investering	0,0	16,8	0,0	24,4	11,3	11,9	138,9	203,6
Årets försäljning/utrangering	0,0	-5,9	0,0	0,0	-0,8	0,0	0,0	-6,7
Omklassificeringar	-1,2	0,0	-4,3	0,0	0,0	-13,6	-0,5	-19,6
Utgående ack. anskaffningsvärde	22,6	1 236,4	26,8	380,6	449,7	228,6	200,0	2 544,7
Avskrivningar								
Ingående avskrivningar	-4,7	-467,4	-18,0	-193,8	-195,4	-53,0	0,0	-932,3
Årets försäljning/utrangering	0,0	4,3	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0	4,9
Omklassificeringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-0,4	-37,3	-0,5	-12,1	-9,8	-6,7	0,0	-66,8
Utgående ack. avskrivningar	-5,1	-500,4	-18,5	-205,9	-204,6	-59,7	0,0	-994,2
Nedskrivningar								
Ingående nedskrivningar	-3,7	-23,4	0,0	-1,5	0,0	0,0	0,0	-28,6
Årets förändring	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ack. nedskrivningar	-3,7	-23,4	0,0	-1,5	0,0	0,0	0,0	-28,6
Ingående planenligt restvärde	15,4	734,7	13,1	160,9	243,8	177,3	61,8	1 406,9
Utgående planenligt restvärde	13,7	712,6	8,3	173,2	245,1	168,9	200,0	1 521,9
Avskrivningstider, linjär avskrivning		5-50 år	5-50 år	10-33 år	5-50 år	5-50 år		

Not 15 Maskiner och inventarier, Kommunen 2015

Mkr	Maskiner och trp-medel		Pågåen arbeten	Summa
	Inventarier			
Anskaffningsvärden				
Ingående anskaffningsvärde	41,9	177,1	0,0	219,0
Årets investering	0,2	7,2	0,0	7,4
Årets försäljning/utrangering	-1,6	-19,9	0,0	-21,5
Omklassificering	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ack. anskaffningsvärde	40,5	164,4	0,0	204,9
Avskrivningar				
Ingående avskrivningar	-25,6	-124,8	0,0	-150,4
Årets avskrivningar	-3,3	-14,7	0,0	-18,0
Årets försäljning/utrangering	1,5	19,6	0,0	21,1
Utgående ack. avskrivningar	-27,4	-119,9	0,0	-147,3
Ingående planenligt restvärde	16,2	52,3	0,0	68,5
Utgående planenligt restvärde	13,0	44,5	0,0	57,5

Not 16 Finansiella anläggningstillgångar

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015
Aktier, andelar och bostäder				
AB Vänersborgsbostäder	58,1	58,1	0,0	0,0
Vänerhamn AB	1,1	1,1	1,1	1,1
Fastighets AB Vänersborg	1,4	1,4	0,0	0,0
Hunnebergs Kungajakt- och				
Viltmuseum AB	0,4	0,4	0,4	0,4
Fyrstads Flygplats AB	2,1	2,1	2,1	2,1
Vattenpalatset Vänerparken AB	5,5	7,0	5,5	7,0
Kommunassurans Syd AB	0,0	1,4	0,0	1,4
Bostadsrätter	2,6	2,5	2,6	2,5
Kommuninvest	1,0	23,6	1,0	23,6
Nätaktiebolag Biogas Brålanda	0,7	0,7	0,7	0,7
Dalslands Turist AB	0,2	0,2	0,2	0,2
Övriga andelar	0,1	0,1	0,1	0,1
Summa	73,2	98,6	13,8	39,2

Andelskapitalet i Kommuninvest ekonomiska förening avser inbetalt andelskapital, 23 565 Tkr. Kommuninvest ekonomiska förening har däremot beslutat om insatsemisioner om sammanlagt 10 535 Tkr för Vänersborgs kommun. Vänersborgs kommun totala andelskapital i Kommuninvest ekonomiska förening uppgick 2015-12-31 till 34 100 Tkr. Vänersborgs kommun betalade 2009 ett villkorat aktieägartillskott till Nätaktiebolaget Brålanda Biogas på 1,8 Mkr. Aktieägartillskottet kostnadsfördes på Vänersborgs kommun och ska återbetalas till kommunen när bolagets egna fria kapital uppgår till 2,5 Mkr och någon av ägarna så kräver.

Not 17 Finansiella anläggningstillgångar

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015
Långsiktiga fordringar och placeringar				
Långfristig placering - Kommuninvest, bokfört värde	4,7	4,7	4,7	4,7
Summa	4,7	4,7	4,7	4,7
Summa finansiella tillgångar	77,9	103,3	18,5	43,9

Not 18 Kortfristiga fordringar

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015
Kommunal skatteavräkning	0,3	1,6	0,3	1,6
Statsbidragsfordringar	29,6	31,1	29,6	31,1
Kundfordringar	34,3	29,4	46,6	47,8
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	44,8	56,7	48,0	47,2
Övriga kortfristiga fordringar	8,0	13,0	11,3	17,8
Summa	116,9	131,8	135,8	145,5

Not 19 Likvida medel

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015
Kassa	0,2	0,2	0,2	0,2
Bank	7,1	7,2	7,3	7,4
- varav gåva Dorchimont	1,5	1,7	1,5	1,7
Plusgiro (likställt med bank)	145,0	190,8	145,0	190,8
Kortfristig placering	22,8	22,8	22,8	22,8
- varav gåva Dorchimont	2,8	2,8	2,8	2,8
Summa	175,1	221,0	175,3	221,2

Not 20 Pensionsavsättningar

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015
Pensionsavsättningar				
Ingående avsättning	204,9	208,0	205,4	209,9
Nya förpliktelser under året	7,3	8,4	8,4	8,7
Varav				
- Nyintjänad pension	4,8	5,9	5,9	6,2
- Ränte- och basbeloppsförändring	1,2	1,7	1,2	1,7
- Sänkning av diskonteringsräntan	0,0	0,0	0,0	0,0
- Nya efterlevande-pensioner	0,6	0,7	0,6	0,7
- Övrigt	-0,1	-0,5	-0,1	-0,5
- Intjänad pension förtroendevalda	0,7	0,7	0,7	0,7
Årets utbetalningar	-4,8	-4,3	-4,8	-4,3
Förändring av särskild löneskatt	0,6	0,9	0,9	1,0
Årets extra pensionsavsättning inkl löneskatt	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa pensions-avsättningar	208,0	213,1	209,9	215,3
Aktualiseringsgrad pensioner	96,0	97,0	96,0	96,0
Specifikation - avsättning till pensioner				
Förmånsbestämd ålderspension	89,1	92,5	90,8	94,3
Särskild avtalspension	0,3	0,7	0,3	0,7
Avsättning förtroendevalda	5,5	6,0	5,5	6,0
Särskild löneskatt	23,0	23,9	23,3	24,3
Extra avsättning inkl särskild löneskatt	90,0	90,0	90,0	90,0
Summa	208,0	213,1	209,9	215,3

Not 21 Övriga avsättningar

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015
Kommunalförbundet NÄRF	18,1	19,0	18,1	19,0
Uppskjuten skatt	0,0		12,3	15,2
Summa övriga avsättningar	18,1	19,0	30,4	34,2
Summa avsättningar	226,1	232,1	240,3	249,5

Pensionsavsättningarna har inte placerats utan används i verksamheten.
Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet Redovisningsprinciper, se sid 32.

Not 22 Långfristiga skulder

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015
Kommuninvest	200,0	222,6	752,5	802,3
Handelsbanken	0,0	0,0	374,9	374,9
SEB	0,0	0,0	35,0	50,0
Nordea	0,0	0,0	144,0	144,0
Trollhättans Stad	0,0	0,0	2,1	1,0
Summa	200,0	222,6	1 308,5	1 372,2

Genomsnittlig upplåningsränta var under året 2,95 %.
Genomsnittlig upplåningsränta för koncernen var under året 3,51 %.

Not 23 Förfallotider på långfristiga skulder

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015
Skulder som förfaller inom ett år	87,5	97,6	443,1	443,5
Skulder som förfaller senare än ett år men senast fem år efter balansdagen	112,5	125,0	865,4	928,7
Skulder som förfaller senare än fem år efter balansdagen				
Summa	200,0	222,6	1 308,5	1 372,2

Not 24 Rängebindingstid

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2015	2015	2015	2015
Rängebinding till				
2016	40,1		70,2	
2017	75,0		291,0	
2018	37,5		212,5	
2019			20,0	
2020	70,0		778,5	
Summa	222,6		1 372,2	

Kommunens genomsnittliga rängebindingstid inkl rängebiderivat 2,63 år.
Kommunens genomsnittliga rängebindingstid exkl rängebiderivat 0,80 år

Not 25 Marknadsvärden rängebiderivat

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015
Säkrad låneskuld	120,0	120,0	1 085,0	1 145,0
Marknadsvärde rängebiderivat	-15,4	-13,3	-161,7	-127,8

Rängebiderivaten används för att binda räntan så att ränterisken anpassas till de ramar som finns angivna i finanspolicyn. Om man istället valt att hantera ränterisken genom att binda räntan på varje lån för sig, hade skillnaden i rängebekostnad varit försumbar.

Marknadsvärdet är en ögonblicksbild av den kostnad som skulle uppstå vid en stängning av utestående derivatkontrakt. Kostnaden är jämförbar med den rängebekostnadsersättning som måste betalas till banken då bundna lån förtidsinlöses.

Not 26 Övriga långfristiga skulder

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015
Anläggningsavgifter	53,6	56,4	53,6	56,4
Investeringsbidrag	22,3	22,4	32,3	43,5
Skuld lösen hyreskontrakt	0,0	11,3	0,0	11,3
Summa övriga långfristiga skulder	75,9	90,0	85,9	99,9

Anläggningsavgifter och investeringsbidrag är förutbetalda intäkter som regleras över flera år. Dessa periodiseras linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång har.

Not 27 Kortfristiga skulder

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015
Leverantörskulder	57,6	68,6	73,4	86,3
Semesterlöneskuld m.m.	77,3	82,8	87,5	93,3
Löneskuld, timanställda	8,1	10,2	8,4	10,4
Arbetsgivaravgift och prel. skatt	42,3	47,3	47,7	52,4
Förutbet skatteintäkter och statsbidrag	13,0	51,7	13,0	51,7
Upplupna räntor	0,9	0,5	6,8	6,2
Kortfristig del av långfristig skuld, låneskuld	0,0	0,0	1,9	8,1
Skuld till bolagen i kommunens koncernkontosystem	35,5	75,6	15,0	31,9
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	46,7	73,9	75,2	108,3
Skuld till VA-kollektivet	9,2	7,7	9,2	7,7
Pension avgiftsbestämd ålderspension	42,3	45,0	46,0	49,2
Löneskatt pensioner	9,8	11,7	11,0	13,8
Gåva Dorchimont	4,3	4,4	4,3	4,4
Övriga kortfristiga skulder	18,3	9,6	20,5	11,7
Summa kortfristiga skulder	365,3	489,1	420,3	535,6

Not 28 Ansvarförbindelse pensioner

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015
Pensionsförpliktelse				
Ingående pensionsförpliktelse	1 006,6	963,0	1 006,6	963,0
Ränte- och basbelopps-uppräknings	8,2	14,1	8,2	14,1
Sänkning av diskonterings-räntan	0,0	0,0	0,0	0,0
Aktualisering	-0,5	0,5	-0,5	0,5
Bromsen	-3,6	0,0	-3,6	0,0
Övrigt	-5,7	-5,1	-5,7	-5,1
Förändring löneskatt	-8,5	-6,5	-8,5	-6,5
Årets utbetalningar	-33,5	-36,2	-33,5	-36,2
Summa pensionsförpliktelser	963,0	929,8	963,0	929,8
Avdrag för extra pensionavsättningar inkl löneskatt	-90,0	-90,0	-90,0	-90,0
Summa ansvarförbindelse	873,0	839,8	873,0	839,8
Aktualiseringsgrad	96,0	0,0	96,0	0,0
Pensionsutfästelse				
Ingående visstidspension för förtroendevalda	4,3	5,1	4,3	5,1
Visstidspensioner för förtroendevalda	0,7	-1,1	0,7	-1,1
Löneskatt visstidspensioner för förtroendevalda	0,2	-0,3	0,2	-0,3
Summa pensionsutfästelse	5,1	3,8	5,1	3,8
Summa ansvarförbindelse	878,1	843,5	878,1	843,5

Not 29 Övriga ansvarförbindelser

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2015	2014	2015
Föreningar m.fl.	3,6	3,5	3,6	3,5
Egna hem	0,9	0,8	0,9	0,8
Folkets hus	8,6	8,5	8,6	8,5
Fastighets AB Vänersborg	21,8	20,9	0,0	0,0
AB Vänersborgsbostäder	1 002,3	1 051,8	0,0	0,0
Fyrstads Flygplats AB	0,2	0,2	0,2	0,2
NätAB Biogas Brålanda	3,3	3,2	3,3	3,2
Privata medel	0,4	0,4	0,4	0,4
Fastigo	0,0	0,0	0,5	0,5
Summa	1 041,1	1 089,3	17,5	17,1

Vänersborgs kommun har i maj 1993 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som per 2015-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Vänersborgs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2015-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s förpliktelser till 325 620 Mkr och totala tillgångar till 319 573 Mkr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 249 Mkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 223 Mkr.

Not 30 Interna mellanhavanden med koncernföretag, Mkr

Kostnader, intäkter, fordringar, skulder och finansiella poster:

Enhet	Försäljning		Fordringar, skulder		Finansiella poster	
	Köpare	Säljare	Borgenär	Gäldenär	Mottagare	Betalare
Kommunen	136,5	26,2	10,0	52,2	2,0	
AB Vänersborgsbostäder (Ägd andel 100 %)	11,3	63,0	20,8	9,3		1,9
Fastighets AB Vänersborg (Ägd andel 100 %)	0,8	0,0	9,9	0,0		0,1
Kunskapsförbundet Väst (Ägd andel 38%)	14,1	73,5	21,4	0,6		

Inga aktieägartillskott, koncernbidrag, lån eller utdelning har varit aktuell under året.

Jämförelsetal övergripande, kommunen

	Enhet	2011	2012	2013	2014	2015
Omvärd						
Invånare	Antal	36 962	36968	37 369	37 890	38 381
Skattesats, kommunen	Kr	22:64	22:21	22:21	22:21	22:21
Skattesats, totalt	Kr	33:09	33:09	33:34	33:34	33:69
Nyckeltal per invånare						
Tillgångar/invånare	Kr	45 034	46 770	48 719	48 760	53 550
Eget kapital/invånare	Kr	24 482	25 533	25 695	25 867	26 612
Skulder & avsättningar/invånare exkl. ansvarsförbindelse	Kr	20 552	21 237	23 022	22 890	26 937
Skulder & avsättningar/invånare inkl. ansvarsförbindelse pensioner	Kr	44 557	44 868	47 665	46 065	48 915
Personal						
Antal anställda kommunen den 1 november	Antal	3 120	3 070	2 918	3 006	3 168
- varav kvinnor	Antal	2 538	2 499	2 393	2 445	2 543
- varav män	Antal	582	571	525	561	625
Sjukfrånvaron	%	5,5	5,9	6,1	6,7	7,5
- varav kvinnor	%	6,0	6,5	6,7	7,5	8,4
- varav män	%	3,2	3,3	3,8	3,7	4,4
Antal årsarbeten	Antal	2 980	2 934	2 801	2 882	3 044
Resultaträkningen						
Årets resultat	Mkr	35,1	39	31,4	19,9	41,3
Årets resultat, andel av skatter och generella statsbidrag	%	1,9	2,1	1,6	1	2
Intäktsutveckling	%	-2	14	4	-3	7
Kostnadsutveckling	%	2	4	3	3	5
Utveckling skatteintäkter och generella statsbidrag	%	3	1	3	3	6
Nettokostnader	Mkr	1 757	1 782	1 835	1 922	2 018
Verksamhetens nettokostnad, andel av skatt och statsbidrag	%	97	97	98	99	98
Balansräkningen						
Eget kapital	Mkr	905	944	960	980	1021
Investeringsnetto	Mkr	135	106	140	134	211
Självfinansieringsgrad, (årets resultat+avskrivningar/nettoinvestering)	%	83	111	80	78	60
Soliditet, eget kapital/tillgångar	%	54	55	53	53	50
Soliditet, inkl. ansvarsförbindelse pensioner	%	1	4	2	6	9
Kassalikviditet, likvida medel och checkkredit andel av kortfristiga skulder	%	48	63	74	75	66
Skuldsättningsgrad, totala skulder/tillgångar	%	46	45	47	47	50
-varav långfristig låneskuld	%	12	12	11	11	11
Förändring av tillgångsvärdet	%	2	4	5	1	11

Kommunfullmäktige

Ordförande: Lars-Göran Ljunggren (S)
 1:e vice ordförande: Niklas Claesson (M)
 2:e vice ordförande: Anna-Karin Sandberg (MP)

Årets verksamhet

Kommunfullmäktige har 51 ledamöter, varav 26 kvinnor och 25 män. Fullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och utses vid allmänna val vart fjärde år. Kommunfullmäktige fattar beslut i ärenden som rör mål och riktlinjer för de kommunala verksamheterna, kommunens budget, den kommunala skattesatsen, taxor och avgifter, investeringar, stadsplanering samt andra viktiga och övergripande frågor för kommunen. Under kommunfullmäktige finns en valberedning, som förbereder kommunfullmäktiges val och en demokratiberedning som bl.a. har till uppgift att förbättra medborgardialogen.

Under året har Kommunfullmäktige sammanträtt nio gånger och haft 191 stycken ärenden. Bland besluten kan noteras en policy för socialt företagande i kommunen, vilken främjar socialt företagande och aktivt bidrar till att sociala företag startas och fortlever. Vidare har kommunen fattat en rad beslut om nya VA-områden längs Vänerkusten.

Under året verkställde fullmäktige förra årets beslut rörande digital nämndsadministration och försåg alla fullmäktiges ledamöter och ersättare med en surfplatta. Surfplattan gör det möjligt för fullmäktiges ledamöter och ersättare att digitalt ta del av kallelser och handlingar inför mötet.

En annan händelse var firandet av kommunens födelsedag, som går av stapeln i början av februari och som är ett uppskattat inslag bland kommunens invånare. Vid årets firande minglade ca 650 besökare med kommunens politiker i kommunhuset.

Ekonomisk analys			
Resultaträkning Mkr	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Personal	1,1	1,3	1,1
Omkostnader	0,9	1,1	1,0
Nettokostnad	2,0	2,4	2,1
Nettobudget	2,1	2,1	2,1
Resultat	0,1	-0,3	0

Fullmäktige redovisade ingen avvikelse mot budget.

Valnämnden

Ordförande: Annika Larsson-Lindlöf (S)
 1:e vice ordförande: Niklas Claesson (M)
 2:e vice ordförande: Theresia Nordlund (S)

Årets verksamhet

Valnämnden har tre ordinarie ledamöter och tre ersättare. Nämnden ansvarar för genomförandet av val i kommunen. Med val avses val till riksdag, landsting och kommunfullmäktige. Vidare ansvar valnämnden för folkomröstningar och val till EU-parlamentet. Arbetet sker i nära samarbete med Länsstyrelsen och Valmyndigheten.

Nämndens arbete går i cykler av mindre och mer aktivitet beroende på om det är något val. Under år 2015 hölls inga val.

Ekonomisk analys			
Resultaträkning Mkr	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	0,0	1,2	0,0
Personal	0,0	1,8	0,0
Omkostnader	0,0	0,4	0,0
Nettokostnad	0,0	1,0	0
Nettobudget	0,4	1,1	0,4
Resultat	0,4	0,1	0,4

Överskottet för valnämnden var 0,4 Mkr. Under året har inget val genomförts.

Firande av kommunens födelsedag. Foto: Thomas Fridén

Revisionen

Ordförande: Thomas Boström (M)

Vice ordförande: Torsten Gunnarsson (S)

Årets verksamhet

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen, reglementet och med iakttagande av god revisionssed, granska all verksamhet som bedrivs inom nämnderna. De ska med sin granskning pröva om:

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som nämnderna ansvarar för är tillräcklig
- kommunstyrelsens och övriga nämnders beslut och verksamhet överensstämmer med de mål och beslut som fastställts av kommunfullmäktige samt följer lagstiftning, avtal och föreskrifter.

Följande granskningsprojekt genomfördes eller pågick vid skrivning av denna text:

- Delårsrapporten per 20150831
- Intern kontroll 2015
- Årsredovisning 2015
- Föreningsbidrag
- Löner på tekniska
- Statsbidrag för flyktingar och invandring
- Missbruksvård
- Socialsekreterares arbetssituation
- Beslut och verkställighet
- Aktivitetsansvar
- Fakturering av fritidslokaler
- Bisysslor

Färdigställda rapporter finns att läsa på kommunens hemsida [kommun&politik/kommunens organisation/revisionen/revisionsberättelse och rapporter](http://kommun&politik/kommunens_organisation/revisionen/revisionsberattelse_och_rapporter)

Kommunens revisorer träffade också fortlöpande tjänstemän och företrädare för kommunens nämnder i syfte att få information och samtala om verksamhetsutveckling, metoder för kvalitets-säkring och kvalitetsutveckling samt den interna kontrollen.

Revisionen fortsatte under år 2015 att arbeta utifrån den formulerade strategin:

- förbättra väsentlighets och riskanalys
- årligen granska nämndernas ansvarsutövande
- aktivt verka för bättre intern kontroll
- aktivt verka för utveckling och metoder för kvalitets-säkring och kvalitetsutveckling inom nämnderna
- stödja alla positiva processer i verksamhet och funktioner i dialog och samverkan med nämnderna.

Ekonomisk analys

Resultaträkning Mkr	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Personal	0,3	0,2	0,4
Omkostnader	0,9	1,0	0,7
Nettokostnad	1,2	1,2	1,1
Nettobudget	1,2	1,2	1,2
Resultat	0,0	0,0	0,1

Överskottet för revisionen blev 0,1 Mkr.

Framtid

Revisionsstrategin enligt ovan ligger fast. Revisionen är nödvändig och det finns behov av mer granskningar. Men revisionen behöver också synas mer och bättre. Därför är dialog och samverkan med dem som granskas viktig. Syftet är att revisionens arbete ska få tydligt genomslag.

Foto Thomas Sannemalm

Överförmyndarnämnden

Ordförande: Madelaine Karlsson (S)

Vice ordförande: Kerstin Andersson (L)

Årets verksamhet

Överförmyndarnämnden är en obligatorisk kommunal tillsynsmyndighet där nämndens uppgift främst består i att utöva tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Detta görs främst genom granskning av årsdel och sluträkningar.

Utöver tillsynsfunktionen fattar nämnden bl.a. beslut om samtycke till förvärv och försäljning av fastighet, samtycke till fördelning enligt upprättad arvsqifteshandling, upprättar ansökningar och yttranden till tingsrätt vid anordnande av godmanskap / förvaltarskap, förordnar god man, genomför byten av gode män/ förvaltare, arvoderar gode män/förvaltare, samtycker till placering av tillgångar, ger tillstånd till uttag från överförmyndarspärade konton, fattar beslut om skärpande föreskrifter i förmynderskapsärenden samt handlägger ärenden om ensamkommande barn med mera. Därutöver har nämnden uppgiften att utfärda förvaltarfrihetsbevis. Nämnden har även en rådgivande funktion samt arbetar med rekrytering och utbildning av gode män och förvaltare.

Året har i övrigt präglats av framförallt handläggningen av ärenden rörande god man för ensamkommande barn. Antalet ärenden ökade dramatiskt, framförallt efter sommaren, och ställde enormt stora krav på flexibilitet, engagemang och innovativa grepp. Medarbetarnas engagemang och arbetsvilja var nödvändiga delar i en mycket ansträngd situation. Senare delen av året ägnades åt nyrekrytering för att kunna möta den ökade ärendemängden.

I övrigt fortsatte arbetsbelastningen, likt tidigare, att öka med anledning av ökad ärendemängd och ärendenas ökade svårighets-

grad. Detta som en konsekvens dels av en åldrande befolkning, dels av ett mer komplicerat samhälle, särskilt för dem med en begränsad förmåga. Det som förr mest handlade om ställföreträdarskap för boende på ålderdomshem, handlar idag ofta om ställföreträdarskap för både unga och äldre med mångfacetterad problematik. Inte sällan har huvudmännen psykisk problematik i kombination med olika former av missbruksproblem. Detta innebär att tidsåtgången i dessa ärenden avseende utredning samt utbildning och rekrytering av ställföreträdare är betydligt större. Vidare kräver dessa avsevärt mer stöttning i uppdraget.

Ekonomisk analys

Resultaträkning Mkr	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	0,6	0,2	2,2
Personal	3,0	3,8	5,1
Omkostnader	0,4	0,5	0,8
Nettokostnad	2,8	4,1	3,7
Nettobudget	2,9	4,2	4,2
Resultat	0,1	0,1	0,5

Nämnden redovisade ett överskott med 0,5 Mkr för 2014. Nämnden tillfördes för 2015 ett tillfälligt anslag på 0,6 Mkr. En ökad äremängd till följd av det stora antalet ensamkommande barn innebar ökade kostnader för ställföreträdare. Kommunen erhöll 0,9 Mkr i ersättning av Migrationsverket avseende kostnader för arvode till gode män för ensamkommande barn. Nämnden erhåller även en ersättning från socialnämnden per ensamkommande barn som avser att finansiera arbete med rekrytering, utbildning, tillsyn av god man. För 2015 blev ersättning 1,2 Mkr vilket var 0,7 Mkr högre än vad som beräknades i augusti. Detta beror på den mängd ensamkommande barnen som kom i slutet av året.

Framtid

Utvecklingen av ärenden rörande ensamkommande barn, både vad gäller antal och eventuella lagändringar, kommer att påverka både behovet av arbetskraft och flexibilitet i arbetsorganisationen. Vidare påverkas handläggningen även av andra myndigheters agerande.

Antalet medborgare med behov av och som önskar god man ökar för varje år. Det blir också årligen fler huvudmän som lever under knappa ekonomiska förhållanden och kommunen måste då betala arvodet till ställföreträdaren.

De som är i behov av ställföreträdare har allt oftare diagnoser eller andra förutsättningar som gör att stora krav ställs på att ställföreträdaren har god kompetens vad gäller frågor av t.ex. medicinsk, ekonomisk och juridisk art.

Genom att fler i dag har livförsäkringar, utfaller förhållandevis stora summor vid den ena förälderns bortgång till efterlevande omyndiga barn. Dessa medel, över en viss storlek, omfattas inte av den fria föräldraförvaltningen utan är underställd överförmyndarnämnden.

Foto: Mostphotos

Barn och utbildningsnämnden

Ordförande: Mats Andersson (C)

Vice ordförande: Tove af Geijerstam (L)

2:e vice ordförande: Joakim Sjöling (S)

Förvaltningschef: Kent Javette

Årets verksamhet

Verksamheten omfattar barnomsorg, grundskola samt grundsärskola. I kommunens regi finns 27 förskolor och 12 dagbarnvårdare. Det finns 19 kommunala grundskolor och vid alla F-6 skolor finns det fritidshem. Det finns två fristående aktörer inom grundskolan, fem enskilda förskolor och flera aktörer för enskild pedagogisk omsorg.

Resultatavstämning

Nedan redovisas nämndens förväntade resultat som ska bidra till att fullmäktiges inriktningsmål uppnås.

Invånare

Barn och ungdomars trivsel, trygghet och arbetsro ska vara hög.

- Uppnåddes under året

Föräldraenkäten för förskolan och elevenkäten för grundskolan visar för läsåret 2014/2015 på att trivseln och tryggheten för våra barn och elever är fortsatt hög. När det gäller arbetsro är nöjdheten inte lika hög. För förskolan ligger dock siffrorna i likhet som förra året och för grundskolan är siffrorna bättre i jämförelse med förra året.

Barn och ungas psykiska hälsa skall förbättras.

- Uppnåddes under året

Arbetet med att barn och ungas psykiska hälsa ska förbättras har fortgått på olika sätt och på olika nivåer. Utifrån nationell statistik och mätningar som genomförts lokalt i Vänersborg påvisas det att flickor i högre utsträckning har en högre psykisk ohälsa. Det har därför bestämts att flickor i årskurs 8 ska erbjudas och genomgå en kurs i DISA (din inre styrka aktiveras). Detta för att stärka flickorna i självkännet och självkänsla. Detta läsår, kommer alla flickor i årskurs 8 ha erbjudits detta. Materialet har dessutom omarbetats något under året och omformulerats utifrån elevernas egna utvärderingar. Ytterligare fokus kommer att därför att läggas på frågor rörande stress. Några skolenheter har även haft denna gruppverksamhet för pojkar, vilket också kommer att utvärderas efter skolårets slut.

Skolnärvaron ska öka.

- Uppnåddes under året

Frånvaron följs upp på samtliga förskole och skolenheter varje månad och alla enheter blir mer och mer observanta på sina frånvarosiffror. Sedan föregående tertiärrapport ingår nu även år 16 i det digitala närvarorapporteringssystemet. Dessutom sammanställs även särskolans närvaro i rapporteringen. Det mobila skolteamet, med fokus på ökad skolnärvaro, arbetar på både

individ och grupp nivå och sammanställer också månatligen statistik, gällande elever med hög frånvaro. Insatsen genomförs för att möjliggöra att den garanterade undervisningstiden följs upp för varje elev.

Andelen ungdomar som anser att de gjort rätt gymnasieval ska öka.

- Uppnåddes inte under året

Utvecklingsarbete sker i samverkan med Kunskapsförbundet Väst gällande att ta fram mått som kan följa upp det förväntade resultatet.

Alla skall få sitt förstahandsval inom barnomsorgen tillgodosett inom fyra månader.

- Uppnåddes inte under året

Ett utvecklingsarbete är påbörjat för att ändra rutiner och blanketter för att kunna mäta det förväntade resultatet.

Barnens vårdnadshavare känner sig nöjda med den samverkan som finns mellan hem och barnomsorg.

- Uppnåddes under året

Föräldraenkäten för förskolan visar på att föräldrarna är mycket nöjda med den samverkan som finns mellan hem och förskola. Upplevelsen av fungerande dialog och information ligger kvar på liknande siffror som förra året, 95,1 procent och angående nöjdheten med utvecklingssamtalen har nöjdheten ökat något till 92,6 procent.

Elevernas vårdnadshavare känner sig nöjda med de samverkansformer som finns mellan hem och skola.

- Uppnåddes inte under året

I föräldraenkäten för grundskolan har nöjdheten av vårdnadshavares upplevelse kring delaktighet sjunkit mellan läsåret 2013/2014 till 2014/2015, 96 procent till 81 procent.

Ungas upplevelse av delaktighet och inflytande ska öka och i fler beslut skall det framgå hur ungas synpunkter tagits tillvara

- Uppnåddes inte under året

Utvecklingsarbete bedrivs för att se över hur ungas delaktighet och inflytande kan öka.

Samhällsutveckling

Öppettiderna i förskola och fritidshem ska i större utsträckning möta vårdnadshavarnas önskemål

- Uppnåddes inte under året

Kartläggning har skett under vårterminen 2015 för att få en överblick kring vilka önskemål som finns för ökade öppettider inom förskola och fritidshem. Kartläggningen visar att det finns behov av tidigare öppethållande på morgonen. Beslut har fattats

av Barn och utbildningsnämnden att öppettiderna ska utökas, men ingen ramhöjning har skett som kan möjliggöra detta.

Hög kvalitet inom förskola och grundskola ska synliggöras

- Uppnåddes under året

Huvudmannens systematiska kvalitetsarbete har varit i fokus under hela läsåret 2014/2015. Dokumentationen kring det systematiska kvalitetsarbetet och synliggörandet av detta har varit ett utvecklingsområde. Exempelvis har presentationerna inför nämnd kontinuerligt förbättrats och dokumentationen har gjorts mer lättillgänglig på intranätet för förvaltningens personal. Nästa steg är att utveckla synliggörandet av kvaliteten för kommunens medborgare.

Likvärdigheten mellan skolor ska öka

- Uppnåddes inte under året

Huvudmannens systematiska kvalitetsarbete under läsåret 2014/2015 har synliggjort att likvärdigheten inom och mellan skolenheter samt mellan könen inte är god i kommunens grundskolor. Likvärdighet är därför framtaget som ett av förvaltningens prioriterade utvecklingsområden och arbetas med ständigt inom alla områden.

Skolorna ska uppnå kunskapsmålen utifrån de statliga styrdokumenterna

- Uppnåddes inte under året

I de nationella proven i årskurs 3 så har resultaten försämrats i både svenska och matematik. I årskurs 6 ligger det genomsnittliga medelmeritvärdet i kommunen lika sedan förra året. Vid jämförelse av skolor så ser man att skillnaden mellan skolenheterna har blivit större sedan 2014. I årskurs 9 så fortsätter medelmeritvärdet i kommunen att öka, även andelen elever som har betyg i alla ämnen ökar. Dock ser vi att det finns elever som inte uppnår kunskapsresultaten enligt de statliga styrdokumenterna.

Ekonomi

Alla elever uppnår minst godkända resultat i samtliga ämnen

- Uppnåddes inte under året

Årskurs 9 medelmeritvärde har 2015 ökat till 217 poäng, med 9 poäng från 2014. Antal elever i årskurs 9 med betyg i alla ämnen har även det ökat, med 6 procentenheter mellan 2014 till 2015. Andel elever som är behöriga till yrkesprogram har dock sjunkit med 1 procentenhet under samma tidsperiod. 21 procent eller 67 elever i årskurs 9 har inte uppnått godkända resultat i samtliga ämnen.

Kommunens skolor, förskolor och fritidshem erbjuder ett trivsamt klimat där barn och ungdomar i hög grad trivs, känner sig trygga, delaktiga och upplever arbetsro

- Uppnåddes under året

Föräldraenkäten för förskolan och elevenkäten för grundskolan visar för läsåret 2014/2015 på att trivseln och tryggheten för våra barn och elever är fortsatt hög. När det gäller arbetsro är nöjdheten inte lika hög. För förskolan ligger dock siffrorna i likhet som förra året och för grundskolan är siffrorna bättre i jämförelse med förra året.

Samverkan sker med hem, andra myndigheter och övriga aktörer

- Uppnåddes under året

Huvudmannen har i sitt systematiska kvalitetsarbete identifierat ett utvecklingsområde i att tydliggöra förskolan och skolans uppdrag i samverkan med vårdnadshavare samt att skapa bra forum för samverkan med vårdnadshavare.

I samverkan Vänersborg fortsätter arbetet i att hitta bra och gemensamma styrnings- och ledningsverktyg för att utveckla samarbetet mellan förvaltningar och mellan olika myndigheter med syfte att öka barns psykiska hälsa.

Foto: Jerry Lövberg

Arbetsätt och arbetsformer utvecklas för att bidra till effektivare verksamhet

- Uppnåddes under året

Under läsåret 2014/2015 har mötesstrukturen för samtliga chefer inom förvaltningen förändrats i syfte att skapa bättre balans mellan arbetsorganisation och utvecklingsorganisation. Förhoppningen är att detta ska leda till större möjligheter i att utveckla arbetsätt och arbetsformer utifrån vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet samt kollegialt lärande.

Väl utnyttjade och för verksamheten väl anpassade lokaler, strategiskt placerade och större förskolor

- Uppnåddes inte under året

Inom förskolan finns det i vissa delar av kommunen gott om lokalytor och i andra delar av kommunen saknas det lokalytor. Vissa förskolor är strategiskt placerade, andra är det inte. Fortfarande finns det kvar många tvåavdelningsförskolor. Förskolor bedrivs fortfarande i lokaler som inte är byggda för att inrymma förskola. Alla lokaler som det är förskola i är väl utnyttjade så till vida att alla platser är fyllda.

Verksamhetsutveckling

Beslut ska fattas så nära verksamheten som möjligt

- Uppnåddes under året

Under läsåret 2014/2015 har mötesstrukturen för samtliga chefer inom förvaltningen förändrats i syfte att skapa bättre balans mellan arbetsorganisation och utvecklingsorganisation. Förhoppningen är att detta ska leda till större möjligheter i att utveckla arbetsätt och arbetsformer utifrån vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet samt kollegialt lärande.

Lärmiljön ska utformas på ett sådant sätt att inga barn/elever känner sig exkluderade

- Uppnåddes inte under året

Under vårterminen 2015 arbetar förskolechefer, rektorer och elevhälsa i lärgrupper med fokus på lärmiljöer. Arbetet syftar till att utveckla förskolornas och skolornas utformning av och tänkande kring lärmiljöer.

Medarbetare

Verka för minskad önskad personalomsättning

- Uppnåddes inte under året

Personalomsättning för förvaltningens alla verksamheter har mellan 2013 och 2014 ökat markant från 4,3 procent till 7,9 procent. Tittar vi tillbaka de senaste 8 åren så ser man att personalomsättningen skiljer sig kraftigt från år till år. Den genomsnittliga personalomsättningen för samtliga 8 år är 5,8 procent och 2014 års personalomsättning är den högsta under de senaste 8 åren. Cirka hälften av personalomsättningen står för pensionsavgångar och cirka hälften står för individer som fått ny tjänst.

Nyckeltal/jämförelsetal

Antal barn/elever	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015	Utveckl 14/15
Förskola, pedagogisk omsorg				
Totalt antal placeringar 1-5 år, snitt/år	2 049	2 080	2 064	15
- varav barn med delad placering, kommunal o enskild, snitt/år	33		30	3
- varav andel i enskilda alternativ %, snitt/år	18	17	18	
Nyttjandegrad %, snitt/år	92	92	89	-3
Fritidshem, pedagogisk omsorg				
Totalt antal placeringar 6-13 år, snitt/år	1 835	1 800	1 907	72
- varav barn med delad placering, snitt/år	13		15	2
- varav andel i enskilda alternativ %, snitt/år	18	17	17	1
Nyttjandegrad %, snitt/år	62	62	60	2
Grundskola F-9				
Totalt antal elever, snitt/år	4 246	4 035	4 463	217
-varav andel i enskilda alternativ %, snitt/år	12	12	11	-1
-varav Grundskärskola, snitt/år	46	50	45	-3

Antal inskrivna barn och elever för bokslut och prognos avser snitt för året. Nyttjandegraden har blivit lägre 2015 i jämförelse mot 2014, orsaken till detta är inte färre antal barn/elever i våra verksamheter utan att antalet barn/elever jämförs mot invånarantalet, som har ökat.

Foto: Jerry Lövberg

Ekonomisk analys

Resultaträkning			
Resultaträkning Mkr	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	58,8	68,4	73,9
Personal	382,8	414,3	439,5
Omkostnader	273,2	281,0	288,0
Avskrivningar	4,4	4,8	5,1
Kostnader	660,4	700,0	732,6
Ränta	0,4	0,3	0,4
Nettokostnad	602,0	632,0	659,2
Nettobudget	612,4	622,9	669,6
Resultat	10,4	-9,1	10,4

Bokslut 2013 och 2014 är omräknade och avser de verksamheter som Barn och utbildningsnämnden har ansvar för under 2015.

Barn och utbildningsnämnden uppvisar den 31 december ett överskott på 10,4 Mkr. Detta överskott motsvarar en budgetavvikelse på 1,6 %.

Barn och utbildningsnämnden hade en prognos på underskott, men detta har förändrats på grund av tillskott av extra budgetanslag och sökta bidrag.

Förändrad prognos från delårsrapport april (22,8 Mkr) beror på att Barn- och utbildningsnämnden erhållit extra budgetanslag om 9 Mkr från kommunfullmäktige samt bidrag avseende nyanlända i ålder 0-15 år från Migrationsverket (schablon och prestationsersättning) på totalt 10 Mkr, en ökning med 8 Mkr mot föregående år och lagd prognos. En tidig prognos avseende fler antal barn i åldern 1-5 år har uteblivit och gjord prognos om 7,4 Mkr i ökad kostnad uteblev.

Förslag om åtgärder i delårsrapport i april har resulterat i en besparing om ca 5,4 Mkr avseende lägre kostnader för administration, fortbildning, avtalspensioner m.m. Under senare delen av hösten sökte och erhöles ett bidrag från Skolverket på 2,7 Mkr för Lågstadiesatsningen. Vid årets slut sammanställdes även bidragen för asylsökande barn/elever och dessa uppgick till 1,3 Mkr mer än föregående år. Fler 15timmars placeringar inom ålder 15 år har inneburit lägre kostnader med ca 0,9 Mkr. Årets semesterlöneskuld ökade med 1,5 Mkr mer än budgeterat.

Anslagsbindningsnivå

Mkr	Intäkt	Kostnad	Netto	Budgetdiff
Nämnd/Adm	0,7	4,7	4,0	1,0
Förskola, pedagogisk omsorg 15 år	25,6	240,0	214,4	5,3
Grundskola F9, fritidshem, pedagogisk omsorg 613 år Grundskola	47,6	488,4	440,7	4,1
Netto	73,9	733,0	659,2	10,4

Barnomsorg innefattar förskola och pedagogisk omsorg 15 år. I grundskola redovisas fritidshem och pedagogisk omsorg 6-13 år.

Nämnd och nämndsadministration uppvisar ett överskott på 1 Mkr, som avser återhållsamhet.

Förskola och pedagogisk omsorg har kvar budgetmedel om 5,3 Mkr. Detta avser i huvudsak återhållsamhet avseende centralt avsatt budget och reserverad budget för fler barn 1-5 år. Barn placerade på 15-timmar har ökat och dessa placeringar kostar mindre än för en heltidsplacering.

Överskott inom grundskola F-9, fritidshem och pedagogisk omsorg 6-13 år samt grundskolan uppvisar ett överskott om 4,1 Mkr. Detta överskott avser färre elever inom grundskolan samt gjorda sparåtgärder/återhållsamhet avseende central budget för vakanta tjänster, fortbildning, avtalspension m.m.

Foto: Jerry Lövberg

Personal

	2013	2014	2015
Antal anställda	1 018	1 076	1 059

Antalet anställda inom Barn och utbildningsförvaltningen har under 2015 minskat med 17 personer. Antalet tillsvidareanställda är i stort sett oförändrat, 918 personer. De visstidsanställda har minskat från 157 till 141. Trots att många nyanställningar har gjorts under 2015 tack vare elevökningen har antal anställda sjunkit inom förvaltningen. Förklaringen till denna minskning är att delar av personalen inom Barn- och utbildning fördes över till Kultur- och Fritidsförvaltningen, då denna bildades 20150101, totalt 48 personer. Detta ger för Barn och utbildning en nettoökning om 31 anställda.

Investeringar

Mkr	Investeringsplan	Utfall	Budget diff
Barn och utbildningsförvaltningen	2,2	0	2,2
Barnomsorg och grundskola	3,0	2,5	0,5
Netto	5,2	2,5	2,7

Gjorda investeringar för 2015 avser i huvudsak arbetsmiljöåtgärder och inköp av möbler på grund av den stora elevökningen. Exempel på investeringar som genomförts under året är inköp av möbler och IT-utrustning till de nya modulerna.

Foto: Jerry Lövberg

Byggnadsnämnden

Ordförande: Bo Dahlberg (S)

Vice ordförande: Lena Eckerbom Wendel (M)

Förvaltningschef: Sophia Vikström

Årets verksamhet

Byggnadsnämnden beslutar om tillstånd för byggnation, rivning, större markarbeten samt förhandsbesked om möjligheten att få bygglov. Nämnden ansvarar för dispensprövningar och tillsyn av strandskyddet och den kommunala lantmäteriverksamheten. Nämnden beslutar om nya namn på kvarter och gator samt har det övergripande ansvaret för fastighetsbildning. Nämnden ansvarar också för mätning och kartframställning samt utveckling av geografiska informationssystem (GIS). Nämnden ansvarar för detaljplanering och områdesbestämmelser. Den översiktliga fysiska planeringen fullgörs av byggnadsförvaltningen på uppdrag av kommunstyrelsen.

Resultatavstämning

Nedan redovisas nämndens förväntade resultat som ska bidra till att fullmäktiges inriktningsmål uppnås.

Invånare

All planering ska skapa förutsättningar för en trygg och säker miljö

- Uppnåddes under året

I samband med arbetet med översiktsplanen (ÖP) har förvaltningen tillsammans med hälsopolitiska rådet och regionen arrangerat en idéävling för barn inom förskola och lågstadium. Barnen ska utifrån barnkonventionen visa hur ett attraktivt och hållbart samhälle ska se ut. Resultatet har beaktats i ÖP.

Vid framtagande av planprogram för Onsjö har enkät skickats till skolelever på Onsjöskolan med frågor om bland annat elevernas upplevelse av trygghet och säkerhet. Resultatet av enkäten har beaktats i planprogrammet.

Möjlighet till kultur, rekreation och idrott ska i planering beaktas i alla kommunalar

- Uppnåddes under året

Bostadsområdet Holmängen har ett område där ytor för lek och idrott finns planerade.

Alla intressenter ska erhålla förståelig information, på flera språk, om nämndens processer

- Uppnåddes under året

Arbete med att illustrera bygg och planprocesser i form av små skisser är klart. Illustrationerna ska finnas bland annat på kommunens hemsida.

En grupp är utsedd som ska ta fram förslag till förbättring av hemsidan.

Föreskrifter har tagits fram för hur man kan anlita en tolk.

Dialogmöten ska hållas kontinuerligt med företag, föreningar och kommuninvånare

- Uppnåddes under året

Förvaltningen har under året startat upp forum för träffar (4 ggr/år) med fastighetsmäklare samt husleverantörer. Förvaltningen deltar annars fortlöpande i dialogmöten vid nya detaljplaner, VA på Vänerkusten etc. Förvaltningen har deltagit i "Öppet hus" i samverkan med Trafikverket angående plattformsförlängningen i Öxnered. Information har getts till besökare om kommunens kommande planarbete på Skaven/Öxnered.

Samhällsutveckling

Utvecklingsplaner ska finnas för sjö, grön och centrumnära boende och rekreation

- Uppnåddes under året

Följande planprogram för boende pågår:

Onsjö, samråd klart, godkännande kvar.

Sanden södra och Öxnered/Skaven pågår.

Detaljplaner för boende:

Uppdrag till nya detaljplaner utmed Vänerkusten.

Planering av Holmängen pågår, granskning i december.

Positivt planbesked finns för detaljplan för kv Haren och för kv Krögaren med nya etapper. Planeringen påbörjad i samråd med exploatörer.

Positivt planbesked finns för detaljplaner; kv Furan, kv Narcissen och Sikhall.

Planer ska finnas för klimatsmarta, långsiktigt hållbara och estetiskt tilltalande bostadsområden

- Uppnåddes under året

Detaljplan för Holmängen pågår, granskning planeras i december 2015. Bostadsområde uppfyller ovan krav. Detaljplanen beräknas träda i laga kraft mars 2016.

Vid planering ska hänsyn tas till skapandet av sociala mötesplatser

- Uppnåddes under året

Ett digitalt dialogverktyg benämnt "Mitt Vänersborg" har skapats och finns nu på intranätet. Programmet ska läggas ut på hemsidan i januari 2016.

Företagslots ska finnas för näringslivet

- Uppnåddes inte under året

Förvaltningen har ingen näringslivslots utan jobbar utifrån arbetssättet "Förenkla helt enkelt".

Ekonomi

Kortare ledtider i alla processer

- Uppnåddes under året

Bygglövhandläggarna har upplevt en effektivisering av sin handläggning efter införandet av telefon och besökstider. KLM har förändrat arbetssättet för att effektivisera ärendehandläggningen.

Antalet äldre ärenden har minskat och handläggningstiden har minskat. Eventuella komplettering till ett sökt bygglov ska komma inom en vecka efter det att ärendet har kommit in till förvaltningen. Planprogram Onsjö är på samråd snabbare än förväntat. Nämnden har utökat delegationen till tjänstemän för kortare processer t.ex. bygglov utanför detaljplan på i anspråkstagen tomt.

Kommunala detaljplaner ska följa de av fullmäktige beslutade investerings och exploateringsmedlen

- Uppnåddes under året

Detaljplan Holmängen beräknas träda i laga kraft mars 2016 och planering för exploatering av området beräknas komma igång våren 2016 vilket följer mål och resursplanen.

Verksamhetsutveckling

Öka kompetensen inom förvaltningen, med fokus på kunden

- Uppnåddes under året

Enheten deltar i SKL's program "Förenkla helt enkelt". Plan och bygglovsenheten genomför en enkätundersökning under hösten för besökande. Förvaltningens specialist på medborgardialoger har hållit utbildning för förvaltningens personal gällande medborgardialoger.

Befattning ska finnas som är lämplig för personer i arbetsmarknadsåtgärder

- Uppnåddes under året

Byggnadsförvaltningen har flera personer i arbetsmarknadsåtgärd. Förvaltningen har även under tertial 3 haft en språkpraktikant.

Medarbetare

Anställningsförhållanden i form av flexibilitet, sysselsättningsgrad, kompetensutveckling mm ska vara utformade så att de lockar personal till våra verksamheter

- Uppnåddes under året

Möjlighet för distansarbete finns.

Möjlighet att tillfälligt gå ner i tjänstgöringsgrad har nyttjats. Praktikanter har jobbat i förvaltningen under året. Resultat i personalenkäten visar att personalen upplever en bättre psykosocial och fysisk arbetsmiljö, även jämlikhet, delaktighet och samverkan upplevs bättre än i jämförelse med kommunen i sin helhet

Nyckeltal/jämförelsetal

Boende	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Utveckling 14/15
Tillkommande lägenheter/bostäder(antal)	49	85	+5%

Nyckeltalet anger antal lägenheter/bostäder i beviljade bygglov för nybyggnation eller andra ändringar i beståndet.

Ekonomisk analys

Resultaträkning, mkr	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	10,7	9,2	8,8
Personal	14,1	15,1	16,3
Omkostnader	6,1	4,9	5,3
Avskrivningar	0,8	0,5	0,8
Kostnader	21,0	20,5	22,4
Ränta	0,1	0,1	0,1
Nettokostnad	10,4	11,4	13,7
Nettobudget	12,7	12,9	13,7
Resultat	2,3	1,5	0

Byggnadsnämnden som helhet visade 2015 ingen avvikelse mot budget. I augusti prognostiserades ett underskott på 0,4 Mkr. Intäktsidan gav ett underskott på 0,6 Mkr medan utfallet på kostnadsidan gav ett överskott på motsvarande summa, vilket bidrog till att budgeten hölls. Byggnadsnämndens verksamheter kan inte i någon större grad påverka intäktsflödet utan är beroende av vad utomstående aktörer planerar att genomföra. Det kan leda till att de prognoser som görs avviker en del från det slutliga årsutfallet.

Administrationen fick en negativ avvikelse på 0,2 Mkr, vilket främst berodde på kostnader för licenser utöver budget. För KLM blev det ett överskott på 0,5 Mkr, vilket berodde på lägre personalkostnader under året.

För Kart/GIS blev överskottet 0,3 Mkr, det var både intäkter och lägre personalkostnader. Planenheten visade en negativ avvikelse mot budget på 0,1 Mkr. Enheten hade låga intäkter men tack vare lägre personalkostnader blev inte avvikelsen större. Bygglövsenheten fick ett underskott på 0,5 Mkr, vilket berodde på lägre intäkter än budgeterat.

Personal

	2013	2014	2015
Antal anställda	29	27	30

Investeringar

Mkr	Investeringsplan	Utfall	Budgetdiff
Inventarier	0,7	0,0	+0,7
Ärendehanteringssystem, bygglov	0,0	0,4	0,4
Netto	0,7	0,4	+0,3

Investeringarna på 0,4 Mkr var kompletterande delar för införandet av ärendehanteringssystemet Castor och bestod av konsulter och projektavslut.

Kommunstyrelsen

Ordförande: Marie Dahlin (S)

Vice ordförande: Gunnar Lidell (M)

2:e vice ordförande: Bo Carlsson (C)

Kommundirektör: Ove Thörnkvist

Årets verksamhet

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan med ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Kommunstyrelsen biträds av kommundirektören, ekonomikontoret, IT-avdelningen, kommunkansliet, personalkontoret och utvecklingskontoret/näringslivskontoret.

Kommunstyrelsen ska bland annat leda förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamheter. Kommunstyrelsen ska också leda och samordna kommunens ekonomi och verksamheter samt den översiktliga fysiska planeringen.

Folkhälsoverksamheten samordnas av ett råd med representanter från kommunen och Västra Götalandsregion med uppdrag att skapa förutsättningar för en positiv hälsoutveckling för kommunens invånare och att utjämna skillnader i hälsa. Folkhälsoarbetet styrs av ett samverkansavtal med norra Hälso- och sjukvårdsnämnden. Kommunstyrelsen antog en ny organisation för folkhälsoarbetet samt bytte namn från Hälsopolitiskt råd till Rådet för hälsa och social hållbarhet. Under året genomfördes bland annat Omsorgsmässa, Äldredag, Ungdomsdagar, utvecklingsprojekt ”män som utövar våld” och ”gröna skolgårdar” samt framtagande av en ny Valfärdsredovisning. Områdesutveckling Torpa fortsatte på sitt tredje år.

Kommunens internationella verksamhet deltog i sammanlagt 24 aktiviteter, varav 11 internationella projekt med tonvikt på EU:s sektorsprogram, EU:s strukturfonder samt ICLD:s kommunala partnerskapsprogram. Samtliga kommunens förvaltningar drev egna eller medverkade i internationella utvecklingsarbeten. Vänersborgs nätverk för internationellt arbete är i huvudsak SERN – Sweden Emilia Romagna Network samt ENSA – European Network of Social Authorities. Under året hade kommunen ett flertal strategiska samarbetspartners, t ex Västra Götalandsregionen, Kunskapsförbundet Väst, Hushållningssällskapet Väst, Kommunalförbundet Fyrbodalen, Högskolan Väst, VISIT och Innovatum. I augusti stod kommunen värd för en Västsvensk EU-konferens med drygt 100 deltagare under två dagar på temat ”Social Inkludering”.

Kommunen tog under året emot ett stort antal asylsökande och ensamkommande barn vilket ställde stora krav på hela organisationen. Kommunstyrelsen samverkade med andra nämnder, nyanlända på Restad gård, Migrationsverket, Niklasbergsfastigheter och ideella föreningar för att förbättra mottagandet och vistelsen för de asylsökande på Restad gård. Kommunikation med invånare på hemsidan och i andra former var en framgångsfaktor för ett gott mottagande. Flera projekt startade och genomfördes och arbetet uppmärksammade nationellt och internationellt.

Det nationella läget med en förhöjd hotbild, en ökad migration samt aktuella risk och säkerhetsfrågor i kommunens verksamheter ökade efterfrågan på insatser, stöd och främst utbildning inom säkerhet. En risk- och sårbarhetsanalys antogs av kommunfullmäktige och ett gemensamt ”Medborgarlöfte” mellan kommun och polis undertecknades.

Arbetet med ”Förenkla helt enkelt” fortsatte under året och en handlingsplan togs fram. Kommunen deltog i SKL:s enkätundersökning, Insikt. Frukostmötena var under året välbesökta och utvecklades till en arena för att stärka och utveckla relationerna mellan kommun och näringsliv.

Arbetet med att ta fram underlag till en ny översiktsplan präglades av dialog med invånare genom olika forum och projekt. Studenter från Chalmers, barn och ungdomar på förskolor och skolor samt invånare bidrog till innehållet. En bodialog i samverkan med exploatörer genomfördes i syfte att stödja ökad byggnation. En fiberstrategi antogs. Där anges vad kommunen vill göra för att nå målet i regeringens bredbandsstrategi; att 90 procent av invånarna ska ha tillgång till bredband år 2020. Kommunen tecknade, efter konkurrensutsättning, ett samverkansavtal med en leverantör för utbyggnad av fiber. Med den samarbetsparten kommer kommunen uppnå målet i regeringens bredbandsstrategi.

Under 2015 infördes övergången till nämndsdigitala handlingar fullt ut. Alla förtroendevalda erhåller numera sina handlingar digitalt. Genom surfplattor har ledamöterna tillgång till digitala underlag inför sammanträdena och på sammanträdena hanteras handlingarna i digitalform.

Projektet ”Wargön Innovation” fortlöpte. Under 2015 togs en omfattande ansökan fram till Tillväxtverket om medel från EU:s strukturfonder för finansiering av nästa steg; etableringsfasen. Ansökan bygger även på en medfinansiering från Västra Götalandsregionen och Vänersborgs kommun.

Ostindiefararen Götheborg besökte Vänersborg under tre dagar i juli på sin Väneren Tour. Besöket drog storpublik.

Ostindiefararen Götheborg på besök. Foto: Thomas Sannemalm

Resultatavstämning

Nedan redovisas Kommunstyrelsens förväntade resultat som ska bidra till att fullmäktiges inriktningsmål uppnås.

Invånare

Måluppfyllelsen för de lokala miljömålen ska öka

■ Uppnåddes inte under året

Inga lokala miljömål har tagits fram under 2015. Ett nytt kommunövergripande miljöprogram har tagits fram med förväntan att antas i februari 2016.

Dokumenterade styr- och ledningsprinciper för samverkan mellan nämnder och externa parter är framtagna

● Uppnåddes under året

Strategi för medborgardialog antogs av Kommunfullmäktige 2014 och började tillämpas under 2015.

Samtliga berörda förvaltningar har genomgått SKL:s utbildning "Förenkla helt enkelt". Till följd av genomförd utbildning har personalen en större insikt om företagares situation och hur stor betydelse mötet med kommunens tjänstemän har för företagares verksamheter.

Ingen ska känna sig utestängd från service till följd av IT-samhällets utveckling

◆ Uppnåddes delvis under året/osäkert utfall

Någon mätning av resultatuppfyllelsen har inte skett. Arbetet med att ta fram en strategisk kommunikationsplan har startat, där det förväntade resultatet kommer att beaktas. I större ärende ska en kommunikationsplan tas fram och då måste alltid frågan ställas kring hur och med vilka verktyg vi når olika målgrupper.

Tjänstegarantier ska finnas hos samtliga myndighetsnämnder för vanligt förekommande ärendetyper

■ Uppnåddes inte under året

En rapport har lämnats till Kommunstyrelsen om att avvakta införandet med tjänstegarantier hos samtliga nämnder. Tjänstegarantier finns med som en aktivitet i handlingsplan för Förenkla helt enkelt och för Service och bemötande. Omvärldsbevakning har genomförts för att avgöra behovet och prioritering av tjänstegarantier utifrån ett brukarperspektiv.

Effektivare ärendehantering som tillgodoser adekvat kvalitet

◆ Uppnåddes delvis under året/osäkert utfall

Projektgruppen för DÅHS (Dokument och ÄrendeHanteringsSystem) har genomfört processkartläggningar av alla förvaltningars ärendehantering tillsammans med handläggare och registratörer. Studiebesök i andra kommuner medför mer ändamålsenlig specificering vid upphandling. Effektivisering nås genom kortade ledtider och snabbare delegering vid inkomna och upprättade handlingar. Kvaliteten ökar genom standardiserat arbetssätt och mallar. Projektet löper enligt tidsplan och en driftstart beräknas

till januari 2017 för Kommunstyrelseförvaltningen.

Antalet elektroniska fakturor, både SWE-fakturor och ehandelsfakturor, fortsatte att öka. Detta innebär minskad pappershantering och effektivare arbete.

Resultaten av Budget och skuldrådgivningens värdeflödesanalys visar på tidsbesparingar i handläggningen av administrativa åtgärder samt att den rådsökande blivit mer aktiv själv i handläggningen.

Ungas upplevelse av delaktighet och inflytande ska öka och i fler beslut ska det framgå hur ungas synpunkter tagits tillvarats

◆ Uppnåddes delvis under året/osäkert utfall

Någon mätning av resultatuppfyllelsen har inte skett. Kommunstyrelsen har getts i uppdrag att i samverkan med berörda nämnder genomföra ett utvecklingsprojekt för ökat ungdomsinflytande. Ungas synpunkter har tagits tillvara i arbetet med Översiktsplanen, invigning av Plantaget och "Uppdrag vår framtid".

En ökad och förbättrad dialog med invånare och brukare som en naturlig del av beslutsprocesser

● Uppnåddes under året

I SCB:s mätning för NöjdInflytandeIndex hösten 2015 är invånarnas upplevelsegrad för inflytande oförändrad jämfört med våren 2014.

Under året infördes öppna nämndsmöten. En ökad användning av dialog har märkts i samband med kommunens strategiska utvecklingsarbete inför beslut och genomförande av större förändringar. Ytterligare utbildning och utveckling av fler medarbetare krävs. Dialogmöten har arrangerats med olika aktörer och invånargrupper: fastighetsmäklare, för uppstart av planprogrammet Onsjö, utveckling av Sanden, temamöten med näringslivet, studiebesök för gymnasiet, framtagande av besöksnäringstrategi och översiktsplan med workshops. Vänersborgsgalan har ökat dialogen mellan föreningsliv, kommun och näringsliv. Alla skolor och förskolor har bjudits in till att delta i "Uppdrag vår framtid". Chalmersstudenter har arbetat i olika projekt med fokusgrupper och representanter från hela kommunen som presenterats för invånarna med möjlighet till ytterligare dialog och synpunkter. Inför framtagandet av bostadsförsörjningsprogrammet fördes dialog med invånare.

Samhällsutveckling

Antal arbetstillfällen ska öka

◆ Uppnåddes delvis under året/osäkert utfall

Mätning saknas.

Första halvåret 2015 ökade antalet nyregistrerade enskilda firmor, handelsbolag, kommanditbolag och aktiebolag i Vänersborgs kommun med drygt tio procent jämfört med samma period året. Den öppna arbetslösheten i december var knappt fyra procent och är på samma nivå som i december 2014.

Andel elever som fullföljt sin gymnasieutbildning inom fyra år ska öka samt gymnasial betygsvärde ska öka

● Uppnåddes under året

För 2015 uppmättes andelen gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, till 82,1 % i jämförelse med Trollhättan (81,6) och Uddevalla (78,5). Gymnasieelever folkbokförda i Vänersborg som fullföljde sin utbildning inom 4 år (oavsett huvudman eller studieort) ökade under 2014 med 0,5 procentenheter till 83,5%. Motsvarande för Uddevalla och Trollhättan var en minskning med 3,5 respektive 2,5 procentenheter. Genomsnittlig betygspoäng för gymnasieelever med examen eller studiebevis uppgick i kommunen till 14,35, vilket är en uppgång med 0,24 poäng.

Kommunens service/råd och stöd gällande energirådgivning är väl känd hos invånarna

◆ Uppnåddes delvis under året/osäkert utfall

Energi och klimatrådgivningen har under 2015 mött cirka 500 invånare som getts möjlighet att få information och att ställa frågor om energieffektiva bostäder.

Alla anställda hos kommunstyrelsen, byggnadsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden som deltar i ärendehandläggning ska ha kunskap i "Förenkla helt enkelt"

● Uppnåddes under året

Samtliga berörda förvaltningar har genomgått SKL:s utbildning "Förenkla helt enkelt". Till följd av genomförd utbildning har personalen en större insikt om företagares situation och hur stor betydelse mötet med kommunens tjänstemän har för företagares verksamheter. I arbetet med detta har en handlingsplan tagits fram i syfte att fler invånare skall vara nöjda med kommunens service. En lärdom är vikten av att samverka över förvaltningsgränserna vilket lett till en ökad förståelse och respekt för varandras uppdrag samt nya arbetsätt.

Kommunens ranking på SKL:s mätning Insikt steg med fyra placeringar.

En intern handlingsplan är framtagen om hur kommunen ska förbättra sitt företagsklimat. En förvaltningsövergripande arbetsgrupp kommer att leda det fortsatta arbetet.

Ekonomi

Kommuninvånarna upplever att skattemedlen används effektivt

◆ Uppnåddes delvis under året/osäkert utfall

Bedömningen är att skattemedlen har använts effektivt. I SCB:s medborgarundersökning NöjdMedborgarIndex är nöjdheten hos invånarna på samma nivå som riksgenomsnittet. Invånarnas nöjdhet inom förskolan, gymnasieskolan samt idrotts- och motionsanläggningar var lägre än riksgenomsnittet.

Underhållet av kommunens fastigheter ska hålla en sådan nivå att kapitalförstöring undviks

● Uppnåddes under året

Kapitalförstöring har undvikits under året. Samhällsbyggnadsförvaltningen har under 2015 genomfört flera insatser och fortlöpande underhåll av kommunala fastigheter. Särskilda prioriteringar har varit fritidsfastigheter såsom Ishallen och Idrottshuset.

Underhållsbudgeten kommer att vara oförändrad för 2016, vilket möjliggör till fortsatta underhållsinsatser. Årligen redovisas för Samhällsbyggnadsnämnden vilka underhållsinsatser som är gjorda och hur planeringen ser ut de kommande åren.

Lokalsamordningen ska bättre tillse verksamheternas behov

● Uppnåddes under året

Arbetsgruppen för lokalsamordning har tagit fram ett färdigt förslag för lokalsamordning i Kommunhuset efter utflyttning av Individ- och familjeomsorgen. Beslut om lokalsamordningen i Individ- och familjeomsorgens tidigare lokaler fattas av förvaltningscheferna. Vid årets slut var inget inflyttningsdatum för dessa lokaler fastställt.

Efterfrågan på kommunala lokaler har ökat under året. Under sommaren 2016 kommer lokaler på Idrottsgatan 7 att frigöras till följd av att gymnasieskolans lokaler är färdigombyggda. Inget nytt hyresavtal har upprättats för anläggningen. Effekterna av Kunskapsförbundets uppsägning av lokalerna i Vänerparken är oklara.

Verksamhetsutveckling

Utvecklingsarbetet ska vara baserad på en konstaterad skillnad på nuläge och önskat läge

◆ Uppnåddes delvis under året/osäkert utfall

Utvecklingsarbetet på en övergripande nivå utgår från Kommunkompassen, som genomfördes 2014. Kommunens konstaterade utvecklingsområden var; saknar övergripande strategi och verktyg för kvalitetsarbete, externa kvalitetsgenomlysningar, inget system för att stödja innovation och kreativitet, dålig samverkan mellan olika uppföljningssystem samt ingen möjlighet till distansarbete. Kommundirektören har fått i uppdrag att ta fram en handlingsplan om fortsatt utvecklingsarbete utifrån resultatet i Kommunkompassen. Ny mätning med Kommunkompassen ska genomföras 2017.

För en mer effektiv uppföljning/utveckling bör indikatorerna förses med målvärden.

Medarbetare

Fler ska trivas bra med Vänersborgs kommun som arbetsgivare

● Uppnåddes under året

Personalenkäten för 2015 visar att medarbetarna är lika nöjda som vid mätningen 2012. Medarbetarna upplever meningsfullheten av sitt arbete till svarsvärdet 83 av 100. Den psykosociala arbetsmiljön och arbetsklimatet upplevs till 72. För att fler ska trivas behövs förändringsarbete kring rimlig arbetsbelastning samt upplevd ork och energi.

Ekonomisk analys

Resultaträkning			
Mkr	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	46,3	51,2	48,9
Personal	44,8	48,8	50,7
Omkostnader	299,9	298,9	305,7
Avskrivningar	3,0	2,4	2,8
Kostnader	347,7	350,1	359,2
Ränta	0,2	0,2	0,3
Nettokostnad	301,6	299,1	310,6
Nettobudget	305,4	307,8	322,9
Resultat	3,8	8,7	12,3

Kommunstyrelsen redovisade ett överskott på 12,3 Mkr, vilket är en avvikelse mot budget på ca 4 %. Kommunstyrelse, kommunledning och räddningstjänsten hade lägre kostnader än budget medan kostnaderna för gymnasium/komvux var högre än budget. Nettokostnaderna ökade med 3,8 % från 2014. Ökningen förklaras främst av en skuldförd lösenkostnad avseende Vänerparken.

I delårsrapporten per augusti prognostiserades ett överskott på 17,0 Mkr. Skillnaden mot prognosen beror främst på en skuldförd lösenkostnad avseende Vänerparken, samt lägre underskottstäckning för Kunskapsförbundets underskott för gymnasieverksamheten.

Anslagsbindningsnivå				
Mkr	Intäkt	Kostnad	Netto	Budgetdiff
Styrelse	0,0	10,9	10,9	10,0
Kommunledning	32,8	108,5	75,7	8,6
Räddningstjänst/ försäkring	3,2	36,9	33,7	1,2
Gymnasium/ Vuxenutbildning	12,9	203,2	190,3	-7,5
Netto	48,9	359,5	310,6	12,3

Kommunstyrelsen, politisk verksamhet

Kommunstyrelsen redovisade sammanlagt ett överskott på 10,0 Mkr. Kommunstyrelsens förfogande anslag uppgick till 16,9 Mkr, av vilka 10,7 Mkr förbrukats. Av avsatta medel för arbetsmarknadsåtgärder på 5 Mkr utnyttjades inte 2 Mkr.

Kommunledning

Kommunstyrelsens förvaltning redovisade ett överskott på 8,6 Mkr.

Personalkontoret redovisade ett överskott på 2,2 Mkr. Det var framförallt inom verksamheterna hälsa- och arbetsmiljö och personalutbildning som överskottet fanns.

Ekonomikontoret hade ett utfall som var 1,1 Mkr bättre än budget. Överskottet avsåg intäkter för e-handelsrabatter, systemkostnader samt försålda tjänster.

Kommunkansliet totalt redovisade ett överskott på 0,1 Mkr. DÄHS-projektet innebar ökade kostnader för kansliet medan konsumentkontoret och anslaget för försäkringar redovisade överskott.

Utvecklingskontoret och näringslivskontoret redovisade sammanlagt ett överskott mot budget på 1,4 Mkr. Det största avvikelserna avsåg vakant tjänst inom näringslivskontoret samt lägre kostnader än budget för internationell verksamhet.

Lägre kostnader för telefoni än budget medförde att IT-avdelningen redovisade ett överskott på 0,9 Mkr.

Ändrad finansiering för projektet Wargön Innovation innebar ett överskott på 0,6 Mkr. Detta berodde på justering av tidigare års utbetalt bidrag från Västra Götalandsregionen.

Återbetalning av outnyttjat bidrag från Vattenpalatset för 2014 gav ett överskott på 1,6 mkr. Vattenpalatset beviljades istället en nyemission, vilken inte belastade driftsbudgeten.

Mindre överskott redovisades även för diverse anslag som kommundirektörens verksamhet, Fyrstads flygplats, borgensåtaganden mm på totalt 0,7 Mkr.

Gymnasiet/Komvux

Underskottet blev 7,5 Mkr och innefattar en skuldförd lösenkostnad avseende Vänerparken på 11,3 Mkr, enligt hyresavtal. Utfallet innefattar även Vänersborgs andel av Kunskapsförbundets Väst beräknade underskott för vuxenutbildningen på 3,7 Mkr samt underskott för gymnasieverksamheten på 1,1 Mkr. En del av detta kan finansieras inom budget.

Räddningstjänst och försäkringar

Räddningstjänsten ingår i norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF). Kommunens kostnader för räddningstjänst består av förbundsbidrag och pensionskostnader. Verksamheten redovisade ett överskott på 1 Mkr, avseende pensionskostnader.

Personal			
	2013	2014	2015
Antal anställda	92	97	95

Investeringar			
	Investeringsplan 2015	Årets utfall	Budget diff.
Kommunstyrelsen	0,0	0,0	0,0
Kommunledning	4,8	0,5	4,3
Räddningstjänst/ försäkring	0,0	0,0	0,0
Netto	4,8	0,5	4,3

Av årets investeringsbudget på 4,8 Mkr förbrukades 0,5 Mkr. Byte av ärendehanteringssystemet blev senarelagt och av anslaget på 2,5 Mkr nyttjades 0,2 Mkr. Kommunledningskontoren investerade för 0,3 Mkr bland annat i arkivhyllor till lönekontoret. Anslaget för IT-investeringar på 2,0 Mkr förbrukades inte.

Kultur- och fritidsnämnden

Ordförande: Marika Isetorp (MP)
Vice ordförande: Henrik Josten (M)
Förvaltningschef: Håkan Alfredsson

Årets verksamhet

Kultur- och fritidsnämnden svarar för att kommunens arbete med kultur och fritid i tillämpliga delar svarar upp mot den vision och de övergripande mål som gäller för kommunen. Detta gäller den löpande verksamheten, men också det utvecklingsarbete som ökar konkurrenskraften och som stärker kommunens attraktivitet och hållbarhet. Verksamheten omfattar allmänkultur, arena och fritid, bibliotek, evenemang, fornvård, konsthall, musikverksamhet, lokalhistorisk forskning, hembygdsvårdande verksamhet, teater, ungdomsverksamhet, Vänersborgs museum samt bevarandet av kulturmiljöer och kulturminnen.

Resultatavstämning

Nedan redovisas nämndens förväntade resultat som ska bidra till att fullmäktiges inriktningsmål uppnås.

Invånare

Alla invånare ska ges möjlighet att delta i skapande processer

- Uppnåddes under året

Under 2015 pågick projektet ”På samma yta”, vilket syftat till att få människor att mötas i skapande processer och samtal. Fokus har legat på bildkonst och i projektet ingick att aktivt uppsöka olika grupper för att så många som möjligt skulle få möjlighet att delta i skapande processer. Projektet avslutades under Kulturveckan 2015 med öppna workshops för politiker och allmänhet samt en utställning och ett avslutande samtal om processen på Vänersborgs bibliotek. Den nya barn- och ungdomsavdelningen på huvudbiblioteket innehåller pyssel och lekmaterial utöver medier och två särskilda barndatorer finns för spel och surf. Biblioteksfilialen i Mötesplats Tärnan som öppnat under året byggs upp av att besökarna till stor del deltar aktivt med inköpsförslag. Danspoolen Vänersborg har genomfört flera evenemang med utgångspunkt i ungdomars egna initiativ, delaktighet och skapande, till exempel Vänersborg Dance Festival och Tricky Business.

Antalet mångkulturella aktiviteter i Kultur- och fritidsnämndens samtliga verksamheter ska öka

- Uppnåddes under året

De två dansresidens som har genomförts 2015 har satt fokus på mångkultur och involverat dels barn från Torpaområdet och dels ensamkommande barn och ungdomar. Musikskolan bedriver varje vecka musikverksamhet för äldre ungdomar och vuxna på Restad gård. Sportfritids startade under hösten med fika, läshörna, tv-spel och spontanaktiviteter på programmet samt ett antal riktade aktiviteter i samverkan med föreningarna på Sportcentrum. Intresset och behovet från ungdomarna visade sig vara högre än förväntat och vad lokalerna klarade av, den öppna delen lades därför på is tills mer ändamålsenliga och större lokaler finns

tillgängliga. Mötesplats Tärnan har under året hösten haft fler besökare men kräver fortsatt tid för förankring hos fler boende i området men också hos invånare i hela Vänersborg, ABF-samarbetet med Berättarpalatset har bidragit till ökningen. Språkcaféet är fortsatt välbesökt och efterfrågat. Olika svenska teman presenteras och ibland besöks andra institutioner i närheten. Utställningen XOM/Etoshia utgjorde Konsthallens internationella satsning och är en del av GIBCA-Extended och knyter an till tematiken i Göteborgs internationella konstbiennial. Utställningen, som var del av Göteborgsbiennalen, lockade 886 besökare.

Alla delar av kommunen ska ha tillgång till ett brett internationellt kulturutbud

- ◆ Uppnåddes delvis under året/osäkert utfall

Det internationella utbudet är av praktiska och budgetmässiga skäl inte lika omfattande som det inhemska och når därför inte heller lika långt utanför tätorten. Arbete pågår dock med att sprida det internationella utbudet bättre, liksom med att ytterligare ta tillvara på de internationella influenser som finns lokalt tack vare inflyttade kulturutövare från andra länder. Biblioteken i kommunen har stor efterfrågan på språkkurser i svenska, medier på andra språk än svenska och lättläst svenska.

Andelen flickor som deltar i föreningslivet ska öka

- Uppnåddes under året

Andelen flickor som deltar i föreningslivet har ökat framför allt inom ridsport, fotboll och handboll.

Antal medlemmar (flickor)			
	2014	2015	%
Ridsport	138	208	51 %
Fotboll	245	354	44 %
Handboll	116	126	9 %

Aktivitetsstödet ska fördelas jämlikt

- Uppnåddes under året

Det kommunala aktivitetsstödet följer det statliga regelverket och fördelas jämlikt utifrån antalet deltagare per aktivitetstimma.

Ungdomar ska i hög grad uppleva att föreningslivet är jämlikt

- ◆ Uppnåddes delvis under året/osäkert utfall

Någon undersökning av ungdomars upplevelse av föreningslivet har ej genomförts under 2015 varpå ett faktiskt resultat ej kan redovisas.

Samverkan med externa aktörer ska öka

- Uppnåddes under året

Samverkan är en viktig, prioriterad del i verksamheten och sker med en rad olika aktörer, både på nationell, regional och lokal

nivå. Under året har samverkan pågått och genomförts med bland annat Alzheimersfonden (Möten med minnen), Rånnums skola, Frändeskolan och Västra Götalandsregionen (KLIV), Kultur i Väst (studiedag för konst-, bild- och museipedagoger på Vänersborgs konsthall), förenings- och näringsliv (Vänersborgsgalan), SISU (Idrott och läsning), Vänersborgs Musikförening (föreställningen Jazzo) och Boulealliansen och Vassända Naglum hembygdsförening (Sommarorkesteren).

Fler och nya grupper, som tidigare inte varit representerade, omfattas av verksamheten

- Uppnåddes under året

Grupper med nyanlända besöker ofta Konsthallen och språkcaféets besökare samt studerande asylboende ökar vid biblioteket. Mötesplats Tärnan försöker nå ut till fler boende i Torpaområdet, bland annat med hjälp av en flerspråkig folder. Seniorbio erbjuds en gång i månaden sedan februari och äldre titlar från 1900-talet erbjuds vid biblioteket i syfte att nå fler och nya grupper. Ungdomsenheten har utökat samverkan med föreningslivet och ensamkommande barn och ungdomar och flera idrottsföreningar har också startat integrationsprojekt under året. Musikskolans lärare arbetar med Klappteatern två gånger i veckan, som är en daglig verksamhet inom Socialförvaltningen och språkinroduktionsprogrammet på gymnasiet anlitar Musikskolans lärare som en del i sin utbildning.

Fler ska ta del av musikakademiens utbud

- Uppnåddes under året

Under Aurorafestivalen fick både Kulturbussen och nyanlända från asylboendet möjlighet att utan kostnad besöka konserter, och Klappteaterns deltagare fick lyssna på en repetition inför en konsert. Även Polstjärnepriset har ökat i omfattning jämfört med föregående år, se tabell nedan.

Polstjärnepriset			
	2014	2015	%
Antal tävlande	26	27	4 %
Antal kursdeltagare	40	51	28 %
Antal besökare på hemsidan	9 000	12 676	41 %
Antal besökare vid delfinalen	160	220	38 %
Antal besökare vid finalen	500	600	20 %

Ett systematiskt kvalitetsarbete ska bedrivas för att säkerställa att kulturutbudet uppfyller medborgarnas krav på kompetens, variation och utveckling

- Uppnåddes under året

Ett systematiskt kvalitetsarbete bedrivs och fortbildningar, föreläsningar och nätverksträffar sker bland annat via Fyrbodalen och Kultur i Väst och granskningsrapporter följs exempelvis upp genom dialog med revisionsbyråer.

Införa medborgardialog som en del i beslutsprocessen

- ◆ Uppnåddes delvis under året/osäkert utfall

Under perioden har inga av nämndens beslut föregåtts av medborgardialog. Arbetet med medborgardialog har dock utvecklats i form av till exempel fler öppna möten med föreningslivet och möjlighet till dialog via sociala medier. Under året har arbetet med Kulturveckan varit det enskilda projekt där medborgar- och föreningsdialogen har varit mest utvecklad och pågått under hela året. Det finns även olika demokratiska forum för ungdomar i kommunen, ungdomsråd och gårdsråd, förslagslådor samt hemsida och sociala medier där ungdomarna har möjlighet att komma till tals. Under november arrangerades ett föreningsmöte där ordförande och ungdomsansvariga i alla idrottsföreningar bjöds in och ett 20-tal förening deltog vid detta möte.

Samhällsutveckling

Invånarna ska uppleva att Kultur- och fritidsnämndens verksamheter är ett naturligt inslag i deras vardagsmiljö

- Uppnåddes under året

Arbetet med att ta kulturutbudet utanför institutionerna blir ett allt vanligare arbetssätt, där Sommarscen fortfarande är det tydligaste exemplet och som även blir ett alltmer känt begrepp. Under hösten provades ett nytt koncept i form av ett ”pop-up-konsert-hus” i en tom affärslokal. I lokalen genomfördes musikkonsert, musiksatt teckningsworkshop, musiksatt sagostund och skolkonserter. Dansresidenset med gruppen ReAct genomförde föreställningar i det offentliga rummet – både på gator och inne i ett antal affärer/kaféer. Att på dessa och liknande sätt överraska med konst och kultur i invånarnas vardag blir ett sätt att nå nya målgrupper och sänka trösklarna till kulturutbudet. Förutom alla de konserter Musikskolan själv arrangerar och de framträdanden som görs för kommunens representation och för föreningar har Musikskolans elever även framträtt ute i folkviolet under klappdagarna, julmarknaden i Arenan och Tomteparaden. Med utgångspunkt att biblioteket ska bli Vänersborgarnas vardagsrum har omdisponeringen av lokalerna förbättrat resultatet.

Vänersborg ska i ökad grad synliggöras som cup- och evenemangskommun

- Uppnåddes under året

Verksamheten har bidragit till en mycket omfattande evenemangssommar vilket i ökad grad synliggjort Vänersborg som evenemangskommun. En portabel LED-skärm har också satts upp vid Sanden där verksamhetens utbud synliggörs ytterligare. Ett utvecklingsarbete har genomförts och pågår till viss del fortfarande avseende de sidor på hemsidan som Arena och fritid är ansvariga för. Resultatet av detta är att antalet besökare till dessa sidor ökat med 19 % jämfört med föregående år.

Det ska finnas kulturmötesplatser som präglas av öppenhet, mångfald och lärande

- Uppnåddes under året

Totalt sett bedrivs öppen verksamhet i olika hög grad, men alltid med inkluderande som fokus. Besökarna speglar kommunen i stort och verksamheterna erbjuder olika former av lärande. Fokus har under året legat på att utveckla befintliga mötesplatser och ytterligare informera om deras möjligheter, och marknadsföra

evenemang som sker på mötesplatserna på ett bredare sätt än tidigare.

Möjligheten för spontanaktiviteter ska öka

- Uppnåddes under året

I samband med olika projekt har allmänheten bjudits in att nyttja olika lokaler och delta i prova-på-aktiviteter med drop-in. Även om möjligheten till spontanaktiviteter inom kulturområdet har ökat är en stor del av dessa aktiviteter än så länge koncentrerade till Kulturveckan. Friidrottsanläggningen i Frändefors har rustats upp och färdigställt under året och planering för att lägga konstgräs på befintlig grusplan norr om idrottshallen i Brålanda pågår.

Ekonomi

Arbetsätt och arbetsformer ska utvecklas för att bidra till effektivare verksamhet

- Uppnåddes under året

Arbetsätt och rutiner ses kontinuerligt över och datorer beställs samordnat för att minska leasingkostnader. I arbetet med föreningslivet är det viktigt att alla får så likvärdig och tydlig information som möjligt och en lathund för alla arrangörer i Kulturveckan har därför tagits fram för att tydliggöra roller och underlätta samverkan mellan kommun och föreningsliv. Handlägningsrutiner för bidrag till kulturföreningar och bygdegårdsföreningar har också tydliggjorts på hemsidan.

Effektivt lokalutnyttjande

- Uppnåddes under året

Förvaltningen samverkar med andra verksamheter kring lokaler i Ungdomshuset, Hjälpande händer och Mötesplats Vänersborg. Efterfrågan på anläggningar avseende Arena- och fritidsverksamhet ökar ständigt och som ett resultat av detta samutnyttjar föreningar i högre grad anläggningarna genom att dela på tid och plats. Föreningarna kan själva gå in och söka efter lediga tider vilket leder till effektivare lokalutnyttjande. Bokningssystemet kommer också att uppgraderas under 2016 med ett nytt mer användarvänligt gränssnitt.

Verksamhetsutveckling

Verka för minskad önskad personalomsättning

- Uppnåddes under året

Verksamheten har i dagsläget en mycket låg personalomsättning och en hög medvetenhet om vad som kan bidra till önskad personalomsättning. Samtidigt visar den personalenkät som genomfördes av alla anställda under hösten att 41 % upplever att de inte har ork och energi kvar efter arbetet. En handlingsplan för att förbättra detta är påbörjad.

Medarbetare

Medarbetarna ska uppleva en trygghet i av nämnden fattade beslut och förväntade resultat

- Uppnåddes under året

Under hösten genomfördes en enkätundersökning till alla anställda

inom förvaltningen. Av de svarande uppgav 63 % att de tar del av nämndens beslut.

Andel som upplever en trygghet i nämndens förväntade resultat

Helt	46 %
Delvis	38 %
Inte alls	16 %

Andel som upplever en trygghet i nämndens beslut

Helt	45 %
Delvis	46 %
Inte alls	9 %

I kommentarerna framkommer att orsaker till den upplevda otryggheten bland annat beror på bristande relation mellan ekonomiska resurser och förväntade resultat, arbetsbelastning, ny organisation och att det är svårt att mäta resultaten.

Nyckeltal/jämförelsetal

	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015	Utveckl 14/15
Musikskola				
Totalt antal elever	2 572	2 820	2 505	-3%
varav grundskola	1 143	1 500	1 000	-13%
varav frivilliga	1 400	1 250	1 428	2%
varav Kunskapsförbundet	29	70	77	166%
Ungdomens Hus				
Öppet antal kvällar/år	171	145	228	33%
Besökande i snitt/kväll	59	60	45	-24%
Varav flickor i %	31	45	34	10%
Varav pojkar i %	69	55	66	-4%
Bibliotek				
Antal utlånade media totalt	226 060	265 000	217 138	- 4%
Huvudbibliotek antal besökare	171 061	165 000	151 521	- 11%
Kultur				
Konsthallen antal besökare	5 801	8 000	8 224	42%
Museet, antal besökare*	17 921	17 000	18 735	5%
Kulturaktiviteter yngre publik (4-16 år)				
Antal arrangemang	322	200	227	- 30%
Antal deltagare	9 625	10 000	11 145	16%

**Även Kulturlagrets besöksiffror ingår i utfallet.

Beräkningsgrunden avseende Ungdomens hus nyckeltal skiljer sig något från tidigare varför en jämförelse mellan åren inte är helt rättvis. 2015-års utfall har fler öppettider vid lågsäsong, sommar-

lovet, och jullovet (mellandagarna) då antalet besökare varierat mellan ca 5 och 15 per tillfälle. Större arrangemang är heller inte medräknade, så som LAN, danstillfällen, kulturfestivalen, Valborg med flera, som drar mellan 70 och 250 besökare per aktivitet.

Ekonomisk analys

Resultaträkning			
Mkr	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	22.4	22.9	22,1
Personal	38.1	32.7	33.3
Omkostnader	81.4	89.3	92.4
Avskrivningar	1.7	1.7	1.4
Kostnader	121.3	123.7	127.3
Ränta	0.1	0.1	0.2
Nettokostnad	98.9	101.0	105.2
Nettobudget	92.9	92.6	106,7
Resultat	-6.0	-8.4	1.5

Kultur- och fritidsnämnden uppvisar i bokslutet ett överskott på totalt 1,5 Mkr. Denna avvikelse mot budget utgör ca 1 %.

Bokslut 2013-2014 är omräknat och avser verksamheter inom ny Kultur- och fritidsnämnd.

Nämnden erhöll ett tilläggsanslag om 6,5 Mkr, fördelat 5,5 Mkr till arena fritid, 0,6 Mkr till fiske/fornvård, musikskolan 0,2 Mkr och till ungdom 0,2 Mkr. Tilläggsanslaget var ett engångsanslag enbart för 2015.

Helårsprognosen vid delårsrapporten per augusti var att nämnden skulle klara sig inom tilldelad budgetram. Årets överskott avser ökade intäkter och minskade kostnader för köpta tjänster hos Arena fritid och musikskolan jämfört med fördelad budget.

Anslagsbindningsnivå				
Mkr	Intäkt	Kostnad	Netto	Budgetdiff
Nämnd/Bibliotek och Kultur	1,9	29,5	27,6	-0,7
Arena och Fritid	9,3	63,6	54,3	+1,5
Musik och Ungdom	10,9	34,2	23,3	+0,7
Netto	22,1	127,3	105,2	+1,5

Följande verksamheter återfinns under respektive anslagsbindningsnivå:

- Kultur- och fritidsnämnden, administration, bibliotek och kultur/allmäknkultur.
- Under arena och fritid redovisas alla fritidsanläggningar i kommunen, evenemang samt fiske/fornvård.
- Musik och ungdoms verksamheter avser musikskola, ungdomshus, fritidsgårdar och musikakademi.

Nämnd, administration, bibliotek o kultur

Nämnden uppvisar ett underskott mot budget på 0,8 Mkr som avser ökade kostnader för köpta tjänster. Biblioteket, konsthall, kultur har ett resultat inom tilldelad budgetram, konsthallen har ett överskott på 0,1 Mkr, avser lägre personalkostnader.

Arena och Fritid

Under 2015 har arena fritid ökat sina intäkter gentemot tilldelad budget med 0,8 Mkr. Verksamheten har ökade kostnader för personalen med 0,3 Mkr och har minskade kostnader för köpta tjänster jämfört med budget med 1,1 Mkr.

Fiske/fornvård/evenemangsmaterial

Verksamheten har ett resultat inom tilldelad budgetram.

Evenemang

Evenemangsverksamheten har haft ett tufft år, på grund av vädret som varit under 2015. Trots väder och vind är det endast ett underskott på 0,1 Mkr.

Musikskolan

Musikskolan har jämfört med tilldelad budget ökat sina intäkter med 1,0 Mkr. Verksamheten har ökade personalkostnader gentemot budget med 0,8 Mkr. Kostnader som avser köpta tjänster har minskat med 0,6 Mkr. Verksamheten har även haft lägre kapital- och räntekostnader med 0,2 Mkr.

Ungdom

Stor del av ungdoms underskott beror på ökade kostnader som avser material och köpta tjänster med 0,7 Mkr. Under 2015 har verksamheten ökat sina intäkter jämfört med föregående år med ca 0,4 Mkr.

Musikakademien

Verksamheten har ett överskott på 0,1 Mkr anledning är minskade kostnader för köpta tjänster.

Personal			
	2013	2014	2015
Antal anställda	84	83	74

Investeringar			
Mkr	Investeringsplan	Utfall	Budgetdiff
Nämnd, Bibliotek & Kultur	0.6	0.7	-0.1
Arena och Fritid	0.5	0.4	0.1
Musik och Ungdom	0.3	0	0.3
Netto	1.4	1.1	0.3

Årets investeringar avser sex hjärtstartare, datanät-fiber och trådlösa mikrofoner. Arbetsmiljöåtgärder och möbler på huvudbiblioteket, en ny kopiator hos musikskolan, arena och fritid har investerat i en vikvägg i gymnasiehallen, skyddsnet i arenan, fixbord för evenemang och en snöplog till konstgräs. Beviljade investeringar täcks inom budgetram.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Ordförande: Per Sjödahl (MP)

Vice ordförande: Henrik Harlitz (M)

Förvaltningschef: Tf Mona Wrethman

Verksamhetsbeskrivning

Nämnden styr i sin verksamhet genom tillsynsplaner samlade i en verksamhetsplan. Verksamhetsplanen är utformad efter kommunens gemensamma inriktningsmål med särskilt beaktande av kommunens fastställda miljömål. Dessutom sker lagstadgad tillsyn enligt livsmedelslagen, miljöbalken, strålskyddslagen tobakslagen m.fl. Nedanstående redovisning avser årets andra tertial.

Resultatavstämning

Nedan redovisas nämndens förväntade resultat som ska bidra till att fullmäktiges inriktningsmål uppnås.

Invånare

Barnens fysiska miljö ska ha blivit bättre

- Uppnåddes under året

Förvaltningen har deltagit i Folkhälsomyndighetens projekt om städning och ventilation i skolor. Information om kemikalier i barns vardag har skickats ut till samtliga förskolor. En förvaltningsöverskridande projektgrupp om allergier har startats upp. En inspirationsdag med föreläsning har anordnats för personal inom kommunala verksamheter. En projektplan för fortsatt arbete kommer att göras 2016. Förvaltningen har blivit inbjuden till Barn- och ungdomsnämndens arbetsgrupp för minskning av kemikalier i förskolor. Förvaltningen har deltagit i Kemikalieinspektionens uppstartsmöte för nätverk om Giftfri vardag för att inhämta kunskap i området.

Projektet ”Gröna skolgårdar”, som drivs förvaltningsöverskridande, fortgår. En inventering av utemiljön på förskolor har genomförts och kommer att sammanställas i en rapport som är tänkt att användas som inspiration och underlag vid planering och utveckling av förskolors utemiljö. En samlingsplats för utomhuspedagogik på Öxnereds skola har iordningsställts.

Minst ett större restaureringsprojekt/ grönområde för ökad tillgänglighet och/eller ökad biologisk mångfald har påbörjats

- Uppnåddes under året

Naturvårdsarbete med röjning i områden kring grova ädel-lövträd har utförts vid Holmängen, Björkås dammar, Brinketorp och andra kommunala fastigheter. Sammanlagt 25 skyddsvärda träd har frihuggits.

Arbete med ansökan om statliga medel för naturvårdsarbete på Nygårdsängen har påbörjats med att en ansökan om vattenverksamhet har lämnats in till länsstyrelsen. Arbete med LONA-projektet Vägledning till naturen i Dalsland i samverkan med Dalslands miljökontor har påbörjats.

Tjänstegarantier ska ha tagits fram för vanligt förekommande ärendetyper

- Uppnåddes inte under året

Nämnden har beslutat att skjuta upp framtagande av tjänstegarantier och inväntar ett kommunövergripande arbete med frågan.

Ett informationsmaterial ska ha tagits fram om miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet

- Uppnåddes under året

Broschyrer med information har tagits fram för Anmälan om miljöfarlig verksamhet, Anmälan om hygienlokal samt information om registrering och regler för att öppna restaurang eller kafé.

Samhällsutveckling

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har utvecklat samarbetet med kommunens företagslotsar

- Uppnåddes under året

Kontinuerliga träffar och dialog sker med företagslotsarna. Miljö- och hälsoskyddsförvaltning deltar i det pågående arbetet i projektet ”Förenkla helt enkelt”. En handlingsplan har tagits fram. Miljö och hälsoskyddsförvaltningen planerar att presentera sitt uppdrag och arbete på andra förvaltningars arbetsplatsträffar, och att bjuda in andra förvaltningar/enheter att göra detsamma hos oss.

Ekonomi

Inga specifika resultatmål har satts upp förutom följsamheten mot budgetram

- Uppnåddes under året

Resultatet vid årsslutet var inom budgetramen.

Verksamhetsutveckling

Alla medarbetare ska deltagit i den årliga omvärldsanalysen

- Uppnåddes inte under året

Ingen särskild aktivitet har skett.

Medarbetare

Medarbetarna har större möjlighet till anpassade arbetsformer

- Uppnåddes under året

Det har utarbetats rutiner och direktiv för distansarbete. Under året har 20 procent av personalen utnyttjat möjligheten att arbeta på distans. Utifrån ett behållande- och rekryteringsperspektiv påverkar möjligheten till distansarbete attraktiviteten hos oss som arbetsgivare.

Ekonomisk analys

Resultaträkning , Mkr	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	2,3	2,3	2,3
Personalkostnader	6,7	6,6	6,9
Omkostnader	1,3	1,5	1,4
Kostnader	8,0	8,1	8,3
Nettokostnader	5,7	5,7	6,0
Nettobudget	5,9	6,0	6,2
Årets resultat	0,2	0,3	0,2

Nämnden redovisar ett överskott med 0,2 Mkr, vilket motsvarar 4 % av nämndens nettoomslutning.

Avvikelsen mot budget beror på högre intäkter 0,2 Mkr, lägre personalkostnader 0,3 Mkr och högre kostnader för tjänster -0,3 Mkr.

Skillnaden mellan prognosen i augusti, där ingen avvikelse prognostiserade, och utfallet beror på lägre personalkostnader för timlöner och en lägre semesterlöneskuld. Prognosen i augusti förutsatte ökade personalkostnader under hösten.

Samhällsbyggnadsnämnden

Ordförande: Benny Augustsson (S)

Vice ordförande: Peter Göthblad (L)

2:e vice ordförande: Anders Wiklund (MP)

Förvaltningschef: Sophia Vikström

Årets verksamhet

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för stora delar av kommunens tekniska verksamhet såsom drift och anläggning inom park och gata, projektering samt trafikärenden. Vidare handhas fastighetsförvaltning, intern service såsom lokalvård, vaktmästeri, telefoni, tryckeri och bilpool samt måltidsproduktion till skola och äldreomsorg. Nämnden ansvarar därtill för balansräkningsenheterna VA- och renhållningsverket.

Resultatavstämning

Nedan redovisas nämndens förväntade resultat som ska bidra till att fullmäktiges inriktningsmål uppnås.

Invånare

Plan för trygghetsbelysning ska finnas

- Uppnåddes under året

Trygghetsbelysningsplan är klar för fastighets- och gatuenheten.

Inom tilldelad ram, öka andelen ekologiska och närproducerade livsmedel i förhållande till föregående år

- Uppnåddes under året

Andelen ekologiska livsmedel för tiden jan-nov når 22,8 %. Kommunens gemensamma mål avseende ekologiska livsmedel uppnåddes inte men ökade från 17,1% (2014).

Fler platser för spontanaktiviteter ska finnas i alla kommundelar

- Uppnåddes under året

Ny multiarena för barn och ungdomar har byggts i Vargön.

Bemötandet från personal och politiker ska bli ännu bättre

- Uppnåddes under året

Förvaltningen arbetar utifrån processerna i ”Förenkla het enkelt”. Serviceenhetens kundenkät visar ett gott resultat avseende upplevd servicenivå.

Dialogmöten ska hållas kontinuerligt med företag, föreningar och kommuninvånare

- Uppnåddes under året

Ett flertal områdesträffar har hållits med företagare i kommunen. Diverse dialogmöten har genomförts med fastighetsägarna i Nordkroken, Gestad-Takan norra och södra samt Timmervik norra och södra, med invånare på Torpaområdet gällande trygghetsbelysning, i samband med planarbete för Sikhall södra samt med samtliga kunder för lokalvården. Sortimentsråd, matråd, kostdialog och uppföljningsmöten hålls löpande med huvudgrossist för livsmedel, med elever, matgäster, pensionärsorganisationer och med entreprenör för mattransporter.

Foto: Jerry Lövberg

Samhällsutveckling

Nämnden ska ha markreserv som motsvarar behovet

- Uppnåddes under året

Nämnden har en markreserv. Dock är samtliga tomter i Vänersborgs tätort sålda och ytterligare exploatering för kommunala villatomter behöver komma till stånd.

Marknadsföringsplan avseende kommunal mark ska tas fram

- Uppnåddes inte under året

Ett kommunövergripande arbete kring marknadsföringsplan har påbörjats i dialog med Näringslivskontoret. Den har dock gjort halt i samband med att näringslivskontoret tillfälligt minskat sina personalresurser. Arbetet har nu återigen kommit igång.

Huvudnästomten ska göras till en mötesplats

- Uppnåddes under året

Tre olika förslag från projektgruppen är ute på remiss hos nämnderna och andra aktörer.

Bättre utnyttjande av kommunala befintliga mötesplatser

- Uppnåddes under året

Vi fortsätter arbeta med att utveckla olika evenemang tillsammans med kultur- och fritidsförvaltningen. Lekplatsen i Plantaget används flitigt trots den kalla säsongen.

Iordningsställande av Fisktorget ska ske

- Uppnåddes inte under året

Ombyggnation av Fisktorget har prioriterats bort till förmån för rondellen i Korseberg.

Företagslots ska finnas för näringslivet

- Uppnåddes under året

Förvaltningen har en certifierad företagslots.

Ekonomi

Verkställighet av energiplan

- Uppnåddes inte under året

Ett förslag på investeringar för att minska energibehov och eliminera uppvärmning med fossilt bränsle har tagits fram. Investeringarna är dock utöver anslagen investeringsram för fastighetsenheten.

Underhållet ska hålla en sådan nivå så att kapitalförstöring undviks

- Uppnåddes under året

Fastighetsenheten har under 2015 haft ett år med låga kostnader för exempelvis el och fjärrvärme. Genom detta och genom tomtförsäljning med mera har det planerade underhållet av kommunens fastigheter kunnat öka i motsvarande grad utöver insatserna

som utförts inom ramen för årets tilldelade underhållsbudget. Fritidsfastigheterna har dock fortsatt stora behov av underhåll. Underhållsplaner för golvvård finns på skolor och förskolor serviceenheten har utfört 10 % golvvård av den totala städytan. Målet är i dagsläget uppnått men målsättningen för framtiden är att vi ska öka golvunderhållet till minst 20 % av total städyta. Hos Kretslopp och vatten är underhållet bra på verken men ledningsnätets reinvesteringstakt är för låg. Sopbilarna har en god förnysetakt men underhållet på nuvarande återvinningscentral är undermålig.

Samtliga avtal, taxor och prestationer ska ha full kostnadstäckning

- ◆ Uppnåddes delvis under året

Va-verket redovisar ett underskott, detta var dock förväntat utifrån vedertagna redovisningsprinciper.

Verksamhetsutveckling

Delaktighet, innovationskraft och kompetens ska genomsyra hela organisationen

- Uppnåddes under året

Ny driftorganisation inom Fastighetsenheten har driftsatts den 1 oktober. Tekniska har haft utbildningsdagar under hösten med studiebesök.

Upphandlingar med utgångspunkt i social inkludering ska komma till stånd

- Uppnåddes under året

I förfrågningsunderlag vid totalentreprenad finns paragraf som anger önskemål om social inkludering.

Medarbetare

Anställningsförhållanden i form av flexibilitet, sysselsättningsgrader, kompetensutveckling m.m. ska vara utformade så att det lockar personal till våra verksamheter

- Uppnåddes under året

Inom lokalvård har det under året erbjudits heltidstjänster till de som har haft önskemål om högre sysselsättningsgrad. Sju personer har tackat ja. Under året har fler medarbetare fått möjlighet till flexibel arbetstid. Ett arbete sker inom Lindgårdens kök för att se över schema, tjänstgöringsgrader m.m. Målet är att se om fler heltidstjänster kan formos. Vid Mariedalskolan har tjänstgöringsgraderna setts över och omstrukturerats under året för att både möta medarbetarnas önskemål och verksamhetens förutsättningar. Fem medarbetare med kombinationstjänst inom Kost- och Serviceenheterna har organiserats under en chef efter önskemål från medarbetarna.

Nyckeltal/jämförelsetal

Debiterad kvantitet renvatten och debiterad kvantitet spillvatten.
Rubricerade poster har en direkt relation till intäkterna.

Total mängd renat spillvatten.

Spillvattnet har ingen direkt relation till intäkten. Här ingår stora mängder regnvatten.

Måltider, städservice, tryckeriservice samt verksamhetservice.

Rubricerade poster är verksamheter inom kost och serviceenheterna och har en direkt relation till det ekonomiska utfallet.

Hushållsavfall.

Mängden hushållsavfall har ingen direkt relation till intäkterna. På kort sikt finns en relation till kostnaderna, då avgifterna tas ut per ton.

Nyckeltal/jämförelsetal			
	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Utveckl 14/15
Vatten och kretslopp			
Debiterad kvantitet renvatten, 1000-tal m ³	2 170	2 205	+35
Debiterad kvantitet spillvatten, 1000-tal m ³	2 038	2 024	-14
Total mängd renat spillvatten, 1000-tal m ³	6 535	5 818	-717
Hushållsavfall antal ton	6 994	7 164	+170
Kost/Serviceenheterna			
Måltider antal 1000-tal portioner	1 131	1 157	+26
Städyta m ² per dag	92 800	93 400	+600
Tryckservice antal kopior, 1000-tal	1 637	1 306	-331
Vaktmästeriservice antal timmar	50 435	51 251	+816

Ekonomisk analys

Resultaträkning			
Mkr	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	282,2	289,6	303,3
Personal	92,8	103,8	107,9
Omkostnader	166,9	174,0	178,2
Avskrivningar	57,8	59,8	59,6
Kostnader	317,5	337,6	345,7
Ränta	31,4	26,7	34,8
Nettokostnad	66,7	74,7	77,2
Nettobudget	66,1	81,0	74,7
Resultat	-0,6	6,3	-2,5

Skattefinansierad del

Anslagsbindningsnivå

Mkr	Intäkt	Kostnad	Netto	Budgetdiff.
Nämnd/Adm	0,3	5,2	4,9	+1,0
Gatuenhet/ Tekniska	15,6	70,6	55,0	+2,1
Fastighetsenhet	181,8	197,6	15,8	-5,9
Service/kostenhet	105,6	107,0	1,4	+0,3
VA-verksamhet	48,8	50,3	1,5	-1,5
Renhållning	26,8	26,2	-0,6	+0,6
Netto	378,9	456,9	78,0	-3,4

Den skattefinansierade delen inom samhällsbyggnad redovisar ett underskott, 2,5 Mkr. Av balansräkningsenheterna uppvisar renhållningsverket ett överskott, 0,6 Mkr, däremot underskott inom VA-verksamheten 1,5 Mkr.

Nämnd/Administration

Anslagbindningsnivån innefattar nämnd/administration samt förvaltningsövergripande kostnader. Oförutsedda kostnader har varit låga under året, inga förvaltningsövergripande konsultuppdrag har köpts under året, överskott 1,0 Mkr.

Gatuenheten/Tekniska

Tekniska svarar för projektering och utförande av anläggningsarbeten främst inom gatuenhetens och VA-verkets verksamhetsområden. Tekniska/Gatuenheten redovisar ett utfall som är 2,1 Mkr under budgeterat värde. Under året fanns ett temporärt anslag på 3,0 Mkr för underhåll av Dalbobron. Upphandlingen överklagades till två instanser, kommunen fick rätt i båda. Den tidsutdräkt som blev följden av detta gjorde att endast en mindre del av det tänkta arbetet kunde utföras under året, ca 1,0 Mkr, således blev ca 2,0 Mkr ej utnyttjat.

Fastighetsenheten

Enheten uppvisar ett underskott, 5,9 Mkr. Årets planerade underhåll blev 39,2 Mkr, det är 12,9 Mkr utöver budget. Detta beror delvis på att bostadsanpassningsbidrag och tomtförsäljning givit överskott samt att driftkostnaderna understeg budgeterat värde. Vidare har boendena på Lindgården och Sandelhielmstgatan rustats upp för att hantera flyktingsituationen. Kommunen har erhållit extra statsbidrag under 2015. Kommunfullmäktige har fattat beslut om fördelningen av dessa medel, samhällsbyggnadsnämnden ingick ej i fördelningsbasen. Dock har kommunen fått extra statsbidrag med 73,8 Mkr som kommer att användas under 2015-2016.

Service- och kostenheten

Anslagsbindningsnivån har ett överskott på 0,3 Mkr, en mycket ringa avvikelse från budget med tanke på den omslutning man har. Utfallet kan i princip sägas vara i paritet med budget.

Personal

	2012	2013	2014
Antal anställda	275	266	296

Personalökningen beror främst på de vaktmästare och lokalvårdare som överflyttats från barn och ungdomsförvaltningen.

Investeringar			
Mkr	Investeringsplan	Utfall	Budgetdiff
Nämnd/adm	0,0	0,0	0,0
Gatuenhet/teknisk	27,2	27,1	+0,1
Fastighetsenhet	170,1	104,6	+65,5
Service/kostenhet	0,8	0,5	+0,3
VA-verksamhet	56,9	57,4	-0,5
Renhållning	3,1	0,0	+3,1
Exploatering	27,8	14,5	+13,3
Netto	285,9	204,1	+81,8

Utfall investeringar 2015-12-31

Inom gatuenheten är Rondellen vid Korseberg anlagd, 9,6 Mkr. GC-väg längs Nordkroksvägen 4,5 Mkr, Årets investering i Kulturaxeln blev 5,0 Mkr. Hamngatan mot järnvägsstationen 1,8 Mkr samt parkering Nässlän/Myrten 1,5 Mkr.

Inom fastighetsenheten är investeringen i gymnasiet det klart dominerande projektet 56,5 Mkr. Mörtvägens gruppboende 7,6 Mkr, LSS-boende Tagelgatan 4,6 Mkr. Värmeåtervinning Folkets hus/Kulturhuset 3,8 Mkr. Lindgården 4,6 Mkr. Skolmoduler 5,1 Mkr. Boende Sandelhiemsgatan 2,5 Mkr.

Inom va-verksamheten är va längs vänerkusten 44,2 Mkr det klart största projektet under året. Etapp 4, överföringsledning Brålanda avloppsverk-Kärna 8 km tryckspill slutfördes. Etapp 5, verksamhetsområde Loberg-Rörvik-Sannebo slutfördes innefattande tre stycken pumpstationer för spillvatten och överföringsledningar. Etapp 5 sammankopplades med etapp 4, driftsättning sker under 2016. Etapp 6 överföringsledningar Sannebo-Sikhall samt verksamhetsområde Sikhall norra och södra påbörjades från Sannebo. Etapp 7 är överföringsledningar Dereviken-Sikhall Bratten, sträckan är 6,5 km under 2015 slutfördes 4 km.

VA längs Nordkroksvägen i samband med att GC-väg anläggs 3,9 Mkr. UV-ljus i vattenreningsverket 3,0 Mkr. Avloppspumpstation Nabbensberg 1,2 Mkr. Brålanda avloppsverk 1,8 Mkr.

Exploateringen avser Holmen i Vargön.

Balansräkningsenhet Renhållningsverket

Renhållningsverket ansvarar för insamling av hushållsavfall samt fungerar som entreprenör när det gäller insamling av återvinningsbart material.

För insamling av återvinningsbart material enligt producentansvaret finns 27 återvinningsstationer utplacerade inom kommunen. Miljöstationer finns i Brålanda, Vänersborg och Vargön. Återvinningscentralen vid Nygatan har fortsatt varit högt frekventerad.

Renhållningsverket skall följa de nationella och övergripande mål, som beslutats av riksdagen, samt de regionala och lokala mål, som är upptagna i ”Miljöstrategi inför 2000-talet” och i kommunens avfallsplan.

I kommunens avfallsplan framgår bland annat att avfallsmängden till deponi kontinuerligt skall minska, att avfallens innehåll av miljöförstörande ämnen skall minska samt hur ett slutligt omhändertagande av allt avfall skall göras. Det kan konstateras att det miljöfarliga avfallet i hushållsavfallet nästan är obefintligt, men arbetet fortskrider med att minska det ytterligare.

Under året har öppettiderna på återvinningscentralen utökats från 37 tim/vecka till 51 tim/vecka.

Utfallet blev ett överskott på 0,6 Mkr, en omorganisation har gjort att en del inom samhällsbyggnad interna poster har minskat.

Ekonomisk analys

Resultaträkning			
Mkr	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	26,6	27,1	26,8
Verksamhetens kostnader	25,3	25,4	24,7
Avskrivningar	0,8	1,3	1,5
Kostnader	26,1	26,7	26,2
Ränta	0,2	0,1	0,0
Årets resultat	0,3	0,3	0,6
Nettobudget	0,0	0,0	0,0
Budgetavvikelse	+0,3	+0,3	+0,6

Balansräkning			
Mkr	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Anläggningstillgångar	8,7	8,9	7,5
Omsättningstillgångar	1,2	3,1	1,9
Summa tillgångar	9,9	12,0	9,4
Eget kapital	2,6	2,9	3,2
Långfristiga skulder	0,0	0,0	0,0
Kortfristiga skulder	7,3	9,1	6,2
Summa skulder och eget kapital	9,9	12,0	9,4

Balansräkningsenhet VA-verksamhet

Målet är att tillhandahålla vatten med jämn och hög kvalitet enligt Livsmedelsverkets normer samt att uppfylla krav från miljövårdande myndigheter. Målen uppnås vid ordinarie drift. VA-verkets laboratorium har fått fortsatt ackreditering som kontrollorgan.

Intäkterna från vatten- och avloppsförsäljning överstiger föregående års trend och har under 2015 ökat markant sista halvåret. Detta är troligen en direkt följd av att antalet personer i kommunens tätort ökat. Detta överskott täcker delvis upp den underbudgetering som VA-verksamheten haft sedan tidigare på grund av minskade konsumtionsintäkter främst på avloppsidan. Antalet nyanslutningar till det kommunala va-nätet har under 2015 fortsatt att öka. På området Botered anslöts 8 nya fastigheter. På Vänerkustprojektets områden Rörvik, Loberg och Sannebo, etapp 5, har anslutningsförfarandet skjutits upp pga. försenad driftsättning av ledningar och 107 fastigheter och 3 föreningar väntar på att anslutas.

Ledningsunderhållet visar på ett överskott gentemot budget, det härrör sig från minskade overheadkostnader i och med omorganisationen samt att det under året inträffat färre läckor. När det gäller ökade kostnader så har elavgifterna varit höga både för avloppsverket och för vattenverket. Under året har flertalet pumpar, över det normala, fått bytas både för avloppsverket och på avloppspumpstationer. En ny gasfackla har fått ersätta den gamla på avloppsreningsverket och medfört betydande kostnader.

Projekt UV-ljus på Skräcklans vattenverk samt projekt ventilation Brälanda avloppsreningsverk är avslutade och slutbesiktigade under hösten 2015.

Årets resultat visade ett underskott på 1,5 Mkr. Underskottet beror delvis på underfinansieringen som nämnts ovan samt ökade kostnader för avloppsreningsverket.

Räntan för 2015 var 3,2 %.

VA-taxan höjdes med 5% inför 2015.

Ekonomisk analys

Resultaträkning			
Mkr	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	44,5	45,0	48,8
Verksamhetens kostnader	33,3	34,6	35,6
Avskrivningar	8,4	9,7	9,8
Kostnader	41,7	44,3	45,4
Ränta	5,2	4,1	4,9
Årets resultat	-2,4	-3,4	-1,5
Nettobudget	0,0	0,0	0,0
Budgetavvikelse	-2,4	-3,4	-1,5

Balansräkning			
Mkr	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Anläggningstillgångar	256,2	254,3	310,8
Omsättningstillgångar	22,8	5,3	4,6
Summa tillgångar	279,0	259,6	315,4
Skuld till VA-kollektivet	12,7	9,3	7,7
Långfristiga skulder	202,5	198,1	194,3
Kortfristiga skulder	63,8	52,2	113,4
Summa skulder och eget kapital	279,0	259,6	315,4

Bildtext

Socialnämnden

Ordförande: Lennart Niklasson (S), Ann-Britth Fröjd (C)

Peter Trollgärde (S)

Vice ordförande: Marie-Louise Bäckman (KD)

2:e vice ordförande: Ann-Britth Fröjd (C)

Förvaltningschef: Karin Hallberg

Årets verksamhet

Socialförvaltningen är indelad i fyra driftsavdelningar och leds av en förvaltningschef samt fem avdelningschefer. Till stöd finns en administrativ avdelning samt medicinskt ansvarig sjuksköterska. Nämnden har utöver traditionell socialtjänst även uppgifter inom kommunens integrations- och arbetsmarknadsfrågor. Vård och omsorg (VoO) ansvarar för att ge äldre och andra som har behov av insatser en god omvårdnad och hälso- och sjukvård. I ansvaret ingår också förebyggande verksamhet och stöd till anhöriga. Insatser är individuellt utformade och ges i den enskildes hem, i dagverksamhet samt i särskilt boende. Individ- och familjeomsorgen (IFO) ansvarar både för förebyggande verksamhet och individuellt inriktat utrednings- och behandlingsarbete. Till verksamheten hör även vissa familjerättsliga uppgifter, samordningsansvar för det drogförebyggande arbetet och serveringstillstånd. Omsorg om funktionshindrade (OoF) ansvarar för insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Insatser ges utifrån individuella behov och där brukaren har ett stort inflytande över insatsens utformning. Här ingår även ansvaret för stöd enligt socialtjänstlagen (SoL) till psykiskt funktionshindrade. Arbetsmarknadsavdelningens (AMA) insatser syftar till att ge stöd till och rusta personer som inte kommit in på, eller som förlorat kontakten med arbetsmarknaden för att målgruppernas möjlighet till arbete, arbetsträning, praktik eller utbildning ska stärkas.

Resultatavstämning

Nedan redovisas nämndens förväntade resultat som ska bidra till att fullmäktiges inriktningsmål uppnås.

Invånare

Minskad överkonsumtion av läkemedel

- Uppnåddes under året

Förvaltningen har måluppfyllelse genom att vi följt den plan för genomförande av läkemedelsgenomgångar som hälso- och sjukvårdsorganisationen inom vård och omsorg har arbetat fram.

Minskad överkonsumtion av läkemedel

- Uppnåddes under året

Målet bedöms svårt att mäta. Förvaltningen har under året fortsatt utveckla befintliga mötesplatser samt dialogträffar har genomförts genom brukarråd och brukarföreningar.

Ökat inflytande och delaktighet i erbjudanden och insatserna

- Uppnåddes under året

Inom samtliga berörda avdelningar har verksamheterna under

året arbetat med att genomförandeplaner är upprättade utifrån de verktyg som behövs för att situationsanpassa mötet med brukaren. Genom detta arbete uppnås ett ökat inflytande och delaktighet i insatserna. Hur upplevelsen av inflytande och delaktighet ska mätas, mer än genom genomförandeplan kan behöva utvecklas.

Öka den enskildes trygghet i insatsen

- Uppnåddes under året

Trygghet är en subjektiv upplevelse och bedöms svårt att mäta fullt ut. Förvaltningen gör dock bedömningen att vi har måluppfyllelse genom att driftsavdelningarna ser till att säkerställa vår kompetens att möta enskildas skiftande behov. Mått finns för VoO att följa brukarens upplevelse av trygghet genom öppna jämförelser, men saknas för övriga avdelningar varför måluppfyllelse är en skattning.

Minskat våld i nära relationer

- Uppnåddes under året

Förvaltningen arbetar enligt de rutiner som är utarbetade på respektive avdelning. Medarbetare inom förvaltningen kommer under året ha fått information och i viss mån också vidareutbildning om våld i nära relation. Det förväntade resultatet är mycket svårt att mäta men gällande följsamhet av rutiner når förvaltningen en måluppfyllelse.

Förbättrad livssituation för anhöriga

- Uppnåddes under året

Förvaltningen har måluppfyllelse genom det anhörigstödsarbete som sker. En förvaltningsövergripande utredning pågår med syfte att ta fram en förvaltningsgemensam plan för att fortsatt utveckla anhörigstödet.

Höjd genomsnittlig debutålder för alkoholanvändning

- Uppnåddes under året

Drogpolitiskt handlingsprogram är utarbetat och antaget av Samverkan Vänersborgs ledningsgrupp.

Förebyggande synsätt ska genomsyra all verksamhet

- Uppnåddes under året

Inom förvaltningen nås målet genom att VoO har arbetat förebyggande med kvalitetsregister, evidensbaserade metoder och ett salutogent förhållningssätt. OoF har ett ständigt pågående arbete kring förebyggande synsätt. Inom IFO och samverkan Vänersborg har en utvärdering av Familjecentralen Sirius skett och under kommande år tas beslut om eventuell förändrat innehåll. På sektionen för missbruksstöd förekommer förebyggande arbete i flera verksamheter. Drogförebyggande samordnare arbetar med det förebyggande arbetet på heltid, främst gentemot barn och unga. Språngbrädans samtalsmottagning arbetar delvis med förebyggande arbete utifrån rådgivning och information till personer med viss problematik samt anhöriga. Inom AMA

har arbete pågått under året inom alla enheter för att utveckla verksamheterna.

Andel som når egen försörjning ökar

- Uppnåddes under året

Antalet hushåll som söker försörjningsstöd har under året minskat varför bedömningen görs att måluppfyllelse nås. Samarbete mellan IFO, AMA, AF, FK, samordningsförbund och näringslivet sker. Nya avtal mellan AF och AMA är utarbetade som underlättar för ungdomar med försörjningsstöd att nå egen försörjning. Åtgärdsanställningar har också bidragit till att fler når egen försörjning.

Ökat arbete med mångfaldsperspektiv

- Uppnåddes under året

Inom förvaltningens olika avdelningar har arbete pågått med mångfald som fokus. Äldre och barn har mötts och delat musikaliska upplevelser, vilket ger ringar på vattnet. Olika språkkompetenser som finns används systematiskt. Genomförande av aktiviteter såsom mässor, teater och kör skapar arenor där människor från olika kulturer och bakgrunder möts. Genomförande av IFO-dag med mångfald som tema är planerad. Aktiviteter har pågått på alla enheter inom AMA.

Ökad tillgänglighet

- Uppnåddes under året

Förvaltningen bedöms ha måluppfyllelse genom att vi bland annat har en uppdaterad hemsida, samordningsteam inom hemvården har startat i syfte att öka tillgängligheten till insatserna för den enskilde. Mottagningstelefon har införts på biståndsenheten inom VoO, planering för tillgänglighetsanpassning av AMA's lokaler pågår, arbete pågår kring att göra resultaten från öppna jämförelser tillgängliga för invånarna.

Ökad och förbättrad dialog med invånare och brukare

- Uppnåddes under året

Förvaltningen bedöms nå måluppfyllelse genom kontinuerliga anhörigträffar och brukarråd. Två mässor är genomförda under året, en för målgruppen äldre och en för målgruppen funktionsnedsatta. Antalet direkta möten och dialogtillfällen mellan personal och brukare har under året ökat inom OoF genom uppstart av fokusgrupper. Avdelningen kommer också att påbörja ett införande av "Delaktighetsmodellen" som syftar till att flytta makt från personal till brukare. För målanalys kommer en anpassad brukarenkät att användas. Samtliga sektioner inom IFO arbetar med att några utvalda handläggare/sektion deltar i Pilotgrupp för att starta upp brukarmedverkan genom ORS/SRS. Implementeringsplan är lagd för tre år. Inom AMA pågår aktiviteter på alla enheter, bla genom områdesutveckling Torpa.

Samhällsutveckling

Skapa värdiga boenden för olika målgrupper

- Uppnåddes inte under året

Förvaltningen som helhet når inte målet då målgrupper står utan boendelösning. Förvaltningen följer beslutad plan för utveckling av boenden för äldre. För målgruppen inom OoF har beslut fattats om att bygga tre nya gruppboendestäder. Mörtvägen är klar och inflyttning har skett. Boendet på Niklasbergssområdet beräknas vara klar för inflyttning under första kvartalet 2016. Det råder en fortsatt stor efterfrågan på LSS bostäder. Inom IFO pågår ett aktivt arbete för att få fram en lösning för ett nytt akutboende, där en tillfällig lösning står klar för användande i januari 2016, samt förändring av Marierovägens träningsboende. Uppdrag finns hos samhällsbyggnad gällande iordningsställande och renovering. Enkätundersökning till de ensamkommande på Gläntan kommer att genomföras under 2016 då detta inte varit möjligt att genomföra under året på grund av chefsbyte samt rådande akuta situation. Boendelösningar saknas för nyanlända barnfamiljer.

Foto: Jerry Lövberg

Ökad möjlighet till boendekarriär

- Uppnåddes inte under året

Måluppfyllelse nås inom VoO, delvis inom OoF men inte inom IFO som saknar möjlighet att erbjuda målgrupper behov av olika boendeformer. Dessa behov finns bla beslutad i den senast reviderade boendepånen (2014).

Förbättra spridning av befintlig info

- Uppnåddes under året

Hemsidan inom förvaltningens samtliga delar är uppdaterad. Information har också getts muntligt och skriftligt i olika former av sammanhang, t. ex. via de mässor som anordnats, via de olika träffpunkter som finns samt via blogg. Brukarföreningar kan lägga länkar på OoF's hemsida i syfte att sprida information från föreningarna. Dessa görs tillgängliga för brukare. Plan för tillgång till wifi på samtliga enheter finns. Arbete pågår för att göra resultaten från t. ex. öppna jämförelser kända på hemsidan.

Skapa fler mötesplatser i samverkan med frivilligorganisationer och näringsliv

- ◆ Uppnåddes delvis under året/osäkert utfall

Bedömningen görs att förvaltningen delvis når måluppfyllelse. Aktivitetsträffar har skett inom förvaltningens avdelningar tillsammans med frivilligorganisationer, föreningar och företag. Förvaltningen har genomfört två mässor. Förvaltningen deltar tillsammans med samverkan Vänersborg kring områdesutveckling Torpa, men har av olika orsaker inte kunnat vara fullt aktiva i arbetet. Inom socialpsykiatriens verksamhet kommer man under vinter/vår göra en kartläggning för att hitta yngre personer som isolerat sig och utifrån detta skapa mötesplatser.

Ekonomi

God ekonomisk hushållning

- Uppnåddes under året

Bedömningen görs att förvaltningen har en måluppfyllelse gällande god ekonomisk hushållning. Dock har förvaltningen inte en budget i balans beroende på ökade volymer och avsaknad av lösningar på hemmaplan. Restriktioner beslutade av socialnämnden råder. Huvuddelen av underskottet är svårt att påverka och för att nå full budgetbalans krävs beslut om kraftfulla åtgärder.

Genomförd resursfördelningsmodell

- Uppnåddes under året

Inom förvaltningsledningen har dialog påbörjats gällande bemanningsnivå och strukturer kring schemaläggning. Arbete kommer att pågå över nästa år. Socialpsykiatrien inom omsorg om funktionshindrade har påbörjat arbetet med resursfördelningsmodell under hösten och kommer att vara klar inför budget 2017.

Genomförd översyn av hyreskostnader/avtal

- Uppnåddes under året

Arbetet genomförts tillsammans med fastighetskontoret. Revidering årligen.

Sänkta kostnader för sjukskrivning

- Uppnåddes inte under året

Bedömningen görs att förvaltningen inte når måluppfyllelse som helhet. Aktiviteter har pågått under året för att motverka ohälsa. Till hjälp finns administrativa stödfunktioner, material samt företagshälsovårdens insatser. För att ändra kostnader för sjukskrivning krävs ett långsiktigt arbete på alla nivåer. Personalspecialisterna inom avdelningen har fått ett uppdrag att djupare kartlägga och analysera orsaken till sjukfrånvaron inom förvaltningen och resultat av den kartläggningen får ligga till grund för vidare arbete under 2016. Ett övergripande arbete sker också genom personalkontoret i frågan. Sjukskrivningarna inom IFO och AMA ligger på en låg nivå och bedöms inte kunna sänkas ytterligare, då en viss sjukfrånvaro är naturlig.

Verksamhetsutveckling

Utveckla en systematisk förslagsverksamhet

- ◆ Uppnåddes delvis under året/osäkert utfall

Kvalitetssamordnare inom förvaltningen skulle under tertial 3 utforma en rutin för en systematisk förslagsverksamhet kopplat till förvaltningens kvalitetsledningsarbete, arbetet är delvis klart men slutförs 2016.

Verka för minskad oönskad personalomsättning

- Uppnåddes under året

Inom förvaltningen pågår aktivt arbete för att bli en attraktiv arbetsgivare. Diskussion har pågått kring hur vi kan möjliggöra ett nära ledarskap som underlättar för chefer samt medarbetare. IFO fortsätter att arbeta kring den fysiska och psykosociala arbetsmiljön. Verksamheten på Södergatan har flyttat till andra lokaler vilket möjliggör en bättre arbetsmiljö. Vid sektionen på familjestöd har det genomförts ärendetyngdsmätning, vilket resulterat i inrättandet av tre nya socialsekreterartjänster. Frågan kring personalomsättning på familjestöd har lyfts på Personal- och förhandlingsutskottet som gett klartecken att utreda möjligheterna att införa förtroendetid.

Medarbetare

Ha en god arbetsmiljö

- Uppnåddes under året

Förvaltningen följer samverkansavtalet för det systematiska arbetsmiljöarbetet samt de framtagna kompetensutvecklingsplaner som finns. Inom de delar av förvaltningen där vi har kunskap om och bedömer att det finns behov av insatser för att stärka känslan av en god arbetsmiljö har insatser satts in. Arbetet kring arbetsmiljön sker i ett samarbete mellan administrativa personalfunktioner, ledningen för förvaltningen, för avdelningen och för enheterna/sektionerna. Kring arbetet med att göra extra insatser sker detta också i dialog med personal- och förhandlingsutskottet. Arbetet med tillbud och arbetsskador är aktivt.

Nyckeltal/jämförelsetal

	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Utveckl 14/15
Kommunövergripande nyckeltal			
Ej verkställda beslut boende (inom 3 mån) SoL	3	3	0%
Ej verkställda beslut boende (inom 3 mån) LSS	6	4	-33 %
Vård och omsorg			
Antal nyttjade boendeplatser	489	489	+/-0 %
Möjliga timmar hemvård	263 469	280 502	7 %
Medicinskt färdigbehandlade			
Antal patienter	1 425	1 335	-6 %
Antal vård dagar med betalningsansvar	288	565	96 %
Hem för vård och boende			
Antal vård dagar, barn 0-21 år	2 505	3 994	59 %
Antal vård dagar, vuxna	3 245	1 195	-63 %
Försörjningsstöd			
Antal bidragshushåll	820	759	-7 %
Omsorg om funktionshindrade			
Personlig ass enligt SFB (FK)	59	60	2 %
Boendebeslut enligt LSS	147	151	3 %
Boendebeslut enligt SoL	29	32	10 %
Boendestödsbeslut enligt SoL	82	88	7 %
Dagl verks beslut enligt LSS	143	148	3 %
Flyktingverksamhet			
Antal mottagna flyktingar	303	345	12 %
Arbetsmarknadsavdelningen			
Antal anvisade personer	1 175	1 400	19 %

Ekonomisk analys

Resultaträkning

Mkr	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	190,3	188,4	227,0
Personal	625,5	640,8	688,2
Omkostnader	319,0	334,6	366,5
Avskrivningar	4,4	4,0	3,9
Kostnader	948,9	979,4	1 058,6
Ränta	0,6	0,5	0,6
Nettokostnad	759,2	791,5	832,2
Nettobudget	763,3	779,9	815,0
Resultat	4,1	-11,6	-17,2

Årets resultat visade underskott med 17,2 Mkr.

Personalkostnaderna ökade med 7,4 %. Ökningen motsvarade kostnaden för löneökning samt 7,0 % fler anställda jmf med 2014. Omkostnaderna ökade med 9,5 %, detta beror till största del på ökade kostnader för köpta platser inom LSS/SoL, HVB samt entreprenaden.

Intäkterna ökade med 20,0 % vilket berodde på ersättningar från migrationsverket.

Nettokostnadsökningen var 5,1 %.

Anslagsbindning

	Intäkt	Kostnad	Netto	Budgetdiff.
Nämnd/Adm	3,0	30,2	27,2	0,8
Vård och omsorg	89,8	535,5	445,7	-13,6
Individ och familjeomsorg	62,6	175,6	113,0	12,0
Omsorg om funktionshindrade	46,3	275,4	229,1	-15,9
AMA	25,3	42,5	17,2	-0,5
Netto	227,0	1 059,2	832,2	-17,2

Nämnd och administration

Avdelningen redovisade ett överskott på 0,8 Mkr. Gemensam administration redovisade ett överskott på 0,6 Mkr vilket beror på vissa vakanser samt allmän återhållsamhet. Färdtjänsten redovisade ett överskott på 0,3 Mkr.

Vård och omsorg

Avdelningen redovisade ett underskott på 13,6 Mkr. Stöd i eget boende är den verksamhet som visade störst budgetavvikelse med ett underskott på 8,9 Mkr. Underskottet härrör huvudsakligen från hemvården, 5,5 Mkr, och förklaras av en ökning av möjliga timmar med 10 % jämfört med 2014 (+20 % jämfört med 2013). Hemsjukvården redovisade ett underskott på 2,4 Mkr kr vilket främst förklaras av överskridande av budget för delegerad tid enligt Hälso- och sjukvårdslagen.

Entreprenaden totalt redovisade ett underskott på 3,4 Mkr, varav särskilt boende visade ett underskott på 1,8 Mkr. Underskottet beror huvudsakligen på den reglering av tidigare debiterade driftskostnader från åren 2008-2014 som skett under året. Hemtjänstens andel av underskottet var 1,6 Mkr och förklaras av en ökning av antal debiterade timmar vilket skett under en flerårsperiod.

Särskilt boende redovisade ett underskott på 1,8 Mkr. Resultatet är en följd av ökat vårdbehov i ett ärende med kvalificerad hälso- och sjukvård och krav på ökad bemanning som följd.

Betal dagar till NU-sjukvården visade ett underskott på 1,5 Mkr. Antal dagar har ökat kraftigt under året vilket främst berodde på ökade komplexa vårdbehov. Detta har medfört att kommunen har haft svårt att ta hem boende inom utsatt tid.

Gemensam verksamhet redovisade ett överskott på 1,8 Mkr, beroende på vakanta tjänster och ofördelad budget. Korttidsvården redovisade överskott med 0,8 Mkr vilket förklaras av samordningseffekter mellan enheterna som lett till minskade personalkostnader.

Individ och familjeomsorg

Avdelningen redovisade ett överskott på 12,0 Mkr. Barn- och familjestöd redovisade underskott på 7,4 Mkr vilket beror på ökade personalkostnader då man under året har tillsatt extra socialsekreterare efter att man genomfört arbetstygndsmätning och konstaterat att socialsekreterarna har haft en orimlig arbetsbelastning. På familjestöd har man under året haft inne konsulter som 1:e socialsekreterare då man även där kunnat se en hög arbetsbelastning. HVB redovisade ett underskott på 5,5 Mkr medan familjehem redovisade underskott på 1,9 Mkr.

Vuxenvården redovisade ett överskott på 1,1 Mkr. Missbruksstöd har under året lagt mycket arbete på att använda sig av den hemmaplanslösning som man under några år har byggt upp. En annan bidragande orsak till resultatet kan också vara att man inte har haft vakanser eller byte på tjänster under året. Det är dock fortsatt svårt att tillgodose boenden på hemmaplan vilket i långa loppet kan få konsekvenser i form av placeringar för att det skall vara möjligt att arbeta med personerna med missbruksproblematik.

Ekonomiskt bistånd redovisade ett överskott med 11,3 Mkr. Utbetalt ekonomiskt bistånd stod för 10,3 miljoner av överskottet. Såväl antal hushåll totalt som antal nya hushåll under 25 år fortsatte att minska. Försörjningsstodssektionen har också under året haft vissa vakanser samt sjukskrivningar som bidrar till det ökade överskottet.

Vänersborgs kommun har överenskommelse med migrationsverket att ta emot 40 flyktingar per år. Antalet mottagna flyktingar under 2015 var 345. Alla flyktingar kommer inte genom migrationsverket utan väljer att flytta hit från andra kommuner under tiden som de ingår i etableringsinsatsen. För dem som flyttar från en annan kommun följer deras ersättning med till den nya kommunen.

Vänersborgs kommun tog under 2015 emot 155 ensamkommande barn/ungdomar, varav 104 var placerade i kommunens egna HVB boenden. Dessa finansierades genom bidrag från migrationsverket vilka återsöks av kommunen kvartalsvis i efterhand. 2015 redovisades ett överskott på 7,0 Mkr. Detta resultat har inte beaktats i förvaltningens prognoser under året.

Omsorg om funktionshindrade

Avdelningen redovisade underskott med 15,9 Mkr. Underskott redovisades för köpta platser med 10,3 Mkr fördelat på barn/unga 2,1 Mkr, boende LSS 6,3 Mkr, dagligverksamhet LSS 0,9 Mkr samt SoL 1,0 Mkr. Orsaker till platsköp är att boendelösningar för vissa personer saknas i Vänersborg samt att vissa ungdomar med funktionsnedsättning går i skola på annan ort.

Personlig assistans SFB redovisade underskott med 3,2 Mkr. Under året har det varit fyra fler personer med beslut om assistans enligt SFB än budget, varje beslut kostar 0,3 Mkr/år, vidare förklaring till underskottet är att ett antal beslut som genererade överskott avslutades eller övergick till privata utförare. Personlig assistans enligt LSS redovisade underskott med 1,8 Mkr. Underskottet förklaras av att det utförts ca 12 000 timmar och budget motsvarar 2 300 timmar.

Ett enskilt ärende inom boende LSS redovisade underskott med

3,1 Mkr, detta beroende på att ersättningarna från migrationsverket upphörde 2015. Personen bor fr.o.m. hösten 2015 i ett av våra egna boenden.

Boenden LSS/SoL samt daglig verksamhet LSS/SoL i egen regi redovisade överskott med 1,0 Mkr trots underskott inom omsorgsresor med 0,7 Mkr samt engångskostnad för el med 0,8 Mkr. Detta förklaras av överskott inom ramen för resursfördelning.

Övriga verksamheter såsom korttids/fritids samt ledsagning och kontaktpersoner LSS redovisade överskott med 1,7 Mkr, större delen av överskottet härrör sig till personalkostnader kopplat till vakanser.

Arbetsmarknadsavdelningen

Avdelningen redovisade ett underskott på 0,5 Mkr, vilket främst berodde på ökad semesterlöneskuld med 0,3 Mkr samt minskade statsbidrag från Arbetsförmedlingen motsvarande 1,0 Mkr på grund av minskade uppdrag från Arbetsförmedlingen. Ökade intäkter för samhällsorienteringen komprimerade till viss del de minskade statsbidragsintäkterna.

Personal

	2013	2014	2015
Antal anställda	1 475	1 480	1 584

Antalet anställda var 1 584 personer (visstids- och tillsvidareanställda den 1 november). Av dessa var 1 355 kvinnor och 229 män (1 292 kvinnor och 188 män 2014). Under 2015 (januari-november) var sjukfrånvaron 8,5 %, vilket var 0,5 procentenheter högre än för motsvarande period 2014, då den var 8,0 %. Den 1 november 2015 hade 82,8 % av de tillsvidareanställda kvinnorna heltidstjänster, vilket var en minskning med 0,6 procentenheter jämfört med 2014. Motsvarande andel heltidstjänster för män var 89,1 %, vilket var en ökning med 2,1 procentenheter jämfört med 2014.

Investeringar

Mkr	Investeringsplan	Utfall	Budgetdiff
Nämnd/adm	0,5	0,5	0,0
Vård och omsorg	2,5	1,3	1,2
Individ- och familjeomsorg	0,5	0,3	0,2
Omsorg om funktionshindrade	0,5	0,3	0,2
AMA	0,4	0,1	0,3
Netto	4,4	2,5	1,9

Årets investeringar inom nämnd och administration gällde främst fiber och nätverksutrustning, inom vård och omsorg fördelade sig investeringarna på arbetstekniska och vårdtagarhjälpmedel samt möbler och driftinventarier. Övriga avdelningars investeringar gällde främst möbler och inventarier till kontorsrum.

AB VÄNERSBORGSBOSTÄDER

Ordförande: Sigyn Lindbom (S), Jörgen Hellman(S)

Vice ordförande: Dan Åberg (M)

VD: Gunnar Johansson

Kommunens andel: 100 %

Resultaträkning		
Mkr	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	237,2	240,7
Kostnader	-182,8	-187,8
-varav avskrivningar	-33,9	-35,5
Rörelseresultat	54,5	52,9
Finansnetto	-41,3	-40,8
Resultat efter finansnetto	13,2	12,1
Bokslutsdispositioner och skatt	-2,9	-2,8
Årets resultat	10,3	9,4

Balansräkning		
Mkr	Utfall 2014	Utfall 2015
Tillgångar	1 294,2	1 361,3
Skulder	1 147,7	1 190,5
Obeskattade reserver		14,9
Eget kapital	146,5	155,9
Skulder och eget kapital	1 294,2	1 361,3

AB Vänersborgsbostäder (ABVB) startade sin operativa verksamhet 1995, från att tidigare bedrivits i stiftelseform sedan 1947.

Bolaget, helägt av Vänersborgs kommun har till uppgift att främja kommunens försörjning med bostäder och kommersiella lokaler. Förutom att förvalta bostadsbeståndet har bolaget uppdraget att samordna förvaltningen av kommunägda verksamhets- och förvaltningsbyggnader. Fastighetsbeståndet består av 3040 lägenheter och ca 120 lokaler.

I bolagets vision är trivsel och trygghet viktiga ledord. Strävan är att ge större möjligheter för hyresgästerna att själva påverka och utforma sitt boende samtidigt som bolaget skall ha en god ekonomi.

Marknadsutvecklingen

AB Vänersborgsbostäders lediga lägenheter hyrs ut via bolagets egen bostadskö. Den som vill söka en bostad måste vara registrerad som bostadsökande. Vi hade vid årets slut cirka 6 000 personer registrerade i bostadskön. Alla över 17 år kan registrera sig och det kostar ingenting. Efterfrågan på lägenheter har under året varit hög med många intressenter på varje enskilt objekt. Den genomsnittliga kötiden för de tecknade kontrakten 2015 var 13 månader.

Per den 31 december 2015 saknades intäkter på 22 lägenheter. Vakanserna beror på renovering mellan in- och avflyttande hyresgäst samt på grund av pågående stambyte på Roddaregatan. Vi hade under året en omflyttningsfrekvens på 14,9% (16,5). De främsta anledningarna till flytt var byte till annan lägenhetsstorlek, ändrade familjeförhållande, läget samt att man fått arbete eller börjat studera på annan ort.

Årets verksamhet

Under 2015 har bolaget arbetat utefter de ägardirektiv som erhöles 2014. Bakgrunden var en ny lag om allmännyttiga kommunala bolag och dess styrning. Lagen slog fast att bolagen skall drivas efter affärsmässiga principer och en av nyheterna i direktiven blev ett specificerat avkastningskrav. Förutom avkastningskravet finns en tydlig målsättning gällande vilken soliditet som bolaget förväntas uppnå. Soliditetsmålen kommer på sikt ge bolaget förutsättningarna för en högre riskexponering.

Under året har bolaget genomfört sista etappen av påbyggnads- och stambytesprojekt i kv. Vesslan, Roddaregatan 2-12 Totalt har 56 nya lägenheter tillförts och befintliga 98 lägenheter har gjorts tillgängliga via hiss. Under 2015 har parallellt stambyte påbörjats i kv. Nejlikan. Projektet kommer pågå under 2016.

ABVB har under 2015 underhållit fastigheter för 76,9 mkr (73,7 mkr), varav 42,1 mkr (41,7 mkr) redovisas som investering i enlighet med Bokföringsnämndens K3-regelverk. Några av åtgärderna har förutom i kv. Vesslan varit stambyten i kv. Kråkan och Nejlikan samt om- och tillbyggnad av huset Skeppet på Niklasbergsområdet.

Arbetet med separeringen av dag- och spillvatten som kommunen ålagt bolaget har under 2015 kostat 1,6 mkr (1,8 mkr). Bolaget räknar med kostnader för detta även under de kommande åren.

Årets resultat

ABVB visar ett positivt resultat efter finansnetto på 12,2 mkr (13,2 mkr), vilket är bättre än det budgeterade resultatet på 10,5 mkr. Det är framförallt lägre förbrukning av värme, el och vatten som gör att årets resultat är bättre än budget. Från och med 2014 redovisar bolaget enligt Bokföringsnämndens K3-regelverk vilket framförallt medför skillnader avseende underhåll, investeringar och avskrivningar.

Eget kapital och investeringar

Eget kapital uppgick vid årets slut till 155,9 mkr (146,5 mkr). Detta innebär en soliditet på 11,5 % (11,3 %). Årets investeringar i fastigheter uppgår till 89,7 mkr (89,2 mkr), varav fastighetsförvärv 0,0 mkr (0,0 mkr) och ny-, ombyggnad samt renoveringar 89,7 mkr (89,2 mkr).

Framtiden

Under 2015 har bolaget tydligt märkt av den ökade invandringen och flyktingförläggningen på Restad Gård. Många ser Vänersborg som en attraktiv stad för fortsatt boende. Detta har inneburit att antalet sökanden i bostadskö har ökat, liksom kötiden för att få en lägenhet.

Förbättrade kommunikationer till Göteborg leder till ökad efterfrågan i Vänersborg, vilket kommer att påverka kommunen och regionen som boendeort. Även 2015 var bolaget med på Boplats Göteborg för att visa upp vilka goda boendemiljöer Vänersborg kan erbjuda. Denna satsning kommer att fortsätta även under 2016.

Bolaget kommer under 2016 påbörja nyproduktion av 48 lägenheter i kv. Cypressen i centrala Vänersborg. Parallellt pågår arbetet med att få fram ytterligare projekt för nyproduktion. Det finns en vilja och ambition i bolaget att medverka till att nya hyreslägenheter tillförs i Vänersborg.

Förvaltningen av kommunens fastigheter har upphört från årsskiftet 2015/16. Bolaget har arbetat fram en ny organisation för att på ett effektivt sätt kunna möta hyresgästernas önskemål och kunna fokusera på kärnverksamheten.

Inom ramen för de nya ägardirektiven och den nya lagstiftningen har bolaget kvar att lösa frågan om hur självkostnadsavtalet med socialförvaltningen skall vara utformat.

Foto: Peter Wahlström

FASTIGHETS AB VÄNERSBORG

Ordförande: Marie Dahlin (S)
 Vice ordförande: Tor Wendel (M)
 VD: Ove Thörnkvist
 Kommunens andel: 100 %

År 1963 förvärvade dåvarande Vänersborgs stad samtliga aktier i Vallmon 4 i Vänersborgs AB. Namnet ändrades 1987 till Fastighets AB Vänersborg. Bolaget har som uppgift att uppföra byggnader, förvalta fast och lös egendom och utöva därmed förenlig verksamhet. Ny reviderad bolagsordning och ägardirektiv togs av Vänersborgs kommun år 2014.

Årets verksamhet

Bolaget äger fyra fastigheter. Samtliga objekt är uthyrda på långtidskontrakt förutom Briggen 8 som löper på ett år i taget. Ägardirektiven innebär att bolaget skall inta en offensiv roll i arbetet med kommunens övriga näringspolitiska aktörer.

Årets resultat

Bolaget redovisar ett överskott på 1 053 Tkr. Årets redovisade skattekostnad avser räkenskapsåret 2014. Under hösten kom beslut från EU Tribunalen angående tvisten avseende olagligt statsstöd. Beslutet är till bolagets fördel. Bolaget har en osäker fordran sedan bokslut 2012 på c:a 16 Mkr avseende tvisten.

Framtid

Det finns planer på att under år 2016 investera i ny värmekälla för Hedson. Det finns beredskap för fastighetsförvärv- eller försäljning om det på näringspolitiska grunder är till gagn för kommunen.

Resultaträkning		
Mkr	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	5,9	5,9
Kostnader	-3,3	-1,9
-varav avskrivningar	-1,7	-1,6
Rörelseresultat	2,6	2,3
Finansnetto	-0,6	-0,3
Resultat efter finansnetto	2,0	1,9
Bokslutsdispositioner och skatt	-0,9	-0,9
Årets resultat	1,1	1,1

Balansräkning		
Mkr	Utfall 2014	Utfall 2015
Tillgångar	41,1	41,7
Skulder	24,4	22,1
Obeskattade reserver	0	1,8
Eget kapital	16,7	17,8
Skulder och eget kapital	41,1	41,7

KUNSKAPSFÖRBUNDET VÄST

Ordförande: Maud Bengtsson (S)
 Vice ordförande: Kenneth Borgmalm (S)
 2:e vice ordförande: Sofia Lindholm (C)
 Förbundsledare: Johan Olofsson
 Kommunens andel: 39 %

Resultaträkning		
Mkr	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	559,9	582,7
-varav uppdragsersättning	452	490,5
Kostnader	-569,7	-565,1
Rörelseresultat	-9,7	17,6
Finansnetto	-0,3	-0,2
Resultat efter finansnetto	-10,0	-1,5
Bokslutsdispositioner och skatt	0,0	0,0
Årets resultat	-10,0	17,4

Balansräkning		
Mkr	Utfall 2014	Utfall 2015
Tillgångar	85,8	110,3
Skulder	116,2	123,3
Eget kapital	-30,4	-13,0
Skulder och eget kapital	85,8	110,3

Verksamheten

Kunskapsförbundet ansvarar för Birger Sjöbergsgymnasiet, Magnus Åbergsgymnasiet, Nils Ericsonsgymnasiet samt vuxenutbildningen i Vänersborg och Trollhättan. Med knappt 2 800 elever på gymnasiet och drygt 2 100 heltidsplatser inom vuxenutbildningen är vi en av Västsveriges största utbildningsproducenter. Cirka 600 personer är anställda i förbundet och ytterst ansvarig är en politisk direktionsenhet med 14 ledamöter och 14 ersättare från medlemskommunerna.

Gymnasieskolorna omfattar 16 nationella program och flera program finns i både Trollhättan och Vänersborg. Gymnasiesärskolan finns från och med hösten 2014 enbart på Magnus Åbergsgymnasiet.

Inom gymnasiet har antalet nyanlända elever från andra länder ökat under flera år, både i Trollhättan och i Vänersborg. Antalet elever på IM språkin introduktion ökar varje dag och ställer stora krav på skolledning, administration, elevhälsa och lärare. Vuxenutbildningen består av Komvux i Vänersborg och Lärcentrum i Trollhättan. Vuxenutbildningens skolformer:

- Grundläggande vuxenutbildning (Gruv)
- Gymnasial vuxenutbildning (Gy)
- Utbildning i svenska för invandrare (Sfi)
- Särskild utbildning för vuxna

Utöver detta bedriver vuxenutbildningen uppdragsutbildningar och utbildningar som beviljats statsbidrag, såsom yrkesutbild-

ningar för vuxna, yrkeshögskoleutbildningar (YH) och lärlingsutbildningar.

En av vuxenutbildningens stora utmaningar under året har varit att anpassa verksamheten till den tilldelade budgetramen. Vuxenutbildningen har prioriterat de utbildningarna som invånarna har rätt till enligt lag och dit hör skolformen svenska för invandrare och grundläggande vuxenutbildning. Under flera år har det varit stora volymökningar inom dessa skolformer och det mesta tyder på att det kommer att fortsätta på grund av olika händelser i omvärlden. När vuxenutbildningen utökar verksamheten inom Gruv och Sfi leder det till minskat antal gymnasiala kurser.

Årets verksamhet

Kunskapsförbundets vision är den övergripande ledstjärnan och anger färdriktningen och ambitionsnivån för hela organisationen.

”En drömfabrik där alla växer och känner framtidslust.”

För att nå dit arbetar förbundet med tre mål:

1. Alla elever ska nå alla mål

Ända sedan starten av Kunskapsförbundet har inte alla elever nått alla sina utbildningsmål. Det finns också en medvetenhet om att eleverna lyckas olika bra på olika utbildningar inom Kunskapsförbundet, trots att det är förbundets uppgift att kompensera för de olika förutsättningar eleverna har, så att alla oavsett utmaning, når utbildningens mål.

Kunskapsförbundet har haft ett bibehållet fokus på att utveckla och förbättra det systematiska kvalitetsarbetet. Formerna för resultatuppföljning, -analys, åtgärder och dokumentation har vidareutvecklats.

I Kunskapsförbundet ska alla elever, i enlighet med skolagens krav, nå alla mål som finns för den aktuella utbildningen. Det gör de inte idag. Våra undersökningar visar att Kunskapsförbundet relativt väl lyckas engagera och motivera eleverna till lärande samt att de mår bra och känner sig trygga i sin skola, men också att kunskapsresultaten totalt sett är alldeles för låga och att kvaliteten på utbildningen varierar för stort både inom och mellan våra skolor. Dessa bilder synliggörs i Kvalitetsrapporten och därför blir den ett viktigt analys- och beslutsunderlag för de ansvariga på olika nivåer i Kunskapsförbundet att utgå ifrån i det systematiska utvecklingsarbetet. De statistiska bilderna har hjälpt oss att avgränsa och rikta in utvecklingsarbetet mot att förbättra kunskapsresultaten och öka likvärdigheten.

2. En attraktiv utbildningsaktör

En annan av Kunskapsförbundets målsättningar är att vara en attraktiv utbildningsaktör. Det innebär dels att vara attraktiv för blivande gymnasieelever och dels om att erbjuda alternativ för ett livslångt lärande inom vuxenutbildningen, att vara en attraktiv arbetsgivare och en intressant samarbetsaktör för till exempel branscher, högskolor och universitet.

För att säkerställa arbetet med ökad attraktivitet för Kunskapsförbundets utbildningar har Kunskapsförbundet på olika sätt fortsatt att professionalisera och effektivisera förbundets kommunikations- och varumärkesarbete.

Varumärkesarbetet har haft tydligt fokus även under 2015. Aktiviteter som syftar till att stärka den interna identiteten, samhörigheten och kulturen har prioriterats och regisserats. Exempel på det är ett gemensamt personalevent och förstudie av ett nytt gemensamt intranät. I det externa kommunikationsarbetet har utvecklingen av förbundets webbplatser, kommunikation i sociala medier, marknadsföring av gymnasieutbildningarna samt revidering av den grafiska profilen prioriterats.

3. En effektiv organisation

Förbundet har sedan starten haft en tuff ekonomisk situation och för att komma till rätta med den på lång sikt sker olika typer av förändringar. I syfte att bevara möjligheterna till god lärandekvalitet har ett omstruktureringsarbete pågått i flera år. Fokus har varit att spara på sådant som troligtvis inte påverkar elevernas möjligheter till ett förbättrat lärande negativt, till exempel lokaler.

Idag sker ombyggnationer på flera skolor så att lokalerna blir mer flexibla och attraktiva. Arbetet beräknas vara klara under 2016. När antalet kvadratmeter minskar ger det bara viss ekonomisk effekt eftersom Kunskapsförbundet får en högre hyreskostnad när lokalerna är ombyggda.

Under våren gav ägarsamrådet i uppdrag åt direktionen att utreda möjligheterna att lämna lokalerna Elefanten och Vänerparken, som ett led i att effektivisera lokalkostnaderna. En rapport togs fram och presenterades vid ägarsamrådet den 24 juni 2015 och under hösten har nya förslag tagits fram.

Förbundet gjorde en personalneddragning motsvarande 26 tjänster på gymnasiet inför hösten 2015. Under sommaren gick Kunskapsförbundet från en lärartäthet på 8,9 lärare per 100 elever på gymnasiet till en lärartäthet på 8,3 lärare per 100 elever. Även vuxenutbildningen har gjort personalneddragningar för att anpassa verksamheten till anvisad budget.

Direktionen har fattat beslut om förändringar inom det admi-

nistrativa verksamhetsområdet som innebär att kostnaderna minskar under 2016.

Årets resultat

Kunskapsförbundets verksamheter visar ett överskott på 17 417 tkr. I resultatet ligger ett ägartillskott på 30 396 tkr som täcker 2014 års underskott. Om ägartillskottet räknas bort visar utfallet ett underskott på 12 978 tkr.

Alla verksamheter visar underskott och det är vuxenutbildningen som står för det största.

Vuxenutbildningen har inte snabbt nog kunnat anpassa sin verksamhet till beslutad budget. När flera statsbidrag minskat markant och behovet av antalet platser inom grundläggande vuxenutbildning ökat har det varit svårt att i samma utsträckning förändra antalet platser inom gymnasial yrkesutbildning. Vuxenutbildningen har olika avtal som reglerar ersättningen för utbildningen i svenska för invandrare och i en del avtal har ersättningen varit lägre än den faktiska kostnaden för utbildningen.

Gymnasiets underskott består till största delen av ökat antal elever inom språkinstruktionen.

Anpassningar som direktionen beslutat inom det administrativa verksamhetsområdet får inte effekt förrän 2016 och det har lett till ett underskott. Dessutom har det uppstått kostnader kring ombyggnaderna av skolorna som inte var budgeterade.

Investeringar

Alla verksamheter har varit mycket återhållsamma med investeringar för att minska kostnaderna. Undantaget är inköp av nya möbler till de lokaler som renoverats färdigt.

HUNNEBERGS KUNGAJAKT OCH VILTMUSEUM AB

Ordförande: Theresia Nordlund (S)

Vice ordförande: Henrik Harlitz (M)

VD: Monica Alfsson

Kommunens andel: 100 %

Resultaträkning		
Mkr	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	5,3	4,6
- varav uppdragsersättning	2,9	3,0
Kostnader	-5,1	-4,7
Rörelseresultat	0,2	-0,1
Finansnetto	0,0	0,0
Resultat efter finansnetto	0,2	0,0
Bokslutsdispositioner och skatt	-0,1	0,1
Årets resultat	0,1	0,0

Balansräkning		
Mkr	Utfall 2014	Utfall 2015
Tillgångar	2,5	2,3
Skulder	1,2	1,2
Obeskattade reserver	0,3	0,1
Eget kapital	1,0	1,0
Skulder och eget kapital	2,5	2,3

Bolagets primära uppgift är att driva verksamheten på Kungajaktmuseet Älgens Berg, Hunneberg. Bolaget skall bedriva musei-, friluft- och turistverksamhet. Verksamheten syftar i huvudsak till att höja den turistiska attraktionskraften i regionen för att öka omsättningen i besöksnäringen. Museet utgör idag en knutpunkt för de verksamheter som bedrivs på och kring bergen samt verkar som ett informationscentrum på Bergagården, för besöksmålet Ekopark Halle-Hunneberg.

Årets verksamhet

Museet har under år 2015 haft 37 723 besökare - vilket är jämförbart med föregående års besöksiffra. Även den geografiska fördelningen av besökarna är jämförbar med föregående års statistik. Drygt hälften av det totala antalet besökare kommer i huvudsak från närområdet, Vänersborg-Trollhättan, Grästorp samt till viss del även från de övriga närliggande kommunerna. Antalet besökare från övriga Sverige står för drygt 30 % av det totala underlaget och närmare 15 % är utländska besökare - merparten av dessa besökare kommer från Tyskland. Den turistiska högsäsongen infaller under juni-augusti månad med viss spridning till angränsande månader.

Under året har museet anordnat ett antal uppskattade och välbesökta evenemang. Besökarna vid dessa aktiviteter har till största delen kommit från närområdet med kranskommuner. De större

evenemangen 2015 var Sportlovsaktiviteter, Älgens Dag, Bergens Dagar, Höstlovsaktiviteter samt Handla Vilt Naturligtvis. Årets marknad besöktes av uppskattningsvis närmare 12 000 personer. Museet har utöver ordinarie musei- och evenemangsverksamhet arrangerat älg- och bäversafaris, natur- kultur- och sommarvandringar samt en mängd övriga aktiviteter inne i museet och ute i naturen. Ett antal grupparrangemang har anordnats i utemiljö med museets kåtor som mötesrum. Skolbesök och bussgrupper är ännu en besökskategori. Till stor del bedrivs museets pedagogiska verksamhet i samverkan med Hunnebergs Naturskola.

Stiftelsen Bergagården har under år 2015 köpt tjänst av bolaget avseende drift- och verksamhetsledning av verksamheten på Bergagården. Tjänsten avser cirka 20 % av heltid. Arbetet med att bygga upp och förstärka bolagets varumärke är i dagligt fokus. Bearbetningen av marknaden och ansträngningarna att skapa en tydlig marknadskommunikation pågår fortlöpande, såväl nationellt som internationellt. Förutom arbetet med att driva, utveckla och marknadsföra verksamheten på Kungajaktmuseet Älgens Berg läggs även fokus och kraft på utveckling och marknadsföring av besöksmålet Bergagården och destination Ekopark Halle- Hunneberg.

Årets resultat

Nettoomsättningen påverkades under året i positiv riktning av ej budgeterad intäkt vid försäljning av konsulttjänst samt utbetalning av projektstöd Leader Göta Älv. Personalkostnaderna blev något lägre än budgeterat på grund av tjänstledighet och vakant tjänst. De ökade intäkterna samt den reducerade personalkostnaden har under verksamhetsår 2015 medfört att beräknat budgetunderskott har reducerats betydligt. Utfall av resultat år 2015 i jämförelse med år 2014 har påverkats i negativ riktning då tidigare avtalad utbetalning av lönebidrag upphört gälla från och med årsskiftet 2015. Minskade kostnader och intäkter år 2015 i jämförelse med 2014 är till viss del beroende av det då pågående EU-projektet-Leader Göta Älv.

Framtid

Bolaget har goda förutsättningar till en fortsatt gynnsam utveckling med utgångspunkt i ovanstående besökstrend och verksamhetsgrund. Till stor del styrs dock utvecklingen av externa faktorer. Då bolagets publika verksamhet ökat under senare år i samband med allmänt ökat natur-och kulturintresse och därmed ökad besöksfrekvens på besöksmålet Bergagården och destination Ekopark Halle - Hunneberg, bidrar denna utveckling till att det ställs allt större krav på gott värdskap och en väl fungerande mottagarorganisation på platsen. Detta förutsätter en god samverkan mellan de olika intressenterna på platsen samt en övergripande gemensam målbild och utvecklingsstrategier. Besöksnäringen - en expansiv näring i utveckling. Destination Ekopark Halle Hunneberg har goda förutsättningar till positiv utveckling i en framtid. Området är i en utvecklingsfas samtidigt som natur- och kulturturism utvecklats till ett allt starkare koncept inom besöksnäringen.

VATTENPALATSET VÄNERPARKEN AB

Ordförande: Thomas Öberg (S)
 Vice ordförande: Orvar Carlsson (KD)
 VD: Carina Svensson
 Kommunens andel: 100 %

Bolaget har till uppgift att driva äventyrsbad med kompletterande serviceutbud såsom motions- och friskvårdsaktiviteter, solarieavdelning och caféverksamhet. Vattenpalatset är beläget i Vänerparken, med omedelbar närhet till Högscolecentrum, Marinan och Motionspalatset.

Resultaträkning		
Mkr	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	13,7	14,5
-varav förlustäkningsbidrag	6,6	7,1
Kostnader	-13,6	-14,3
Rörelseresultat	0,1	0,1
Finansnetto	0,0	0,0
Resultat efter finansnetto	0,1	0,1
Bokslutsdispositioner och skatt	-0,1	0,0
Årets resultat	0,0	0,1

Balansräkning		
Mkr	Utfall 2014	Utfall 2015
Tillgångar	9,6	11,3
Skulder	3,0	3,1
Obeskattade reserver	0,1	0,2
Eget kapital	6,5	8,0
Skulder och eget kapital	9,6	11,3

Årets verksamhet

Bolaget har under året haft ca 101 000 badande besökare samt ca 8 200 övriga besökare. Antalet besökare ökade jämfört med år 2014 och det är främst maj, juli och december månad som ökat mest. Då badet var stängt en längre tid än vanligt på hösten för investeringsarbeten minskade antalet badande under dessa månader.

Årets resultat

Bolagets intäkter ökade med ca 700 Tkr jämfört med år 2014 och kostnaderna ökade med 700 Tkr. Detta beror till stor del på att bolaget under året har ökade badintäkter, ökad försäljning av varor i receptionen och intäkter för uthyrning av varmbassäng kvartal 4. Kostnadsökningen är hyra av varmbassäng samt el, värme och Va för densamma. Under året har bolaget genomfört en nyemission om 1,5 Mkr.

Investeringar

Bolaget påbörjade under hösten investeringsarbeten med om- och nybyggnad av vattenrutschbanor. Även landningsdel byggdes om. Vattenrutschbanorna togs i drift i slutet av november, men ännu återstår en del arbeten innan allt är färdigställt. T o m december månad är investeringsutgiften 1 117 Tkr och uppskattad återstående kostnad är ca 900 Tkr. Investeringar skrivs av under resterande hyrestid.

NÄTAKTIEBOLAGET BIOGAS BRÅLANDA AB

Ordförande: Carl-Ewert Berg (C)
 Vice ordförande: Gunnar Bäckman (KD)
 VD: Ingmar Johansson
 Kommunens andel: 73 %

Bolaget bildades 2009 och ägs av Vänersborgs kommun 73 %, Melleruds kommun 18 % och Biogas Brålanda AB 9 %. Bolagets verksamhet består av att bygga, äga och förvalta gasledningsnät för biogas inom Vänersborgs och Melleruds kommuner med syfte att säkerställa tillgången på biogas för Vänersborgs och Melleruds kommuners egna fordon och kommunernas invånare.

Resultaträkning

Mkr	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	0,5	0,5
Kostnader	-0,3	-0,3
-varav avskrivningar	-0,2	0,2
Rörelseresultat	0,2	0,2
Finansnetto	-0,2	-0,2
Resultat efter finansnetto	0,0	0,0
Bokslutsdispositioner och skatt	0,0	0,0
Årets resultat	0,0	0,0

Balansräkning

Mkr	Utfall 2014	Utfall 2015
Tillgångar	7,2	7,0
Skulder	4,6	4,5
Eget kapital	2,5	2,5
Skulder och eget kapital	7,2	7,0

Årets verksamhet

Under 2015 har ingen ytterligare utbyggnad av gasledningar gjorts. Det innebär att det varit ett lugnt år ur ett verksamhetsperspektiv. Bolaget löste ett lån på 2 Mkr i november 2014. Det innebär att räntekostnaderna blev betydligt lägre 2015 än 2014.

Årets resultat

Bolaget visar ett resultat på 30 Tkr.

Framtid

I dagsläget är det inga konkreta planer på ytterligare utbyggnad av ledningsnätet. Biogas Brålanda AB har 2015 fått alla anläggningar att producera bra. Produktionen måste trots det ökas ytterligare 2016 för att få ett positivt resultat.

NORRA ÄLVSBORGS RÄDDNINGSTJÄNSTFÖRBUND

Ordförande: Bo Carlsson (C)
 Vice ordförande: Monica Hansson (S)
 Förbundschef: Per Andersson, Patrick DImporzano fr.o.m.
 22 oktober 2015
 Kommunens andel: 35,59 %

Resultaträkning		
Mkr	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	88,4	91,1
-varav medlemsavgifter	74,0	77,5
Kostnader	-88,7	-95,8
Rörelseresultat	-0,3	
Finansnetto	-0,1	-0,1
Resultat efter finansnetto	-0,4	-4,8
Bokslutsdispositioner och skatt	0,0	0,0
Årets resultat	-0,5	-4,8

Balansräkning		
Mkr	Utfall 2014	Utfall 2015
Tillgångar	98,6	100,7
Skulder	76,9	83,8
Eget kapital	21,7	16,9
Skulder och eget kapital	98,6	100,7

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF) är ett kommunalförbund som, av medlemmarna Färgelanda, Mellerud, Trollhättan och Vänersborg, fått i uppdrag att bedriva verksamhet utifrån antagen förbundsordning och i enlighet med Lag (2003:778) om Skydd mot olyckor med tillhörande förordning.

Årets verksamhet

Förbundets verksamhet har under året planerats utifrån nuvarande arbetsmaterial för Handlingsprogram 2015-2018, enligt lag om skydd mot olyckor. Uppdraget har inneburit att genom myndighetsutövning, olycksförebyggande åtgärder och operativa räddningsinsatser, minska antalet olyckor och skador till följd av olyckor. Vid årsskiftet överfördes sotningsverksamheten med tillhörande personal från Trollhättans Stad till förbundets verksamhet, och under våren överfördes även sotning och brandskydds kontroll från Färgelanda kommun. Detta innebär att förbundet ansvarar för sotning och myndighetsutövning avseende brandskydds kontroll i två av fyra medlemskommuner. Implementering av sotningsverksamheter har krävt stora arbetsinsatser från medarbetare under verksamhetsåret.

Gällande myndighetsutövning avseende tillsyn – och tillståndsverksamheten enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO) och lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE), har förbundet arbetat vidare med att kvalitetssäkra handlingar samt

protokoll för att följa de riktlinjer som finns angivna av Myndigheten för Samhällsskydd och beredskap (MSB). Enheten Samhällsskydd har under året haft en vakant tjänst som kunde tillsättas innan årsskiftet. Förbundet eftersträvar att involvera operativ personal i det olycksförebyggande arbetet.

Förbundet har genomfört 1420 räddningsinsatser under året. Utifrån en analys av inträffade händelser kan man utläsa att antalet trafikolyckor samt brand i byggnad har ökat i jämförelse med föregående år. Utöver räddningsinsatserna har verksamheten genomfört övningar, utbildning, tillsyn, service och underhåll av fastigheter, material och fordon. Utbildning av nyanställd operativ personal har prioriterats under året. Upphandling av fordon samt brandmaterial har genomförts under verksamhetsåret, likaså har verksamheten bedrivit metodutveckling. Förbundets stab har under året förstärkts med en administrativ tjänst, för att tillgodose ett ökat behov av administrativa arbetsuppgifter, samt för att möjliggöra en väl fungerande servicefunktion till verksamheten samt till kommuninvånare.

Ledningscentralen har utvecklat förbundets operativa ledningsförmåga vid räddningsinsatser. Implementering pågår avseende interna stabsrutiner för att stärka förbundets ledningsförmåga vid händelser som kräver en utökad ledningsresurs. Samarbeta med länets ledningscentraler har genomförts och vidareutvecklats under verksamhetsåret. Beslutat larmsamordningsprojekt mellan medlemskommunerna och förbundet avseende samordningsvinster gällande inkoppling av kommunala larm, bör diskuteras vidare med beslutfattare för att åstadkomma önskad effekt. Samverkan mellan räddningstjänsterna och förbunden i Västra Götaland har under året fortsatt. Förbundet stod som värd för årets räddningschefskonferens, ett konstituerande möte där politiska företrädare medverkade. Målet är att stärka och utveckla vår gemensamma förmåga att hantera de oönskade händelserna, samt att finna samordningsvinster avseende utbildning, övning, inköp, etc. Mycket kraft och energi har under året gått till att finna en struktur för den organisation som sjösattes under hösten 2014. Förändringar i verksamheten och i arbetsuppgifterna för femte arbetslaget har föranlett en nyttig diskussion om vårt uppdrag, samt hur vi tillsammans ska arbeta med att forma framtidens räddningstjänst. Det ekonomiska resultatet för verksamhetsåret har inte utfallit enligt prognostiserad målbild. På sikt kan dock verksamheten finna metoder och effektiviseringar för att uppnå ett bättre ekonomiskt resultat samt en ekonomisk balans i verksamheten

Årets resultat

Förbundet redovisar för år 2015 ett negativt resultat om - 4 793 tkr. I resultatet ingår jämförelsestörande post som avser uppsägningslön för 24 månader och pensionspremie enligt Alternativ KAP-KL. Exklusive jämförelsestörande post så redovisar förbundet ett negativt resultat om -1 175 tkr. Förbundet har under det gångna året haft ganska mycket intäkter för teknisk återställning s.k. "falska larm". Personalkostnader överstiger

budgeterade medel något och avser ökningen av semester- och övertidsskulden samt personalkostnader uppkomna i samband med motorsågsutbildning av fyra deltidstationer. Övriga kostnader överskrider budget med väsentligt belopp. Större avvikelse som bidrar till underskottet är följande: kostnader för televäxeltjänster, kostnader för Rakelabonnemang samt IT-support, inköp av anläggningsmateriel i samband med implementering av femte skiftlaget, entreprenad och köp av verksamheter bl.a. städ samt reparationer av maskiner, inventarier och bilar. För-

säkringsbolaget har höjt premien som avser förbundets fordon kraftigt och utfallet överskrider budget. Avskrivningar överstiger budget p.g.a. att förbundet har köpt en ny basbil (efter olycka) till Mellerud. Lägre kostnader för ränta bidrar till ett minskat negativt resultat.

FYRSTADS FLYGPLATS AB

Ordförande: Paul Åkerlund (S)
Vice ordförande: Marie Dahlin (S)
VD: Anna Råhnängen
Kommunens andel: 34 %

Resultaträkning		
Mkr	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	20,2	21,4
-varav förlusttäckningsbidrag	4,0	4,0
Kostnader	-19,1	-21,4
Rörelseresultat	1,1	0,0
Finansnetto	0,0	0,0
Resultat efter finansnetto	1,1	0,0
Bokslutsdispositioner och skatt	0,0	0,0
Årets resultat	1,1	0,0

Balansräkning		
Mkr	Utfall 2014	Utfall 2015
Tillgångar	20,4	21,0
Skulder	6,4	7,0
Obeskattade reserver	2,2	2,2
Eget kapital	11,8	11,8
Skulder och eget kapital	20,4	21,0

Fyrstads Flygplats AB har till uppgift att driva flygplats i Fyrstadsregionen och att verka för flygets utveckling. Bolaget ägs av kommunerna Trollhättan med aktieandel 49 %, Vänersborg med 34 %, Uddevalla med 16 % och Lysekil med 1 %.

Årets verksamhet

Under 2015 har flygplatsen haft en linje till Stockholm/Bromma, trafikerad av Golden Air med SAAB 340 och SAAB 2000 och med 19-20 avgångar per vecka. Under sommaren reducerades antalet turer, dock höll trafiken igång under julen. Chartrade flygningar, bland annat till europeiska huvudstäder, har genomförts under våren med stort intresse.

På flygtrafik till Stockholm kan noteras att något färre passagerare reste under 2015 än under 2014. Totalt reste lika många, ca 44 400, passagerare under året till och från flygplatsen varav de allra flesta till Stockholm. Vid flygplatsen har antalet landningar ökat något men endast med privat- och skolflyg.

Årets resultat

Jämfört med föregående år ligger intäkterna högre på Stockholmstrafiken.

Stor osäkerhet finns kring ersättningssystemen för kommunikations- och navigeringsutrustning och luftfartsskyddet vilket har beaktats i bokslutet.

Under året har ett antal projekt genomförts; underhåll av p-platser och tankanläggning, bergvärme till en av hangarerna, förarbeten till flygplatsens uppkodning till referenskod 3C och omtoppning av asfaltsytor 2016 samt ett större projekt som skapar möjlighet till precisa inflygningar till flygplatsen med hjälp av GPS-signaler.

Flygplatsen har under hösten redovisat prövotidsutredningar efter miljötillståndet som erhöles 2013. I samband med detta har spillvattenhanteringen förbättrats och utredningar om dagvatten och PFOS-förekomst gjorts.

Verksamhetsanslag från ägarkommunerna uppgick till 4 000 tkr. Det regionala driftbidraget för 2015 är 3 400 tkr enligt beslut hos Västra Götalandsregionen. Förtydliganden av svenska flygplatsers samhällsnytta pågår. Av preliminärt bokslut för 2015 framgår att verksamheten redovisar ett resultat på budgetnivå, överskott om 8 tkr.

Anläggningstillgångar: Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk, exempelvis byggnader, mark och inventarier.

Anställda: Antalet anställda motsvaras av de personer som var tillsvidareanställda den 1 november.

Ansvarsförbindelse: Upplysningspost till balansräkningen, men ingår inte i balansräkningens siffror. Består i huvudsak av pensionsförpliktelser intjänade före 1998.

Avskrivningar: Årlig kostnad för värdeminskning av anläggningstillgångar beräknad utifrån förväntad nyttjandetid.

Avsättningar: Avsättningar är ekonomiska förpliktelser, vilkas storlek eller betalningstidpunkt inte är helt bestämd. Pensioner intjänade fr.o.m. 1998, inklusive löneskatt 24,26 %, redovisas som en avsättning i balansräkningen.

Balanskrav: Balanskravet innebär att intäkterna ska vara större än kostnaderna, d.v.s. resultatet ska vara positivt. Detta är en miniminivå för att ha god ekonomisk hushållning.

Balansräkningen: Balansräkningen visar totala tillgångar, skulder, avsättningar och eget kapital på bokslutsdagen.

Bromsen: I ansvarsförbindelsen för pensioner finns bruttoutfästelser i vilka den allmänna pensionen från Pensionsmyndigheten räknas in. När det allmänna pensionssystemet har varit underfinansierat slår den s.k. bromsen till, vilket påverkar pensionskostnaderna. Bromsen påverkar även avsättningen något.

Diskonteringsränta: Denna ränta används för att beräkna nuvärdet av framtida pensionsutbetalningar. Ju högre denna ränta är, desto mindre pengar behöver avsättas idag för att klara framtida utbetalningar. En sänkt diskonteringsränta innebär därför högre pensionsskuld, medan höjd ränta innebär sänkt skuld.

Eget kapital: Eget kapital definieras som totala tillgångar minus totala avsättningar och skulder.

Extraordinära intäkter och kostnader: En post klassificeras som extraordinär om den saknar samband med kommunens ordinarie verksamhet, inte inträffar ofta eller regelbundet och uppgår till väsentligt belopp.

Finansieringsanalysen: Finansieringsanalysen ska redovisa betalningsflödena uppdelat på sektorerna löpande verksamhet, investeringar och finansiering. Finansieringsanalysen ska mynna ut i förändring av likvida medel.

Generellt statsbidrag: omfattar dels det utjämningsystem för kommuner som infördes från och med år 2005, dels utjämnning avseende LSS samt övriga generella statsbidrag såsom t.ex. sysselsättningsstöd.

Internränta: Kalkylmässig kostnad för det kapital (bundet i anläggningstillgångar), som utnyttjas inom en verksamhet. Internräntan beräknas på tillgångarnas bokförda värde. Internräntan var 3 % under år 2015.

Kapitalkostnader: Benämning för internränta och avskrivning. Kassalikviditet: Betalningsförmåga på kort sikt. Likvida medel i förhållande till kortfristiga skulder.

Koncern: Kommunen och dess koncernföretag, d.v.s. företag kommunen har ett varaktigt, bestämmande eller betydande inflytande i.

Kortfristiga skulder/fordringar: Skulder och fordringar som förfaller inom ett år.

Leasing: Klassificering av ett leasingavtal grundar sig på transaktionens ekonomiska innebörd. Ett finansiellt leasingavtal kan sägas motsvara ett köp av objektet i fråga, medan ett operationellt leasingavtal motsvarar hyra av objektet. Upplysning lämnas i not till verksamhetens kostnader om under året betalda leasingavgifter samt framtida årliga förfallobelopp.

Likvida medel: Medel i kassa, på bank och plusgiro.

Likviditet: Betalningsberedskap på kort sikt.

Långfristiga skulder/fordringar: Skulder/fordringar som förfaller senare än ett år efter räkenskapsårets utgång.

Mkr: miljoner kronor

Nettoinvesteringar: Investeringsutgifter efter avdrag för investeringsbidrag.

Omsättningstillgångar: Tillgångar avsedda att omsättas, förbrukas för framtagandet av en vara/tjänst eller på annat sätt användas för kommunens verksamhet, t.ex. kontanter, fordringar hos kunder, förråd.

Periodisering: Fördelning av kostnader och intäkter till den period då resurserna tillkommer eller förbrukas.

Resultaträkningen: Resultaträkningen innehåller kostnader och intäkter och visar årets ekonomiska resultat och hur det uppkommit. Den visar även förändringen av det egna kapitalet.

Sammanställd redovisning: Resultat och balansräkning samt finansieringsanalys och tilläggsupplysningar som omfattar både kommunen och dess större koncernföretag.

Skattefinansieringsgrad: Anger hur många procent av verksamhetens internt tillförda medel (årets resultat samt av och nedskrivningar) som finansierar nettoinvesteringar i anläggningstillgångar.

Skatteintäkter: Kommunens utdebitering uppgick 2015 till 22:21 kronor per skattekrona. Tillsammans med landstingsskatt var den totala genomsnittliga utdebiteringen 33:09 kronor per skattekrona.

Skuldsättningsgrad: Den del av tillgångarna som finansierats med främmande kapital.

Skuld till anställda: De anställdas fordran på kommunen i form av sparade semesterdagar och ej utbetald övertidersättning samt timlönersättning redovisas som kortfristig skuld. Årets skuldförändring ingår i verksamhetens nettokostnad.

Soliditet: Betalningsförmåga på lång sikt. Andelen eget kapital av de totala tillgångarna, d.v.s. graden av självfinansierade tillgångar.

Tkr: tusen kronor.

Årsarbeten: Totalt antal närvarotimmar under ett år/1 700.

Kommunfullmäktige i
Vänersborgs kommun

Revisionsberättelse för år 2015

Vi har granskat kommunens verksamheter och räkenskaper samt, genom utsedda lekmannarevisorer, verksamheterna i AB Vänersborgsbostäder, Fastighets AB Vänersborg, Vatten-palatset Vänerparken AB och Hunnebergs Kungajakt- och Viltmuseum AB för år 2015.

Vi bifogar en redogörelse för vår granskning 2015 och sammanfattar våra iakttagelser enligt följande:

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad enligt god redovisningssed och uppfyller kravet på rättvisande räkenskaper med undantag av extra pensions-avsättningar som uppgår till 90 mkr. Denna avsättning är ett avsteg från kommunal redovisningslag, men är beslutad av kommunstyrelsen i enlighet med pensionspolicy som är beslutad av fullmäktige 2011 med hänvisning till att detta är god ekonomisk hushållning i enlighet med kommunallagen. Därför tillstyrker vi att årsredovisningen godkänns.

Vi bedömer att kommunstyrelsens och övriga nämnders verksamheter i huvudsak sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen är tillräcklig. Vi riktar dock kritik till kommunstyrelsen för de brister som uppmärksammats i våra granskningar av ledning och styrning av Kunskapsförbundet Väst samt av kommunens rutiner för uppföljning av bisysslor. Vi riktar också kritik till socialnämnden för bristande ekonomisk styrning och det stora budgetunderskott som redovisas för 2015.

Vi har inte funnit skäl till anmärkning.

Vi tillstyrker att ansvarsfrihet beviljas kommunstyrelsen och övriga nämnder samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ.

Vänersborg 2016-04-07

Thomas Boström
Ordförande

Torsten Gunnarsson

Lave Thorell

Eva Jonsson

Peter Lénberg

Gunilla Döse

Jimmy Engström

Vänersborgs kommun

462 85 Vänersborg
Besöksadress: Sundsgatan 29
Telefon: 052172 10 00
Epost: kommun@vanersborg.se
www.vanersborg.se